

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY MIEJSKIEJ WAŁCZ
NA LATA 2021-2026**

SPIS TREŚCI

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII	6
1. PODSTAWY PRAWNE.....	6
2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE	7
3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII.....	19
II. DIAGNOZA SPOŁECZNA	23
1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA	23
2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ	23
3. DEMOGRAFIA	24
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	25
5. KOMUNIKACJA I TRANSPORT	26
6. GOSPODARKA	27
7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE	29
8. EDUKACJA I KULTURA	30
9. OCHRONA ZDROWIA.....	35
10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA.....	39
11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	44
12. POMOC SPOŁECZNA.....	45
13. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE	61
14. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO	65
15. BEZROBOCIE	68
16. BEZDOMNOŚĆ	72
17. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE	73
18. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI	82
19. SYTUACJA DZIECKA.....	86
20. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH	90
21. ANALIZA SWOT	97
III. PROGRAMOWANIE	112
1. MISJA.....	113
2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	114
3. PROGNOZA ZMIAN	132
4. RAMY FINANSOWE	135
5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI, EWALUACJA	136
6. PROGRAMY I PROJEKTY	138
UWAGI KOŃCOWE	144

WSTĘP

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Wałcz został przygotowany na lata 2021-2026. W swoich założeniach programowych odnosi się do innych dokumentów z zakresu polityki społecznej funkcjonujących na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym.

W opracowanym dokumencie można wyróżnić trzy zasadnicze części: **wprowadzającą**, która zawiera informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych tworzenia strategii oraz ocenę stopnia wdrożenia poprzednio realizowanej strategii; **analityczno-diagnostyczną**, która zawiera informacje ogólne dotyczące miasta oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście, oraz **programową**, która zawiera założenia polityki społecznej miasta na najbliższe lata, ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej zostały wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania przyjętych założeń oraz określony został czas realizacji wyznaczonych działań. Ponadto przedstawione zostały wskaźniki monitoringowe, ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu i prowadzenia monitoringu jego realizacji.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przeprowadzono badania ankietowe dotyczące sytuacji społecznej w mieście, problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz sytuacji dziecka. Do analizy wykorzystano trzy rodzaje ankiet.

Respondentami ankiety odnoszącej się do sytuacji społecznej byli mieszkańcy miasta Wałcz oraz osoby mające wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej. W sumie do analizy przedłożono 43 anonimowo wypełnione arkusze. Wśród ankietowanych było 81% kobiet i 14% mężczyzn, natomiast 5% respondentów nie zadeklarowało przynależności płciowej. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (30%) i 46-55 lat (23%). Kolejną grupę stanowili uczestnicy badania w wieku 26-35 lat (19%). Znacznie mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły osoby wieku 56-65 lat (12%), osoby w wieku 20-25 lat (9%) oraz osoby w wieku powyżej 65 lat (2%), zaś 5% ankietowanych nie określiło swojej grupy wiekowej. Wśród respondentów ankiety nie znaleźli się uczestnicy poniżej 20. roku życia.

Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 72% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego. Kolejną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (19%), mniej licznie reprezentowani byli

ankietowani posiadający wykształcenie zasadnicze zawodowe (2%), natomiast 7% badanych nie określiło poziomu wykształcenia.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania, 63% respondentów mieszka na terenie miasta Wałcz od urodzenia, a 37% od 10 do 54 lat. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w mieście oraz problemów, jakie dotyczą jego mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w mieście	wykształcenie	
43	kobiety (81%)	20-25 lat (9%)	od urodzenia (63%)	wyższe (72%)	
		26-35 lat (19%)			
		36-45 lat (30%)	od 10 do 54 lat (37%)	średnie (19%)	
	46-55 lat (23%)				
	mężczyźni (14%)	56-65 lat (12%)			zasadnicze zawodowe (2%)
	brak deklaracji (5%)	pow. 65 lat (2%)			brak deklaracji (7%)
		brak deklaracji (5%)			

W badaniu ankietowym, którego celem było poznanie opinii mieszkańców na temat problemu równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć, wykorzystano do analizy 41 arkuszy wypełnionych anonimowo ankiet. Wśród respondentów było 88% kobiet i 12% mężczyzn.

Najliczniej wśród respondentów reprezentowana była grupa osób w wieku 36-45 lat (39%). Kolejne liczne grupy stanowiły osoby w wieku 26-35 lat i 46-55 lat (po 20%) oraz osoby w wieku 56-65 lat (12%). Mniej licznie reprezentowane były grupy osób w wieku 20-25 lat i osoby powyżej 65 lat (po 2%), zaś 5% respondentów nie określiło swojej grupy wiekowej. W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 20. roku życia. Profil respondentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w mieście	wykształcenie
41	kobiety (88%)	36-45 lat (39%)	od urodzenia (44%)	wyższe (79%)
		26-35 lat (20%)		od 10 do 54 lat (34%)
		46-55 lat (20%)	brak deklaracji (22%)	
		56-65 lat (12%)		brak deklaracji (2%)
	mężczyźni (12%)	20-25 lat (2%)	brak deklaracji (5%)	brak deklaracji (2%)
		pow. 65 lat (2%)		brak deklaracji (2%)

Osobna ankietą, która pomogła w dokonaniu analizy sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym, została rozesłana do placówek oświatowych. Analizę tę przeprowadzono na podstawie 4 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów ze szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Miejską Wałcz.

Przygotowana w oparciu o uzyskane informacje, materiały i opinie mieszkańców Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wskazuje problemy, których rozwiązanie powinno stać się w najbliższym czasie przedmiotem szczególnej troski ze strony władz samorządowych i pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej.

I. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE TWORZENIA STRATEGII

1. PODSTAWY PRAWNE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.). W ramach zadań własnych gmina opracowuje i realizuje gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Na treść i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 111 ze zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 808 ze zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1409 ze zm.);
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 176);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 426 ze zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2133 ze zm.);

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 ze zm.);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 75)
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 685);
- ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 833 ze zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1297)
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 ze zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 1348).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

2. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Wałcz jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

2.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

W ramach trzech priorytetów tematycznych strategii, której założeniem jest stworzenie większej liczby miejsc pracy i podniesienie standardu życia, przygotowano siedem projektów przewodnich:

- 1) „Unia innowacji”

- 2) „Młodzież w drodze”
- 3) „Europejska agenda cyfrowa”
- 4) „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”
- 5) „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”
- 6) „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”
- 7) „Europejski program walki z ubóstwem”.

28 kwietnia 2020 r. Rada Ministrów RP przyjęła „Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020. Aktualizacja 2020/2021”. O ile w poprzednich latach zasadniczym celem KPR było przedstawienie działań wspierających unijną strategię na rzecz wzrostu i zatrudnienia, określoną w dziesięcioletniej strategii „Europa 2020”, konkretyzowaną dodatkowo w wytycznych formułowanych przez Komisję i Radę Europejską na początku każdego rocznego cyklu nadzoru, o tyle w bieżącym cyklu sytuacja była odmienna. Po pierwsze, już na starcie prac nad KPR oczekiwano uwzględnienia w KPR działań na rzecz priorytetów nowej strategii dla UE, zaprezentowanej w komunikacie KE pn. „Europejski Zielony Ład” z 11 grudnia 2019 r. oraz w dokumencie otwierającym nowy cykl Semestru, tj. „Rocznej Strategii Zrównoważonego Wzrostu Gospodarczego na 2020 rok” z 17 grudnia 2019 r.

Po drugie, w trakcie prac nad KPR doszło do wybuchu pandemii COVID-19, której skutki społeczne i gospodarcze oraz reakcja na nie ze strony polityki państwa musiały znaleźć odzwierciedlenie w przygotowywanym dokumencie. W rezultacie na ostatnim etapie prac dokument uzupełniono o odrębny rozdział poświęcony przedstawieniu działań mających na celu bezpośrednią walkę z pandemią COVID-19 i przeciwdziałanie rozszerzającym się jej skutkom ekonomicznym, zawartych w ustawach składających się na tzw. „tarczę antykryzysową”.

W KPR znalazła się też bardzo wstępna, ze względu na niemający precedensu dynamiczny charakter kryzysu gospodarczego wywołanego przez pandemię, ocena sytuacji i scenariusz makroekonomiczny na najbliższe miesiące. Jednocześnie w KPR zachowano dorobek wcześniejszych prac nad dokumentem, zastrzegając, że realizacja zaplanowanych działań będzie uzależniona od rozwoju sytuacji w Polsce i na świecie.

Nowe Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

Dotychczas wieloletnie ramy finansowe (WRF) przyjmowano pięciokrotnie. Na mocy Traktatu z Lizbony WRF zostały przekształcone z porozumienia międzyinstytucjonalnego w akt prawnie wiążący. WRF, przyjmowane na okres co

najmniej pięciu lat, muszą gwarantować dokonywanie wydatków Unii w sposób usystematyzowany i w granicach jej zasobów własnych oraz zawierają przepisy, z którymi musi być zgodny roczny budżet Unii, a tym samym stwarzają podwaliny pod dyscyplinę finansową. W rozporządzeniu w sprawie wieloletnich ram finansowych określono w szczególności pułapy wydatków w obszernych kategoriach wydatków zwanych działami.

2 maja 2018 r. Komisja Europejska przyjęła pierwszy projekt długofalowego budżetu UE, czyli wieloletnich ram finansowych 2021–2027. Aby odpowiedzieć na społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19, 27 maja 2020 r. zaproponowała **zmieniony długofalowy budżet UE**, wprowadzając nadzwyczajny instrument na rzecz odbudowy (Next Generation EU), który ma pomóc naprawić najpilniejsze szkody spowodowane pandemią i na nowo ożywić gospodarkę.

Podczas szczytu w Brukseli w dn. 17-21 lipca 2020 r. przywódcy uzgodnili długofalowy budżet UE 2021-2027 opiewający na kwotę 1 074,3 mld EUR. Z budżetu wspierane będą m.in. inwestycje w transformację cyfrową i ekologiczną. Przywódcy uzgodnili też pakiet odbudowy o wartości 750 mld EUR, który pomoże UE poradzić sobie z kryzysem spowodowanym pandemią. Z kwoty tej 390 mld EUR zostanie wypłaconych w formie dotacji dla państw członkowskich, a 360 mld EUR – w formie pożyczek.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER)

W perspektywie finansowej 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny współfinansuje krajowy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (PO WER), który został przyjęty uchwałą Rady Ministrów RP w dniu 8 stycznia 2014 roku. Program, który powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, wspiera innowacje społeczne oraz współpracę ponadnarodową w wyżej wymienionych obszarach, a także wdrażanie w naszym kraju „Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych”.

Komisja Europejska proponuje przeznaczenie dodatkowych środków w latach 2020-2022 na fundusze strukturalne w ramach programów perspektywy 2014-2020 na walkę ze skutkami kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz przygotowanie długookresowej transformacji w kierunku zielonej, cyfrowej, bardziej odpornej na zagrożenia Europy. To inicjatywa KE nazywana w skrócie REACT-EU.

Polska popiera podejście polegające na wykorzystaniu obecnych programów polityki spójności jako narzędzia wspierania działań krótko- i średnioterminowych za pośrednictwem REACT-UE, natomiast polityka spójności w latach 2021-2027 powinna realizować cele w dłuższej perspektywie czasowej.

2.2. DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2030 roku

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego jest opracowaniem wyznaczającym kierunki, ale też kreślącym przestrzeń do działania. Jest dokumentem samorządu województwa, jednakże podmiotem programowania strategicznego jest regionalna wspólnota samorządowa, którą tworzą wszyscy mieszkańcy województwa. Ich aktywny udział w realizacji Strategii opiera się na wypracowanych mechanizmach współpracy, zaangażowaniu i poczuciu współodpowiedzialności za region. Dokument został stworzony z myślą o wszystkich mieszkańcach Pomorza Zachodniego, niezależnie od miejsca zamieszkania w regionie, wieku, wybranej ścieżki rozwoju czy form aktywności, w których się realizują. W ramach strategii sformułowano misję województwa zachodniopomorskiego: „**Pomorze Zachodnie – lider niebieskiego i zielonego wzrostu zapewniającego wysoką jakość życia mieszkańców**” oraz 4 cele strategiczne, z których wyprowadzono 14 celów kierunkowych. Cele zidentyfikowane w SRWZ są nadrzędnym aktem wyboru – spośród szerokiego katalogu celów rozwojowych dedykowanych poszczególnym obszarom aktywności samorządu województwa.

I CEL STRATEGICZNY – OTWARTA SPOŁECZNOŚĆ.

Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności – otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości.

1.1 Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny.

1.2 Włączenie społeczne i zapewnienie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom regionu.

1.3 Rozwój wspólnotowości i tworzenie kapitału społecznego.

II CEL STRATEGICZNY – DYNAMICZNA GOSPODARKA.

Kształtowanie wysokiej jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienie konkurencyjności regionu.

2.1 Rozwój potencjału gospodarczego województwa w oparciu o inteligentne specjalizacje.

2.2 Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu.

2.3 Udoskonalenie strategicznego zarządzania rozwojem gospodarczym regionu.

III CEL STRATEGICZNY – SPRAWNY SAMORZĄD.

Skuteczny samorząd – zintegrowany region. Równość terytorialna w dostępie do wysokiej jakości usług publicznych.

3.1 Rozwój głównych ośrodków miejskich.

3.2 Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych.

3.3 Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury.

3.4 Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych.

3.5 Wzmocnienie kompetencji dla zarządzania rozwojem.

IV CEL STRATEGICZNY – PARTNERSKI REGION.

Silna pozycja i aktywna rola w relacjach międzyregionalnych i transgranicznych.

4.1 Wzmocnienie pozycji regionu w Basenie Morza Bałtyckiego.

4.2 Rozwój relacji z landami niemieckimi i aglomeracją berlińską.

4.3 Wykorzystanie potencjału makroregionu Polski Zachodniej.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020

Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 realizuje cele unijnej strategii, dążąc do zwiększenia konkurencyjności regionu, zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Działania w zakresie osiągnięcia celów rozwojowych województwa wpływają na rozwój regionalnego potencjału w zakresie zasobów ludzkich i w ramach realizacji projektów infrastrukturalnych. Regionalny Program Operacyjny osiąga rezultaty wskazane w Umowie Partnerstwa poprzez koncentrację tematyczną i terytorialną wsparcia na przedsięwzięciach odnoszących się do następujących osi priorytetowych:

I Gospodarka, innowacje, nowoczesne technologie.

II Gospodarka niskoemisyjna.

III Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu.

IV Naturalne otoczenie człowieka.

V Zrównoważony transport.

VI Rynek pracy.

VII Włączenie społeczne.

VIII Edukacja.

IX Infrastruktura publiczna.

X Pomoc techniczna.

Spośród ww. osi priorytetowych zakresu polityki społecznej dotyczą następujące: oś VI (rynek pracy), oś VII (włączenie społeczne), oś VIII (edukacja).

Oś priorytetowa VI – Rynek pracy

Priorytet inwestycyjny 8v: Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian.

Priorytet inwestycyjny 8iii: Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

Priorytet inwestycyjny 8i: Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukującym pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także podejmowanie lokalnych inicjatyw na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników.

Priorytet inwestycyjny 8iv: Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę.

Priorytet inwestycyjny 8vi: Aktywne i zdrowe starzenie się.

Oś priorytetowa VII – Włączenie społeczne

Priorytet inwestycyjny 9i: Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie.

Priorytet inwestycyjny 9v: Wspieranie przedsiębiorczości społecznej integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia.

Priorytet inwestycyjny 9iv: Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

Oś priorytetowa VIII – Edukacja

Priorytet inwestycyjny 10i: Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia, umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia.

Priorytet inwestycyjny 10iv: Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu, realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami.

Priorytet inwestycyjny 10iii: Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji.

Strategia Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do roku 2015 (od roku 2016 zaktualizowano cele Strategii Wojewódzkiej – cele strategiczne 5 i 6 przejęły rolę priorytetów polityki społecznej w regionie do roku 2020)

Celem strategii w zakresie polityki społecznej jest zaplanowanie i osiągnięcie w praktyce wyznaczonych założeń rozwiązywania ważnych problemów społecznych w regionie. Zadania z zakresu polityki społecznej i pomocy społecznej realizowane przez Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego zostały określone w Strategii Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 r. W dokumencie zdefiniowano sześć celów strategicznych, z których cel strategiczny 5 i 6 oraz wskazane cele kierunkowe przejęły rolę priorytetów polityki społecznej.

Cel strategiczny 5. Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności.

Cele kierunkowe:

- 1.1 Rozwój infrastruktury społecznej na obszarach wiejskich.
- 1.2 Kształtowanie postaw przedsiębiorczych, innowacyjnych i proekologicznych.
- 1.3 Budowanie społeczeństwa uczącego się.
- 1.4 Wzmocnienie środowiskowej roli systemu edukacyjnego i europejskiej współpracy w edukacji.
- 1.5 Budowanie społeczeństwa informacyjnego.
- 1.6 Poprawa przestrzennej i zawodowej struktury rynku pracy, wzrost mobilności zawodowej ludności.
- 1.7 Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości programów edukacyjnych.
- 1.8 Współpraca międzynarodowa, transgraniczna i regionalna.

Cel strategiczny 6. Wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu.

Cele kierunkowe:

- 1.1 Wzmacnianie tożsamości społeczności lokalnych.
- 1.2 Wspieranie rozwoju demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego.
- 1.3 Wzmacnianie więzi i warunków funkcjonowania rodziny.
- 1.4 Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego – zwiększenie poczucia bezpieczeństwa ludności.
- 1.5 Opieka i wspieranie aktywności osób w wieku poprodukcyjnym.
- 1.6 Rozwój sportu i rekreacji, promocja zdrowego stylu życia.
- 1.7 Stworzenie spójnego systemu realizacji zadań ochrony zdrowia i bezpieczeństwa zdrowotnego.
- 1.8 Wspieranie działań aktywizujących rynek pracy.

Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2014-2020 – Region dla Rodziny

W dokumencie sformułowano następujące cele i zadania:

Cel I: Wspieranie i promowanie rozwiązań sprzyjających realizowaniu funkcji rodziny

Zadania:

- I. Powołanie w regionie sieci Ośrodków Wspierania Rodziny.
- II. Organizacja kampanii społecznych na rzecz Rodziny (w tym – „kulturalne karty rodzinne”).
- III. Organizacja szkoleń dla kadry służb społecznych pracujących z Rodziną.
- IV. Wspieranie lokalnych inicjatyw oddolnych na rzecz Rodziny.

Cel II: Wspieranie inicjatyw na rzecz samodzielności społeczno-ekonomicznej rodziny

Zadania:

- I. Wdrożenie w OWR programu edukacji ekonomicznej „Wybierz Przyszłość”.
- II. Upowszechnienie ekonomii społecznej wśród rodzin – klientów MOPS-u.

Cel III: Wspieranie działań w systemie pieczy zastępczej

Zadania:

- I. Organizacja kampanii społecznych o zasięgu regionalnym – na rzecz rodzinnych form opieki zastępczej.
- II. Powołanie i wsparcie działalności Regionalnego Forum Koordynacji Pieczy Zastępczej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Wałeckiego

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych to podstawowy dokument planowania strategicznego w sferze społecznej powiatu wałeckiego. Strategia obowiązująca w latach 2014-2020 zawierała 4 cele strategiczne, przedstawione poniżej:

1. Osoby młode opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze zaadaptowane do zmieniających się uwarunkowań rynku pracy.
2. Infrastruktura pomocy społecznej dostosowana do potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem społecznym..
3. Edukacja przez całe życie i zapobieganie bezrobociu.
4. Innowacje polityki społecznej służące aktywizacji i integracji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym.

W przyjętej w dniu 21 grudnia 2020r. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2027 dla Powiatu Wałeckiego, określono 3 cele strategiczne. Dla realizacji celów strategicznych określono 21 celów operacyjnych, które konkretyzują wizje sformułowane w poszczególnych celach strategicznych Powiatu Wałeckiego w kontekście zidentyfikowanych głównych problemów dotyczących rodzin dotkniętych kryzysem wartości i funkcji, osób dotkniętych długotrwałym bezrobociem, osób dotkniętych długotrwałą chorobą i niepełnosprawnością, młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze oraz osób dotkniętych alkoholizmem i przemocą domową.

Cel strategiczny 1: Silniejszy wymiar społeczny powiatu wspierający wzrost populacji i aktywizację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym

Cele operacyjne:

- 1.1 Poprawa sytuacji demograficznej powiatu.
- 1.2 Poprawa sytuacji rodzin dotkniętych kryzysem i dysfunkcjami, poprzez kompleksowe wsparcie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
- 1.3 Rozwinięte partnerstwo publiczno-publiczne i publiczno-prywatne oraz funkcjonujący i rozwinięty trzeci sektor.
- 1.4 Włączenie społeczne osób niepełnosprawnych oraz poprawa jakości ich życia oraz tworzenie pozytywnych postaw społecznych wobec nich.
- 1.5 Stosowane zasady aktywnego i zdrowego starzenia się oraz ograniczone występowanie chorób przewlekłych i ciężkich.

1.6 Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w świadczeniu usług pomocy społecznej.

1.7 Ograniczenie zjawiska bezdomności, alkoholizmu i narkomanii w Powiecie.

Cel strategiczny 2: Pomoc społeczna dostosowana do potrzeb i wyzwań w wymiarze społecznym Powiatu

Cele operacyjne:

2.1. Powstanie nowej placówki opiekuńczo-wychowawczej na terenie Powiatu.

2.2. Rozwój Zakładu Aktywności Zawodowej.

2.3. Rozwój Środowiskowego Domu Samopomocy i Domu Pomocy Społecznej w Wałczu.

2.4. Zaktywizowane powstawanie spółdzielni socjalnych.

2.5. Wysoka dostępność usług w tym praca socjalna w formie zdalnej – odpowiadająca potrzebom klientów pomocy społecznej

2.6. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadr instytucji pomocy społecznej i rynku pracy do aktualnych potrzeb.

2.7. Stworzenie interdyscyplinarnego Partnerskiego Zespołu Kooperacji służącego międzyinstytucjonalnemu rozwiązywaniu problemów społecznych.

Cel strategiczny 3: Rynek pracy otwarty dla wszystkich poprzez wysokiej jakości zatrudnienie, edukację przez całe życie i aktualne umiejętności i kwalifikacje.

Cele operacyjne:

3.1. Dostosowanie oferty kształcenia branżowego i średniego technicznego do potrzeb rynku pracy.

3.2. Powszechny dostęp do kwalifikacji adekwatnych do potrzeb rynku pracy i zwiększona aktywność zawodowa wszystkich mieszkańców Powiatu.

3.3. Działania niestandardowe, stanowiące wsparcie suplementarne dla procesu aktywizacji zawodowej.

3.4. Adaptacja pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian.

3.5. Zwiększona przedsiębiorczość osób młodych opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze.

3.6. Zwiększony poziom zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, zagrożonych wykluczeniem społecznym i osób starszych.

3.7. Pozyskiwanie nowych zasobów ludzkich w wyniku migracji na stałe w celach ekonomicznych.

Strategia Rozwoju Miasta Wałcz do roku 2025

Strategia Rozwoju Miasta Wałcz do roku 2025 jest podstawową deklaracją samorządu, w której formułuje on swoją wizję miasta i wyznacza kierunki oraz metody rozwoju społeczno-gospodarczego.

Misją samorządu miasta Wałcz do roku 2025 jest osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju miasta poprzez inspirowanie i koordynację działań ukierunkowanych na poprawę jakości życia i rozwijanie innowacyjnego potencjału gospodarczego z troską o bezpieczeństwo i zachowanie walorów lokalnego dziedzictwa.

W ramach prac nad strategią rozwoju miasta Wałcz wyznaczono pięć następujących domen planowania i wypracowano pięć celów strategicznych:

1. Gospodarka.

- Cel strategiczny 1. Wzrost i dywersyfikacja lokalnej gospodarki.

2. Przestrzeń publiczna.

- Cel strategiczny 2. Nowoczesna i funkcjonalna przestrzeń miejska.

3. Atrakcyjność turystyczna.

- Cel strategiczny 3. Efektywne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i naturalnego.

4. Infrastruktura i środowisko.

- Cel strategiczny 4. Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej oraz podnoszenie jakości środowiska.

5. Wspólnota.

- Cel strategiczny 5. Otwarty samorząd czerpiący z energii mieszkańców.

Cel strategiczny 5., przypisany do domeny planowania strategicznego – wspólnota, podzielono na dwa obszary wsparcia i wyznaczono mu następujące zadania do realizacji:

Obszar wsparcia: usługi publiczne.

- 5.1. Systematyczna poprawa jakości infrastruktury oświatowej;
- 5.2. Prowadzenie aktywnej polityki prorodzinnej;
- 5.3. Rozwijanie branżowych programów współpracy i pomocy seniorom oraz niepełnosprawnym;
- 5.4. Podnoszenia jakości i poszerzenie dostępu mieszkańców do podstawowej opieki medycznej oraz profilaktyki zdrowia;
- 5.5. Efektywny system pomocy społecznej;

- 5.6. Poszerzenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży;
- 5.7. Krzewienie idei kształcenia ustawicznego (kształcenie przez całe życie) – „Edukacja pokoleń”;
- 5.8. Rozwój szkolnictwa zawodowego (współpraca ze Starostwem Powiatowym w Wałczu);

Obszar wsparcia: otwarty samorząd.

- 5.9. Transparentność finansów miasta – m.in. publikowanie założeń budżetowych w ogólnodostępnej, przyjaznej dla mieszkańca formie;
- 5.10. Wspieranie osób uzdolnionych i podnoszenie jakości kształcenia i wyników nauczania;
- 5.11. Katalizowanie aktywności i kreatywności mieszkańców;
- 5.12. Wzmacnianie społecznej tożsamości i więzi mieszkańców ze swoim miastem;
- 5.13. Wzmacnianie współpracy w ramach istniejących struktur samorządowych;
- 5.14. Poprawa jakości i dostępności usług administracyjnych;
- 5.15. Poprawa jakości obsługi Urzędu Miasta oraz jednostek podległych (poprzez szkolenia z zakresu zmieniającego się prawa oraz komunikacji);
- 5.16. Wdrożenie nowoczesnych technologii w zakresie obsługi mieszkańców;
- 5.17. Digitalizacja zasobów archiwalnych i użytkowych;
- 5.18. Intensyfikacja współpracy samorządu z organizacjami „trzeciego sektora”;
- 5.19. Promocja wolontariatu oraz ekonomii społecznej.

3. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEJ STRATEGII

Ocena wdrożenia poprzednio realizowanej strategii stanowi punkt odniesienia do konstrukcji założeń polityki społecznej gminy na następne lata. W jej ramach zostały wskazane m.in. trudności we wdrażaniu strategii, osiągnięcia w jej realizacji, przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować, a także te, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania.

Trudności we wdrażaniu strategii:

Brak uregulowań prawnych dla poszczególnych kierunków działań w zakresie koncepcji funkcjonowania instytucji pomocy społecznej, dotyczących realizacji celu 1.2. „Wykorzystanie zaangażowania i kreatywności osób pracujących w obszarze pomocy społecznej”. Działania:

- Kojarzenie liderów pomocy społecznej z właściwymi projektami w poszczególnych sektorach pomocy społecznej,
- Budowanie projektów kształcących pracowników pomocy społecznej na liderów projektów pomocy społecznej realizowanych z udziałem środków UE,
- Wdrożenie systemu motywacji finansowych dla pracowników chcących poszerzać dotychczas posiadaną wiedzę i nabywać nowe umiejętności.

Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach strategii:

- 12.01.2018 r. rozpoczęła działalność ogrzewalnia dla osób bezdomnych, która mieści się w Wałczu przy ul. Budowlanych 9, czynna jest w okresie zimowym w godz. 18.00-8.00. Ogrzewalnia jest pomieszczeniem dla osób bezdomnych przebywających na terenie gminy miejskiej Wałcz, które z powodu braku stałego miejsca pobytu nie mają innej możliwości zabezpieczenia przed zimnem w nocy;
- Powstanie Żłobka Miejskiego w Wałczu, dysponującego 20 miejscami dla dzieci. Utworzenie oraz funkcjonowanie żłobka realizowane jest w ramach projektu „Mama i tata do pracy wraca”, a współfinansowane jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020. W okresie realizacji projektu rodzice są częściowo zwolnieni z ponoszenia opłat;
- Utworzenie i wyposażenie „Klubu Senior+”. Inwestycja została zrealizowana dzięki dotacji w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020 edycja 2019. Zadaniem Klubu jest integracja 15 mieszkańców miasta Wałcz w wieku 60+,

nieaktywnych zawodowo. Uczestnicy mają możliwość skorzystania z oferty opiekuńczej, aktywizującej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej oraz prozdrowotnej;

- Utworzenie placówki wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej w środowisku osób małoletnich zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i demoralizacją na terenie miasta Wałcz. Zadaniem placówki jest realizacja działań animacyjnych i socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży w wieku poniżej 18. roku życia (możliwość kontynuacji uczestnictwa dla beneficjentów po ukończeniu 18 roku życia, nie dłużej jednak niż do 20 roku życia). Placówka rozpoczęła działalność 01.07.2020 r. i mieści się w Wałczu przy ul. Kilińszczaków 13;
- Adaptacja i remont budynku mieszkalnego z przeznaczeniem na mieszkania chronione dla 14 osób z niepełnosprawnością psychiczną i intelektualną w ramach programu „Za życiem” – w trakcie realizacji, planowane zakończenie na XII 2020 r.;
- Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej utworzył w Wałczu Centrum Charytatywno-Opiekuńcze im. Rafała Archanioła. Placówka mieści się w centrum miasta przy ul. Okulickiego 22. W 2017 roku przeznaczoną do remontu kamienicę przekazała Caritas Rada Miasta Wałcz. Placówka przeznaczona jest dla kobiet w kryzysie, szczególnie samotnych i spodziewających się dziecka matek.

Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania strategii:

- Cel 1.2. omówiony w pkt.1;
- Cel 5.4. Tworzenie warunków na rzecz powiększenia bazy mieszkalnictwa socjalnego i mieszkań chronionych, działanie 5.4.1. Budowa mieszkań socjalnych w oparciu o dostępne pozabudżetowe środki finansowe.

Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- Kontynuowanie działalności Ogrzewalni Miejskiej;
- Zabezpieczenie funkcjonowania utworzonych mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ich rodzin i opiekunów przez okres 10 lat;
- Prowadzenie placówki wsparcia dziennego;
- Rozwój mieszkalnictwa socjalnego.

Najważniejsze programy i projekty wynikające z zapisów strategicznych, które zostały zrealizowane:

- 2.1.1. – cel „Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi” – adaptacja i remont budynku mieszkalnego

z przeznaczeniem na mieszkania chronione dla 14 osób z niepełnosprawnością psychiczną i intelektualną w ramach programu „Za życiem” – w trakcie realizacji, planowane zakończenie na XII 2020 r.;

- 5.1.1. cel „Działania na rzecz tworzenia zaplecza infrastruktury opieki nad osobami starszymi” – utworzenie i wyposażenie „Klubu Senior+”. Inwestycja została zrealizowana dzięki dotacji w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020 edycja 2019. Zadaniem Klubu jest integracja 15 mieszkańców miasta Wałcz w wieku 60+, nieaktywnych zawodowo. Uczestnicy mają możliwość skorzystania z oferty opiekuńczej, aktywizującej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej oraz prozdrowotnej”;
- 5.1.2. cel „Realizowanie zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnionych oraz przemocy domowej” – w okresie od 15.05.2017 r. do 31.12.2017 r. na terenie gminy miejskiej Wałcz realizowany był projekt „Przemoc bez tajemnic” w ramach Programu Ochronowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.

Ogólna ocena realizacji założeń strategii:

Zespół dokonujący oceny realizacji założeń poprzedniej strategii, uwzględniając osiągnięcia, ograniczenia, zachodzące zmiany w zakresie problemów społecznych, mając do dyspozycji pięciopunktową skalę ocen, którym przypisano odpowiedni stopień realizacji, zaproponował ogólną ocenę realizacji strategii na poziomie 3,6.

stopień wdrożenia	ocena odpowiadająca stopniowi wdrożenia	proponowana ocena realizacji założeń strategii
nie rozpoczęto wdrażania założeń programowych	1	3,6
rozpoczęto wdrażanie założeń programowych	2	
częściowo wdrożono przyjęte założenia	3	
zrealizowano większość założeń programowych	4	
w pełni wdrożono założenia programowe	5	

Działania ocenione najwyżej:

- 2.1.1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 5.1.1. Działania na rzecz tworzenia zaplecza infrastruktury opieki nad osobami starszymi;

- 5.1.2. Realizowanie zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnionych oraz przemocy domowej.

Działania ocenione najniżej:

- Działanie 5.4.1. Budowa mieszkań socjalnych w oparciu o dostępne pozabudżetowe środki finansowe.

Krótkie uzasadnienie przyjętej oceny:

Większość założeń programowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miejskiej Wałcz na lata 2011-2020 została zrealizowana na poziomie dobrym, oprócz niezrealizowania celu 2.1. „Wykorzystanie zaangażowania i kreatywności osób pracujących w obszarze pomocy społecznej”, omówionego w pkt 1 i celu 5.4.1. „Budowa mieszkań socjalnych w oparciu o dostępne pozabudżetowe środki finansowe”. Niezrealizowanie tych działań wynikało z braku możliwości finansowych (budownictwo socjalne) oraz prawnych w przypadku działań dotyczących liderów, ponieważ w czasie opracowywania poprzedniej Strategii planowano zmiany w systemie pomocy społecznej, które pozostały jedynie w fazie projektów.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA

Miasto Wałcz położone jest w południowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Zajmuje obszar 38,17 km², co stanowi 2,7% powierzchni powiatu i jest jedną z pięciu powiatowych jednostek terytorialnych. Teren miasta Wałcz okala gmina o tej samej nazwie, stanowiąca odrębną gminę wiejską. W bezpośrednim sąsiedztwie miasta znajdują się następujące miejscowości: Kołatnik, wieś Ostrowiec, Wałcz Drugi, wieś Przybkowo oraz wieś Strączno. Wałcz jest istotnym ośrodkiem samorządowym; mieści się w nim nie tylko siedziba władz miasta, ale również siedziba władz powiatu wałeckiego oraz wiejskiej gminy Wałcz. W granicach miasta wyróżnia się 4 wydzielone części miasta, które dawniej były osobnymi miejscowościami: Chrząstkowo, Morzyce, Olszynka, Sosnówka.

Wałcz położony jest na terenie makroregionu Pojezierza Południowopomorskiego. Teren miasta obejmują dwa mezoregiony, przy czym większa część miasta leży na Pojezierzu Wałeckim, a mniejsza, północno-wschodnia, na Równinie Wałeckiej.

Na terenie miasta działają 74 organizacje pozarządowe, które zajmują się m.in. promowaniem tradycji regionu, krzewieniem kultury i sportu, integracją środowisk lokalnych.

2. ATUTY I CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym zadano mieszkańcom miasta Wałcz pytania pozwalające uzyskać opinie na temat atutów miasta, czynników, które ograniczają jego możliwości rozwojowe, a także działań, jakie należy podjąć, by uczynić je bardziej przyjaznym dla mieszkańców.

Wskazując atuty miasta, wypełniający ankietę najczęściej wymieniali walory przyrodnicze i krajobrazowe (jeziora, kompleksy leśne, nieskażone środowisko) oraz cenne obiekty historyczne (linia umocnień Wału Pomorskiego). Duże znaczenie badani przywiązywali do korzystnego położenia geograficznego miasta, dobrej dostępności komunikacyjnej (drogi, kolej), potencjału turystycznego regionu oraz rozwoju infrastruktury rekreacyjno-sportowej (Centralny Ośrodek Sportu Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Wałczu, ścieżki rowerowe, tramwaj wodny, promenada nad jeziorami).

Wśród wypowiedzi mieszkańców na temat słabych stron miasta najczęściej pojawiał się problem niewystarczającego, w stosunku do potrzeb, budżetu. Za równie istotną kwestię ankietowani uznali brak oferty dla potencjalnych inwestorów, ograniczone inwestycje oraz brak wsparcia dla przedsiębiorców mogących tworzyć miejsca pracy na terenie miasta. Zdaniem respondentów problemami są także: bezrobocie, którego efektem jest zauważalne ubożenie mieszkańców i migracja ludności, jak również niedostateczne wykorzystanie atutów przyrodniczo-krajobrazowych oraz słabo rozwinięta baza turystyczno-noclegowa. Za czynniki ograniczające rozwój ankietowani uznali też brak obwodnicy, niewystarczającą liczbę miejsc w żłobkach i przedszkolach oraz wysokie podatki i opłaty lokalne. Niektórzy ankietowani wspominali także o braku wspólnej wizji rozwoju miasta i nieporozumieniach na szczeblu samorządu lokalnego.

Uczestnicy badania wskazywali również działania, jakie należy podjąć, aby miasto uczynić bardziej przyjaznym dla mieszkańców. Za najważniejsze uznano dalszy rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych i sportowych (rozwój bazy noclegowej i gastronomicznej, wytyczanie nowych ścieżek rowerowych, budowa mariny i wyciągu do nart wodnych, wypożyczalnia sprzętu wodnego). Wśród niezbędnych do realizacji działań wskazano też zwiększenie nakładów na inwestycje w infrastrukturę miejską (np. rozbudowa kanalizacji, oświetlenia i monitoringu, przebudowa i remont miejsc poza centrum, modernizacja stadionu) oraz zwiększenie liczby miejsc w żłobkach, a także rozszerzenie oferty edukacyjnej i kulturalnej dla dzieci i młodzieży. Do istotnych kwestii respondenci zaliczyli również stworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości i pozyskanie inwestorów tworzących nowe miejsca pracy, dokończenie budowy obwodnicy miasta, a także wytyczanie nowych miejsc parkingowych. Wspomniano też o tworzeniu stref i terenów zielonych, budowie mieszkań oraz rozwoju energetyki odnawialnej.

3. DEMOGRAFIA

Na koniec 2019 r. miasto liczyło 23 849 osób, wśród których było 12 627 kobiet, które stanowiły 52,9% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 625 osób na km². Analizując dane demograficzne, można stwierdzić, iż w latach 2017-2019 ogólna liczba mieszkańców miasta spadała. Jeśli chodzi o poszczególne grupy wiekowe, to warto zauważyć, że w rozpatrywanym okresie zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba osób w wieku produkcyjnym malała, natomiast liczba najstarszych mieszkańców miasta z roku na rok wzrastała.

W latach 2017-2019 w każdym kolejnym roku analizy liczba urodzeń była wyższa niż liczba zgonów, przyrost naturalny był więc wyrażony liczbą dodatnią. Saldo migracji ludności miasta w analizowanym okresie małało, ale w każdym roku było ujemne. Szczegółowe dane dotyczące sytuacji demograficznej miasta przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	4 088	4 033	3 975
liczba osób w wieku produkcyjnym	14 746	14 330	13 987
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	5 538	5 703	5 887
ogółem	24 372	24 066	23 849

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Tabela 4. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba urodzeń żywych	622	572	532
liczba zgonów	417	428	446
przyrost naturalny	+205	+144	+86

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba zameldowanych osób spoza miasta	218	231	278
w tym z zagranicy	10	20	8
liczba osób wymeldowanych poza miasto	349	316	304
w tym za granicę	20	51	31
saldo migracji ogółem	-131	-85	-26

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Dostrzegane zmiany demograficzne, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska starzenia się społeczeństwa, wymagają kompleksowego podejścia do sytuacji poszczególnych grup mieszkańców, poznania ich potrzeb i oczekiwań, co umożliwi wypracowanie odpowiednich rozwiązań sprzyjających zarówno rozwojowi społecznemu, jak i gospodarczemu miasta.

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w mieście Wałcz jest wysoki. Bardzo dobrze rozwinięta jest sieć wodociągowa, która zaopatruje w wodę blisko 99%

mieszkańców. Z sieci kanalizacyjnej korzysta 98% mieszkańców. Dalszego rozwoju wymaga sieć gazowa, zaopatrująca w gaz prawie 43% ludności. Miasto posiada 1 mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków, która obsługuje 28 500 mieszkańców. Poniżej zawarto szczegółowe dane na temat istniejącej infrastruktury technicznej.

Tabela 6. Infrastruktura techniczna w mieście w 2019 r.

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	65,1
ludność korzystająca z sieci wodociągowej (w %)	99%
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	75,3
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (w %)	98%
oczyszczalnie ścieków	
liczba oczyszczalni ścieków	1
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków	28 500
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w km)	100
liczba ludności korzystającej z sieci gazowej	10 200
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w mieście ogółem (w km)	39,129
w tym długość dróg miejskich (w km)	16,387

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

5.KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Miasto Wałcz posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg komunikacji kołowej. Długość dróg publicznych w mieście wynosi ogółem 39,129 km (w tym drogi miejskie 16,387 km). W centrum Wałcza krzyżują się ważne szlaki komunikacyjne regionu – droga krajowa 22 i droga krajowa 10. Droga krajowa 22 zapewnia komunikację z Gorzowem Wielkopolskim (112 km) oraz Gdańskiem (222 km), natomiast droga krajowa 10 łączy Wałcz ze Szczecinem (144 km) oraz Piłą (31 km). Na sieć drogową miasta składa się również droga wojewódzka 178, łącząca Wałcz i Oborniki (przez Gostomię, Trzciankę, Kuźnicę Czarnkowską, Czarnków – długość drogi 86 km) oraz droga wojewódzka 163, która zapewnia połączenie Wałcza i Kołobrzegu (przez Karlino, Białogard, Połczyn-Zdrój, Czaplinek – długość drogi 130 km). Najbliżej położone autostrady i drogi ekspresowe to:

- Autostrada A6 – będąca kontynuacją niemieckiej autostrady A11, tworząca połączenie Szczecin – Berlin (odległość od Wałcza przez DK 10 – 133 km);

- Autostrada A2 – będąca kontynuacją niemieckiej autostrady A12 z kierunku Berlina, łącząca Świecko i Warszawę (odległość od Wałcza przez DW 178 – 142 km);
- Autostrada A1 – łącząca Rusocin i Gorzyczki (odległość od Wałcza w kierunku Torunia przez DK 10 – 173 km);
- Droga ekspresowa S10 – docelowo łącząca Szczecin i Wołomin (odległość od Wałcza w kierunku Stargardu przez DK 10 – 121 km, w kierunku Bydgoszczy przez DK 10 – 112km);
- Droga ekspresowa S11 – docelowo łącząca Koszalin i Pyrzowice (odległość od Wałcza w kierunku Poznania przez DW 178 – 105 km).

Podstawowym środkiem przewozowym jest autobus. W Wałczu funkcjonuje Zakład Komunikacji Miejskiej, którego autobusy kursują na 14 liniach, zapewniając połączenia zarówno wewnątrz miasta, jak i z podległymi miejscowościami, m.in. Karsibór, Kłębowiec, Strączno, Ostrowiec, Szwecja. Usługi komunikacyjne w Wałczu świadczą także: PKS Wałcz, WTP Wałcz, PKS Złocieniec, PKS Poznań, PKS Gryfice, PKS Białystok, PKS Warszawa, Leszko Trans, PKS Mirosławiec, Komfort Bus Płock, PKS Intercity, Polregio Sp. z o.o. Warszawa.

Miasto posiada dworzec kolejowy (ul. Kolejowa) i przystanek kolejowy Wałcz-Raduń. Kolej zapewnia ponadlokalne połączenia na odcinku Piła Główna – Szczecin Główny.

6. GOSPODARKA

Dominującym sektorem gospodarki w Wałczu jest szeroko rozumiany sektor usługowy; przeważają usługi handlowe, naprawy, obsługa nieruchomości, wynajem, budownictwo oraz usługi związane z działalnością gospodarczą. Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni miasta wynosi blisko 43%. Miasto otoczone jest z trzech stron lasami, których powierzchnia stanowi ponad 19% jego terenu. 38% stanowią nieużytki i inne pozostałe grunty, wśród których dużą powierzchnię zajmują wody, a wśród nich m.in.: jezioro Raduń, jezioro Zamkowe, rzeka Żydówka i Piławka. Poniższa tabela przedstawia strukturę gruntów w mieście.

Tabela 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne

powierzchnia miasta ogółem (w ha)	3 817
powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)	1 641
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)	743

powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków	1 433
---	-------

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

W Wałczu funkcjonuje sektor przemysłu oparty na zakładach wytwarzających wyroby przy zachowaniu niskiej emisji zanieczyszczeń, co uwarunkowane jest istotnymi walorami środowiska przyrodniczego i ochroną części terenu miasta. W dokumencie „Strategia Rozwoju Miasta Wałcz do roku 2025” nakreślono następujące kierunki rozwoju: turystyka i rekreacja, przetwórstwo rolno-spożywcze (dla okolicznych producentów z pobliskich gmin wiejskich), rozwój przemysłu nieuciążliwego dla środowiska (szwalniczy, elektroniczny, inne innowacyjne z przyjaznymi dla środowiska technologiami) oraz dalszy rozwój budownictwa mieszkaniowego i usługowego.

W latach 2017-2019 liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie miasta rosła. Dane na temat aktywności gospodarczej mieszkańców miasta Wałcz przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Indywidualna działalność gospodarcza mieszkańców miasta w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba podmiotów gospodarczych w ewidencji gminnej (według stanu na koniec roku)	1 447	1 543	1 625

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Na koniec 2019 r. w ewidencji gminnej było zarejestrowanych 1 625 podmiotów gospodarczych. Większość z nich działała w sektorze prywatnym, głównie były to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Według danych statystycznych GUS-u w 2019 r. najwięcej podmiotów gospodarczych w mieście prowadziło działalność w sferze handlu hurtowego i detalicznego oraz napraw (946). Kolejnymi sferami widocznie wyróżniającymi się były budownictwo (371), działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (247) oraz przetwórstwo przemysłowe (245).

W uzupełnieniu powyższych danych warto wymienić najważniejsze spośród inwestycji realizowanych w mieście w latach 2017-2019:

Tabela 9. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w mieście w latach 2017-2019

Inwestycje
<ul style="list-style-type: none"> • Remont i przebudowa ul. Sądowej w Wałczu; • Remont i przebudowa ulic: Zaulek Chełmiński, Zbożowa, Piaskowa, Gdańska w Wałczu; • Boisko do piłki plażowej o wymiarach 14x22 m położone w Wałczu przy ul. Chłodnej; • Remont i przebudowa dróg wewnętrznych oraz budowa miejsc postojowych na osiedlu przy ul. Królowej Jadwigi;

- Zagospodarowanie terenu (komunikacja wewnętrzna) ul. Miła – Jasna w Wałczu;
- Budowa placu zabaw przy Szkole Podstawowej nr 1;
- Budowa placu zabaw przy Szkole Podstawowej nr 2;
- Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Wałczu;
- Rozbudowa infrastruktury technicznej istniejącej strefy ekonomicznej w Wałczu (ul. Strefowa);
- Utworzenie Klubu Senior+ w Wałczu;
- Zagospodarowanie osiedla przy Al. Tysiąclecia – naprzeciw Szkoły Podstawowej nr 4 w mieście Wałcz;
- Oświetlenie osiedla Raduń w Wałczu – obejmujące ulice: Ogniówą, Wilczą, Kruczą, Chmielną, Uroczą, Żyzną, Mickiewicza, Okrężną;
- Połączenie ścieżek pieszo-rowerowych w ciągu ul. Brackiej w Wałczu;
- Budowa w Wałczu ul. Brackiej wraz z budową urządzeń infrastruktury technicznej;
- Budowa w Wałczu nowej drogi w rejonie osiedla Piastowskiego wraz z budową urządzeń infrastruktury technicznej;
- Przebudowa i rozbudowa ul. Sienkiewicza w mieście Wałcz wraz z budową urządzeń infrastruktury technicznej;
- Budowa drogi lokalnej od Al. Zdobywców Wału Pomorskiego do ul. Gen. Wł. Andersa;
- Remont/adaptacja pomieszczeń Publicznego Przedszkola nr 6 w Wałczu, Al. Tysiąclecia 9, na potrzeby żłobka;
- Budowa placu zabaw Al. Tysiąclecia 2C-2D;
- Oświetlenie terenu pomiędzy budynkami przy ul. Chelmińskiej 29-31 oraz przy ul. Wojska Polskiego 89-93 w Wałczu.

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

W 2019 r. miasto Wałcz posiadało w swoich zasobach 841 mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni 39 917,98 m², w których zamieszkiwało 1 890 osób. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego wynosiła 47,46 m², a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania komunalnego przypadająca na jedną osobę liczyła 21,12 m². Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w 2019 r. miasto dysponowało 84 takimi lokalami o łącznej powierzchni 2 806,24 m², w których zamieszkiwały 144 osoby. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania socjalnego wynosiła 33,41 m², a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania socjalnego przypadająca na jedną osobę liczyła 19,49 m². Dane szczegółowe dotyczące sytuacji mieszkaniowej w mieście Wałcz w latach 2017-2019 zawiera poniższa tabela.

Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkań komunalnych	862	856	841
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	41 125,62	40 637,52	39 917,98
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	2 058	1 998	1 890
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego (w m ²)	47,71	47,47	47,46

przeciętna pow. użytkowa mieszkania komunalnego na 1 osobę (w m ²)	19,98	20,34	21,12
liczba mieszkań socjalnych	84	86	84
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	2 926,57	2 964,26	2 806,24
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	177	157	144
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania socjalnego (w m ²)	34,84	34,47	33,41
przeciętna pow. użytkowa mieszkania socjalnego na 1 osobę (w m ²)	16,53	18,88	19,49

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, świadczona jest pomoc pieniężna zwana dodatkiem mieszkaniowym. W mieście Wałcz tej formy wsparcia udziela Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, a dane dotyczące liczby rodzin, którym przyznano dodatek, i ich łącznej wartości prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 11. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy	470	427	375
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	4 379	3 826	3 264
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	769 292,39	661 296,44	597 001,58

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

W 2019 r. MOPS wypłacił też 918 dodatków energetycznych 105 gospodarstwom domowym na kwotę 12 439 zł. Koszty obsługi zadania (2% od wypłaconych dodatków) wyniosły 248,78 zł.

8. EDUKACJA I KULTURA

W roku szkolnym 2019/2020 na terenie miasta Wałcz funkcjonowało 24 placówki oświatowo-wychowawcze w tym 2 żłobki, 12 placówek wychowania przedszkolnego, 4 szkoły podstawowe i 6 szkół ponadpodstawowych. W mieście działa także 1 szkoła wyższa- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa. Dane w tym zakresie zawierają tabele zamieszczone poniżej.

Tabela 12. Opieka nad dziećmi do lat 3 w mieście w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci objętych opieką	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	2	35	6
w tym prowadzone przez miasto	1	20	4

w tym prowadzone przez inne podmioty	1	15	2
--------------------------------------	---	----	---

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Tabela 13. Placówki wychowania przedszkolnego w mieście w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	12	909	113
w tym przedszkola	10	860	103
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	2	49	10
w tym punkty przedszkolne	–	–	–

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Tabela 14. Placówki oświatowe w mieście w roku szkolnym 2019/2020

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
szkoły podstawowe	4	1 791	265
szkoły ponadpodstawowe – publiczne	3	1 821	204
szkoły ponadpodstawowe – niepubliczne	3	266	79
szkoły wyższe	1	b.d.	b.d.

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Tabela 15. Wykaz placówek opieki nad dziećmi do lat 3, przedszkolnych i oświatowych działających w mieście w roku szkolnym 2019/2020

lp.	nazwa placówki	adres placówki
I	Żłobki	
1.	Żłobek „Dziecięcy Ogród II”	ul. Orła 22, 78-600 Wałcz
2.	Żłobek Miejski w Wałczu	Al. Tysiąclecia 21, 78-600 Wałcz
II	Przedszkola i oddziały przedszkolne	
1.	Publiczne Przedszkole Nr 5 im. Jasia i Małgosi	ul Chopina 19, 78-600 Wałcz
2.	Publiczne Przedszkole Nr 6 „Stokrotka”	Al. Tysiąclecia 9, 78-600 Wałcz
3.	Publiczne Przedszkole Nr 8 „Promyk”	Os. Dolne Miasto 25, 78-600 Wałcz
4.	Publiczne Przedszkole Nr 9 „Bajka”	ul. Wojska Polskiego 53, 78-600 Wałcz
5.	Oddział przedszkolny Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Kornela Makuszyńskiego	ul. Robotnicza 23, 78-600 Wałcz
6.	Oddział przedszkolny Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Zdobywców Wału Pomorskiego	Al. Tysiąclecia 19, 78-600 Wałcz
7.	Niepubliczne Przedszkole „Pluszakowa Radość”	ul. Papieża Jana XXIII 5, 78-600 Wałcz
8.	Niepubliczne Dwujęzyczne Przedszkole „Mały Poliglota”	ul. Gen. Andersa 11, 78-600 Wałcz
9.	Niepubliczne Przedszkole „Elfik”	ul. Wojska Polskiego 45/2, 78-600 Wałcz

10.	Niepubliczne Przedszkole „Czerwony Kapturek”	ul. Królowej Jadwigi 10, 78-600 Wałcz
11.	Niepubliczny Punkt przedszkolny Przedszkole Terapeutyczno-Rewalidacyjne „Piękny Umysł”	ul. 12 Lutego 9, 78-600 Wałcz
12.	Niepubliczny Specjalny Punkt przedszkolny „Tuptuś”	ul. Bydgoska 50, 78-600 Wałcz
III	Szkoły podstawowe	
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Kornela Makuszyńskiego	ul. Robotnicza 23, 78-600 Wałcz
2.	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Roberta Schumana	ul. M. Konopnickiej 2, 78-600 Wałcz
3.	Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Zdobywców Wału Pomorskiego	Al. Tysiąclecia 19, 78-600 Wałcz
4.	Szkoła Podstawowa nr 5 Zespół Szkół Miejskich nr 1 im. Polskich Olimpijczyków	Os. Dolne Miasto 14A, 78-600 Wałcz
IV	Szkoły ponadpodstawowe	
1.	I Liceum Ogólnokształcące im. Kazimierza Wielkiego z Oddziałem Mistrzostwa Sportowego w Wałczu	ul. Kilińszczaków 59, 78-600 Wałcz
2.	Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wałczu	ul. Budowlanych 4, 78-600 Wałcz
1)	III Liceum Ogólnokształcące	
2)	Technikum Zawodowe nr 1	
3)	Branżowa Szkoła I Stopnia nr 1	
4)	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	ul. Bankowa 13, 78-600 Wałcz
5)	Technikum Zawodowe nr 2	
6)	Branżowa Szkoła I Stopnia nr 2	
7)	Szkoła Podstawowa dla Dorosłych	
3.	Zespół Szkół nr 4 Rolniczego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wałczu	ul. Południowa 10A, 78-600 Wałcz
1)	Technikum Zawodowe nr 3	
2)	II Liceum Ogólnokształcące	
4	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych Zespół Szkół Niepublicznych Walecka Akademia Wiedzy	ul. Bydgoska 50, 78-600 Wałcz
5	Szkoła Policealna Zespół Szkół Niepublicznych Walecka Akademia Wiedzy	ul. Bydgoska 50, 78-600 Wałcz
6	Szkoła Policealna Studium Pracowników Medycznych i Społecznych	ul. Kilińszczaków 59, 78-600 Wałcz
V	Szkoły wyższe	
1	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa	ul. Bydgoska 50, 78-600 Wałcz

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Główną rolę w organizacji życia kulturalnego w mieście odgrywa Waleckie Centrum Kultury. W mieście działa też „Kino Tęcza”. Wałcz posiada 2 muzea: Muzeum

Ziemi Wałeckiej i Muzeum Wału Pomorskiego oraz jeden skansen – Skansen Fortyfikacyjny Grupa Warowna Cegielnia – oddział Muzeum Ziemi Wałeckiej. Zaspokajaniem potrzeb w zakresie czytelnictwa, udostępnianiem zbiorów bibliotecznych oraz promocją wydawnictw zajmują się dwie biblioteki: Miejska Biblioteka Publiczna (WCK) oraz Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wałczu.

W ramach obszaru kultury na terenie miasta działa również 2 teatry amatorskie – „Teatr Pomimo” – grupa teatralna dla dzieci szkolnych oraz „Teatr Inaczej” – grupa teatralna dla młodzieży. Pasje i zainteresowania dzieci rozwijane są w świetlicach szkolnych.

Tabela 16. Placówki kultury w mieście w 2019 r.

typ placówki	liczba placówek	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	24 598	11,5
świetlice	8	588	31
biblioteki i filie	12	6 094	25
muzea, skanseny	3	2 189	15,5
inne	2	25 398	3,5

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Tabela 17. Wykaz placówek kultury działających w mieście w roku 2019

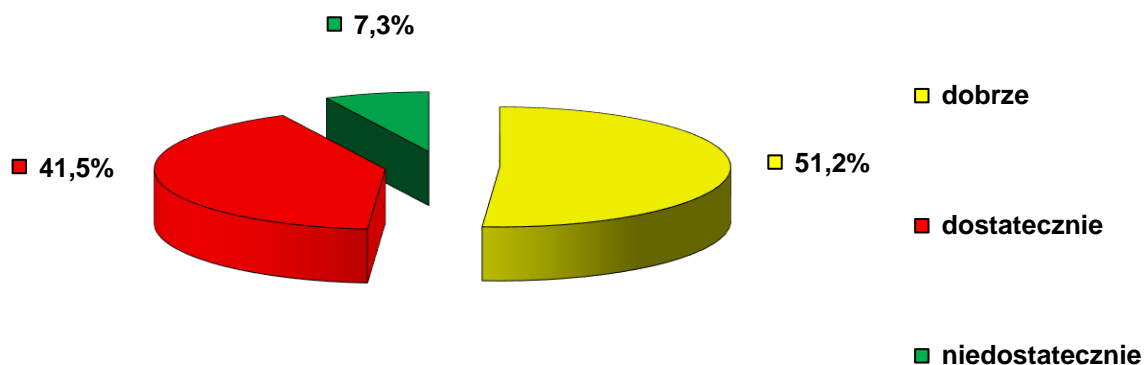
lp.	nazwa placówki	adres placówki
1.	Wałeckie Centrum Kultury	Plac Zesłańców Sybiru 3, 78-600 Wałcz
2.	Miejska Biblioteka Publiczna (WCK)	
3.	Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wałczu	ul. Wojska Polskiego 99, 78-600 Wałcz
4.	Muzeum Ziemi Wałeckiej	ul. Poczтовая 14, 78-600 Wałcz
5.	Skansen Fortyfikacyjny Grupa Warowna Cegielnia – oddział Muzeum Ziemi Wałeckiej	ul. Południowa, 78- 600 Wałcz
6.	Muzeum Wału Pomorskiego	ul. Wojska Polskiego 99/19, 78-600 Wałcz
7.	Kino Tęcza	ul. Bydgoska 4, 78-600 Wałcz

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Dane pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym pozwoliły poznać opinie mieszkańców na temat oferty edukacyjnej, opieki przedszkolnej, opieki nad dziećmi do lat 3 i oferty kulturalnej w mieście.

Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili ofertę edukacyjną szkół w mieście. Według 92,7% ankietowanych jest ona dobra lub dostateczna. Tylko 7,3% badanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Poniższy wykres przedstawia rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące oferty edukacyjnej.

Wykres 1. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w mieście?

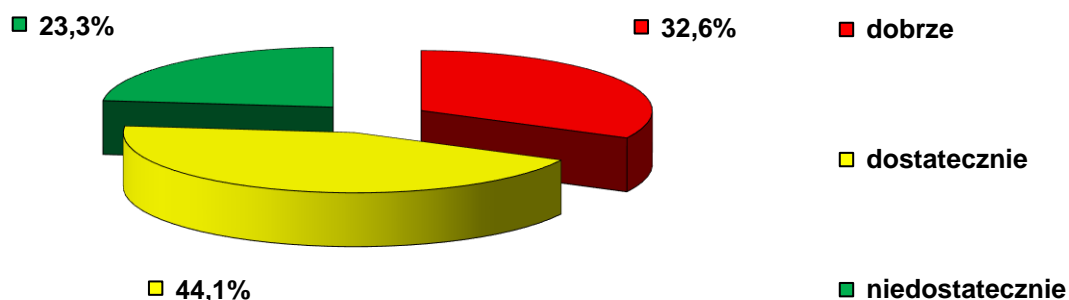
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Jeśli chodzi o ofertę opieki przedszkolnej w mieście, to 55,8% ankietowanych stwierdziło, że zaspokaja ona potrzeby w tym zakresie. Przeciwnego zdania było jednak 27,9% badanych, a 16,3% respondentów nie wyraziło opinii w tej sprawie.

Zdaniem ponad 44% ankietowanych oferta opieki nad dziećmi do lat 3 jest niewystarczająca. Odmienną opinię wyraziło tylko 16,3% badanych. Wysoki odsetek (39,5%) respondentów nie był w stanie jednoznacznie wypowiedzieć się w tej kwestii.

Pragnąc zidentyfikować potrzeby w obszarze kultury w mieście, poproszono ankietowanych o opinię na temat obecnej oferty kulturalnej. Zdecydowana większość (76,7%) respondentów oceniła tę ofertę pozytywnie. Jednak 23,3% uczestników badania było przeciwnego zdania. Rozkład odpowiedzi dotyczący atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w mieście ilustruje poniższy wykres.

Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w mieście?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

9. OCHRONA ZDROWIA

Na terenie miasta Wałcz w 2019 r. funkcjonowało 6 Zakładów Opieki Zdrowotnej (w tym 5 niepublicznych) oraz działało 13 aptek. Miasto charakteryzuje się dość dobrym dostępem do specjalistycznych usług medycznych. Dane liczbowe oraz wykaz zakładów opieki zdrowotnej, poradni specjalistycznych i aptek w mieście przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 18. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w mieście w 2019 r.

liczba zakładów opieki zdrowotnej ogółem	6
w tym liczba niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej	5
liczba prywatnych praktyk lekarskich	–
liczba aptek i punktów aptecznych	13

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Tabela 19. Wykaz zakładów opieki zdrowotnej, poradni specjalistycznych i aptek w mieście w 2019 r.

Ip.	Zakłady Opieki Zdrowotnej	Adres
1.	107 Szpital Wojskowy z Przychodnią Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Kołobrzaska 44, 78-600 Wałcz
2.	Centrum Medyczno-Rehabilitacyjne PULS Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Budowlanych 10, ul. Wojska Polskiego 54, 78-600 Wałcz
3.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „OTOLARYNGOLOG”	ul. Kościuszkowców 10, 78-600 Wałcz
4.	Przychodnia lekarska „SALUS” Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Wojska Polskiego 2-6, 78-600 Wałcz
5.	Przychodnia Rejonowa dla dorosłych Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej S.C.	ul. Kościuszkowców 10, 78-600 Wałcz
6.	Przychodnia Rejonowa dla Dzieci i Młodzieży Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej S.C.	ul. Kościuszkowców 10, 78-600 Wałcz
II	Podstawowa Opieka Zdrowotna	Adres
1.	107 Szpital Wojskowy z Przychodnią Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Kołobrzaska 44, 78-600 Wałcz
2.	Centrum Medyczno-Rehabilitacyjne PULS	ul. Budowlanych 10, ul. Wojska Polskiego 54, 78-600 Wałcz
3.	Przychodnia lekarska „SALUS” Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Wojska Polskiego 2-6, 78-600 Wałcz
4.	Przychodnia Rejonowa dla dorosłych Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej S.C.	ul. Kościuszkowców 10, 78-600 Wałcz
5.	Przychodnia Lekarska W. Janas G. Pawłowska i wspólnicy S.J.	ul. Kościuszkowców 10, 78-600 Wałcz
III	Poradnie specjalistyczne	Adres
1.	107 Szpital Wojskowy z Przychodnią Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wałczu: - Poradnia alergologiczna, - Poradnia dermatologiczna,	ul. Kołobrzaska 44, 78-600 Wałcz

	<ul style="list-style-type: none"> - Poradnia chirurgiczna, - Poradnia chorób zakaźnych, - Poradnia gastroenterologiczna, - Poradnia kardiologiczna, - Poradnia pulmonologiczna, - Poradnia neurologiczna, - Poradnia okulistyczna, - Poradnia chirurgii urazowo-ortopedycznej, - Poradnia otolaryngologiczna - Poradnia ginekologiczno-położnicza, - Poradnia urologiczna, - Poradnia endokrynologiczna, - Poradnia psychologiczna, - Poradnia zdrowia psychicznego, - Poradnia stomatologii zachowawczej, - Poradnia protetyki stomatologicznej, - Poradnia rehabilitacyjna, - Poradnia medycyny pracy 	
2.	<p>Centrum Medyczno-Rehabilitacyjne „PULS” Niepubliczny ZOZ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poradnia urologiczna, - Poradnia neurologiczna, - Poradnia ortopedyczna, - Poradnia kardiologiczna, - Poradnia onkologiczna, - Poradnia pulmonologiczna, - Poradnia logopedyczna, - Poradnia chorób tarczycy - Poradnia chirurgii dziecięcej - Poradnia chirurgii naczyniowej - Poradnia rehabilitacyjna 	<p>ul. Budowlanych 10, ul. Wojska Polskiego 54, 78-600 Wałcz</p>
3.	<p>Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „OTOLARYNGOLOG”</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poradnia laryngologiczna, - Poradnia audiologiczno-foniatryczna 	<p>ul. Kościuszkowców 10, 78-600 Wałcz</p>
4.	<p>Specjalistyczny gabinet lekarski alergologiczny i ftызjopneumonologiczny Kitaszewski Krzysztof</p>	<p>ul. Chłodna 50, 78-600 Wałcz</p>
5.	<p>Przychodnia Specjalistyczna „Zdrowie”</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poradnia ginekologiczno-położnicza, - Poradnia chorób metabolicznych, - Poradnia gastroenterologiczna 	<p>ul. Ogniowa 50, 78-600 Wałcz</p>
6.	<p>Poradnia Zdrowia Psychicznego, Poradnia Uzależnień J. Molenda & H. Iżyk</p>	<p>ul. Kościuszkowców 10, 78-600 Wałcz</p>
7.	<p>Centralny Ośrodek Sportu – Ośrodek przygotowań Olimpijskich</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gabinet medycyny sportowej, - Dział fizjoterapii 	<p>Al. Zdobywców Wału Pomorskiego 99, 78-600 Wałcz</p>
8.	<p>Poradnia Dermatologiczna J. Subocz</p>	<p>ul. Kościuszkowców 10, 78-600 Wałcz</p>
9.	<p>Kardiamed</p>	<p>ul. Pomorska 6, 78-600 Wałcz</p>
IV	Apteki	adres – 78-600 Wałcz
1.	Apteka	ul. Wojska polskiego 12/14
2.	Apteka DBAM O ZDROWIE	ul. Tysiąclecia 2a
3.	Apteka CENTRALNA	ul. Kilińszczaków 53
4.	Apteka DBAM O ZDROWIE	ul. Budowlanych 3

5.	Apteka DBAM O ZDROWIE	ul. Budowlanych 1B
6.	Apteka DOLNE MIASTO	ul. Gen. Andersa 9
7.	Apteka GEMINI	ul. Kilińszczaków 50
8.	Apteka PRZY SZPITALU	ul. Kołobrzaska 44
9.	Apteka w PODKOWIE	ul. Tęczowa 5/7
10.	Apteka w PRZYCHODNI	ul. Kościuszkowców 10
11.	Apteka CENTRUM	ul. Wojska Polskiego 13/25
12.	Apteka CENTRUM	ul. Kilińszczaków 60-64
13.	Apteka RATUSZOWA	ul. Ks. Domańskiego 13

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Dla poznania sytuacji zdrowotnej mieszkańców miasta ważna jest analiza danych będących w posiadaniu zakładów opieki zdrowotnej działających na jego terenie. Poniżej zamieszczone tabele zawierają informacje o najczęściej występujących schorzeniach wśród osób korzystających z opieki 4 Zakładów Opieki Zdrowotnej w mieście Wałcz w 2019 r.

Tabela 20. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat korzystających z POZ w mieście Wałcz w 2019 r.

rodzaj schorzenia	liczba przypadków
nowotwory	11
niedokrwistość	62
choroby tarczycy	28
cukrzyca	11
otyłość	9
zaburzenia w odżywianiu	1
upośledzenie umysłowe	13
padaczka	45
dziecięce porażenie mózgowe	12
zaburzenia refrakcji i akomodacji oka	108
choroba nadciśnieniowa	9
alergia – dychawica oskrzelowa	236
alergia pokarmowa	22
zniekształcenie kręgosłupa	55
choroby układu moczowego	11
wady rozwojowe układu nerwowego	6
wady rozwojowe układu krążenia	13
wady rozwojowe narządów płciowych	2
wady rozwojowe – inne	2
zaburzenia rozwoju	17
trwałe uszkodzenia narządu ruchu	19
inne schorzenia wymagające opieki czynnej	2 130

Źródła danych: Sprawozdania MZ-11 o działalności i pracujących w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej.

Wśród dzieci i młodzieży najczęściej diagnozowano alergię – dychawicę oskrzelową, niedokrwistość oraz zaburzenia refrakcji i akomodacji oka.

U dorosłej populacji w mieście w 4 Zakładach Opieki Zdrowotnej w Wałczu najczęściej diagnozowano w 2019 r. choroby układu krążenia oraz choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej. Nieco rzadziej były to przewlekłe choroby układu trawiennego.

Tabela 21. Schorzenia pacjentów w wieku 19 i więcej lat korzystających z POZ w mieście Wałcz w 2019 r.

rodzaj schorzenia	liczba osób, u których stwierdzono schorzenie
Gruźlica	2
Nowotwory	897
choroby tarczycy	1 166
Cukrzyca	1 316
Niedożywienie	2
zaburzenia odżywiania	3
Otyłość	102
Niedokrwistość	399
choroby obwodowego układu nerwowego	1 918
choroby układu krążenia	6 108
przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	1 030
przewlekłe choroby układu trawiennego	2 900
choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	4 649
pacjenci z innymi schorzeniami wymagający opieki czynnej	7 500

Źródła danych: Sprawozdania MZ-11 o działalności i pracujących w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej.

Ważną rolę w utrzymaniu dobrego stanu zdrowia pełni profilaktyka. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat dzieci do lat 3 objętych opieką profilaktyczną oraz dzieci i młodzieży do lat 19 objętych profilaktycznymi badaniami lekarskimi pozyskane z 4 Zakładów Opieki Zdrowotnej.

Tabela 22. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży korzystających z POZ w mieście Wałcz w 2019 r.

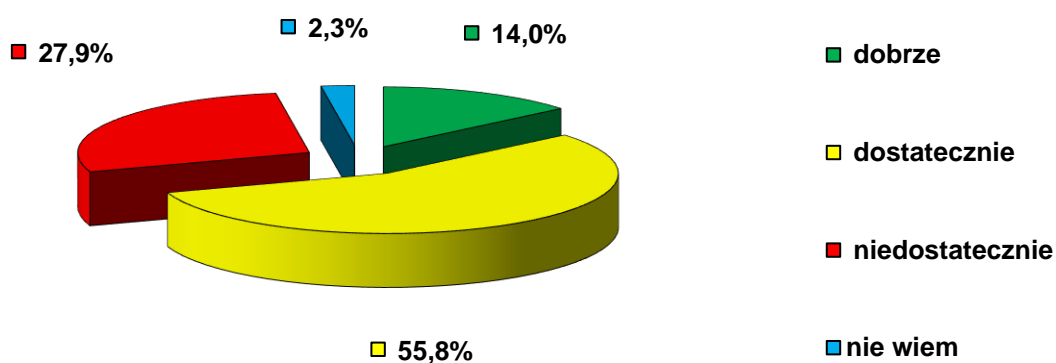
forma profilaktyki	liczba dzieci i młodzieży
porady profilaktyczne lekarza rodzinnego (dzieci do lat 3)	911
wizyty profilaktyczne pielęgniarek i położnych (dzieci do 1. roku życia)	552
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzieź do lat 19 podlegający badaniu)	2 718
profilaktyczne badania lekarskie (dzieci i młodzieź do lat 19 zbadani zgodnie z programem badań profilaktycznych)	1 329

Źródła danych: Sprawozdania MZ-11 o działalności i pracujących w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej.

W 2019 r. poradami profilaktycznymi w 4 Zakładach Opieki Zdrowotnej zostało objętych 911 dzieci do lat 3. Pielęgniarki i położne zrealizowały 552 wizyty profilaktyczne u dzieci do 1. roku życia. Profilaktycznymi badaniami lekarskimi objęto natomiast 2 718 dzieci i młodzieży, w tym 1 329 osób zbadano zgodnie z programem badań profilaktycznych.

Szeroko pojęta tematyka ochrony zdrowia znalazła odzwierciedlenie w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania. Rozkład odpowiedzi na temat ocen mieszkańców odnoszących się do funkcjonowania ochrony zdrowia w mieście ilustruje wykres zamieszczony poniżej.

Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w mieście ofertę w zakresie ochrony zdrowia?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość uczestników badania pozytywnie oceniła ofertę miasta w zakresie ochrony zdrowia. Zdaniem 55,8% ankietowanych jest ona dostateczna, a kolejne 14,0% respondentów przyznało, że jest dobra. Jednak według 27,9% badanych jest ona niedostateczna. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 2,3% pytanych.

10. SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Uprawianiu sportu i rekreacji w mieście Wałcz służą zarówno obiekty sportowo-rekreacyjne, jak i naturalne warunki oraz przyroda tego regionu. Na bazę służącą uprawianiu sportu i rekreacji w mieście składa się 40 rekreacyjno-sportowych obiektów (m.in. stadion, boisko typu Orlik 2012, boiska sportowe, hale sportowe, sala bokserska, korty tenisowe, boisko do hokeja na trawie, pływalnia, tor wioślarsko-kajakowy), a także sale gimnastyczne i boiska przy szkołach, place zabaw, siłownie zewnętrzne i skatepark.

Propagowaniem kultury fizycznej w mieście zajmuje się Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Centralny Ośrodek Sportu – Ośrodek Przygotowań Olimpijskich oraz 17 działających na jego terenie klubów sportowych i stowarzyszeń (w tym 8 uczniowskich klubów sportowych). Dane na temat obiektów sportowo-rekreacyjnych i klubów sportowych w mieście oraz ich wykaz zawierają poniższe tabele.

Tabela 23. Sport i rekreacja w 2019 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty rekreacyjno-sportowe	40
kluby sportowe	17
w tym uczniowskie kluby sportowe	8

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Tabela 24. Wykaz obiektów rekreacyjno-sportowych oraz klubów sportowych na terenie miasta w 2019 r.

lp.	obiekty sportowe	adres
1.	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	ul. Chłodna 12, 78-600 Wałcz
2.	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji – Stadion Miejski	ul. Wojska Polskiego 25, 78-600 Wałcz
3.	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji – boisko sportowe Orlik 2012	ul. Chłodna 12, 78-600 Wałcz ul. Wojska Polskiego 99, 78-600 Wałcz
4.	Euroboisko	Os. Dolne Miasto 14A, 78-600 Wałcz
5.	Boiska sportowe przy szkołach miejskich	- Szkoła Podstawowa Nr 4, ul. Tysiąclecia 19, 78-600 Wałcz - Szkoła Podstawowa Nr 1, ul. Robotnicza 23, 78-600 Wałcz - Szkoła Podstawowa nr 5, Os. Dolne Miasto 14A, 78-600 Wałcz - Szkoła Podstawowa nr 2, ul. M. Konopnickiej 2, 78-600 Wałcz
6.	Boiska sportowe przy szkołach ponadpodstawowych	- Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Wałczu, ul. Bankowa 13, ul. Budowlanych 4, 78-600 Wałcz - Zespół Szkół Nr 4 Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego, ul. Południowa 10a, 78-600 Wałcz
7.	Centralny Ośrodek Sportu – Ośrodek Przygotowań Olimpijskich obiekty sportowe: - stadion, - boisko do hokeja na trawie, - hale sportowe, - siłownie, - pływalnia, - sala bokserska, - zespół boisk piłkarskich, - korty tenisowe, - tor wioślarsko-kajakowy	Al. Zdobywców Wału Pomorskiego 99, 78-600 Wałcz
8.	Siłownie zewnętrzne	- ul. Chłodna (przy MOSIR-ze)

		- ul. Bydgoska (przy plaży) - ul. Wojska Polskiego – Os. Zatorze II, - ul. Okrężna, - ul. Werneńska, - Promenada Jeziora Raduń, - Zaulek Chełmiński
9.	Skatepark	Os. Dolne Miasto, 78-600 Wałcz
lp.	stowarzyszenia	adres
1.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy WAŁCZ	ul. Wojska Polskiego 30/3a, 78-600 Wałcz
2.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy ORZEŁ 2010	ul. Okulickiego 10/14, 78-600 Wałcz
3.	Uczniowski Klub Sportowy VICTORIA	ul. Robotnicza 23, 78-600 Wałcz
4.	Uczniowski Klub Sportowy ATENY	ul. Kilińszczaków 59, 78-600 Wałcz
5.	Uczniowski Klub Sportowy KUMA	Chwiram 1, 78-600 Wałcz
6.	Uczniowski Klub Sportowy VOLLEY	Szkoła Podstawowa nr 4, ul. Tysiąclecia 19, 78-600 Wałcz
7.	Uczniowski Klub Sportowy PIĄTKI	Szkoła Podstawowa nr 5, Dolne Miasto 14a, 78-600 Wałcz
8.	Uczniowski Klub Sportowy LA	Os. Moje Marzenie 6/10, 78-600 Wałcz
9.	Klub Sportowy KORONA Wałcz	ul. Sienkiewicza 4, 78-600 Wałcz
10.	Klub Karate Tradycyjnego	ul. Dworcowa 22/13, 78-600 Wałcz
11.	Klub Karate TOKON	ul. Kaszubska 4/12, 78-600 Wałcz
12.	Husaria Wałcz	ul. Okulickiego 32 78-600 Wałcz
13.	Rakietowy Klub Sportowy	ul. Zaulek Chełmiński 37a, 78-600 Wałcz
14.	TKKF	ul. Chłodna 12, 78-600 Wałcz
15.	Wałeckie Towarzystwo Sportu i Rekreacji	ul. Budowlanych 10, 78-600 Wałcz
16.	Stowarzyszenie Klub Sportowy ORZEŁ Wałcz	ul. Wojska Polskiego 25 a, 78-600 Wałcz
17.	Wałeckie Towarzystwo Sportowe ORZEŁ	ul. Kilińszczaków 59, 78-600 Wałcz

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Miasto Wałcz położone jest na Pojezierzu Południowopomorskim, usytuowane pomiędzy dwoma mezoregionami – Pojezierzem Wałeckim i Równiną Wałecką. Na terenie miasta znajduje się 7 akwenów wodnych – jeziora: Zamkowe, Raduń, Dybrzno, Chmiel Duży, Chmiel Mały, Cegielnia i Stradno.

Naturalne walory przyrodnicze Wałcza, czyste jeziora obfite w ryby, baza noclegowa, dobrze zorganizowane plaże i wypożyczalnie sprzętu pływającego sprzyjają uprawianiu aktywnych form turystyki. To doskonałe miejsce dla wędkarzy oraz miłośników żeglowności, którzy poszukują miejsc jeszcze nieodkrytych i niezadeptanych przez turystów. Na wielbicieli kajakarstwa czekają atrakcyjne szlaki na pobliskich rzekach: Dobrzycy, Piławie czy Rurzyca. Lasy obfitują w niespotykane bogactwo fauny i flory, a piękno nieskażonego krajobrazu jest gwarantem udanego odpoczynku.

Dziedzictwo kulturowe Wałcza to przede wszystkim zabytkowa architektura użyteczności publicznej, mieszkaniowa i sakralna. Na terenie miasta można znaleźć ciekawe przykłady historii i kultury tego regionu, m.in.:

- Kościół parafialny pw. św. Mikołaja z 1865 r.,
- Kościół ewangelicki, obecnie rzymskokatolicki kościół pw. św. Antoniego z 1902 r.,
- Ewangelicka Kaplica Szpitalna z kostnicą, obecnie cerkiew pw. Świętego Krzyża z 1923 r.,
- Cmentarz rzymskokatolicki z 2. poł. XIX w.,
- Cmentarz ewangelicki, obecnie rzymskokatolicki i prawosławny z 1. poł. XIX w.,
- Kaplica ewangelicka cmentarna, obecnie cerkiew prawosławna pw. Świętej Trójcy z 2. poł. XIX w.,
- Cmentarz wojenny żołnierzy Armii Radzieckiej i Wojska Polskiego z 1945 r.,
- Neorenesansowy budynek ratusza z 1890 r.,
- Zespół dworca kolejowego – 1881 r.,
- Bank powiatowy – 1900 r.,
- Zespół duchownego seminarium nauczycielskiego, obecnie LO z 1902 r.,
- Willa z otoczeniem – po 1920 r.,
- Neogotycki budynek poczty głównej z 1895 r.,
- Kolegium jezuitów (gimnazjum) – 1798 r.,
- Spichlerz – XVIII/XIX w.,
- Neogotycki budynek szkoły podstawowej ufundowany z okazji 600-lecia uzyskania praw miejskich przez Wałcz – 1905 r.,
- Klasycystyczny budynek Muzeum Ziemi Wałeckiej z końca XVIII w.

W mieście można zwiedzić Muzeum Ziemi Wałeckiej. Ponadto przy muzeum działa Grupa Warowna Cegielnia pełniąca funkcję skansenu. Obiekty zlokalizowane w Wałczu należą do szerszego kompleksu niemieckich fortyfikacji obronnych tworzących linię o długości blisko 275 km, nazwanych Wałem Pomorskim. W jego skład wchodziło około 1 000 żelbetonowych budowli różnego przeznaczenia, rowy strzeleckie, drogowe zapory przeciwczołgowe, przeszkody czołgowe, pola minowe i transeje. Wspomniane obiekty zostały zbudowane w latach 30 XX w.

Współczesne imprezy kulturalne o zasięgu ogólnopolskim – Wałecki Bieg Filmowy (lipiec), Festiwal Dwóch Jezior (lipiec), Ogólnopolski konkurs recytatorski (październik) – stanowią kolejną atrakcję Wałcza.

Miasto posiada także bazę rekreacyjno-noclegową. Oprócz 11 obiektów zakwaterowania zbiorowego (m.in. Hotel MOSiR, Centralny Ośrodek Sportu Ośrodek Przygotowań Olimpijskich, Hotel Biały Domek, Motel Za Grosik), funkcjonuje na jego terenie 5 gospodarstw agroturystycznych. Dane na temat obiektów noclegowych w mieście zawiera poniższa tabela.

Tabela 25. Baza noclegowa w 2019 r.

liczba obiektów zbiorowego zakwaterowania bez ośrodków wczasowych i gospodarstw agroturystycznych	11
liczba miejsc noclegowych w ww. obiektach zbiorowego zakwaterowania	737
liczba ośrodków wczasowych	0
liczba miejsc noclegowych w ośrodkach wczasowych	0
liczba gospodarstw agroturystycznych	5
liczba miejsc noclegowych w gospodarstwach agroturystycznych	59

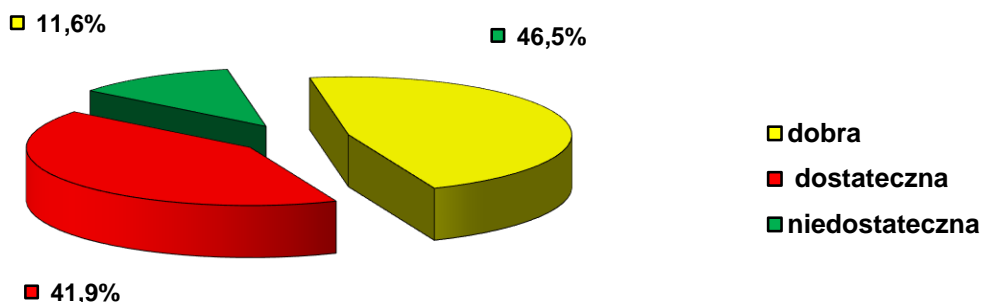
Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Obok bazy noclegowej i gastronomicznej do infrastruktury turystycznej należą wytyczone szlaki turystyczne, zarówno piesze, rowerowe, jak i wodne (możliwość uprawiania żeglarstwa i kajakarstwa), przystanie oraz nadjeziorne plaże i kąpieliska strzeżone z bazą sprzętu pływającego i rekreacyjnego. Do najważniejszych należy miejskie kąpielisko przy Jeziorze Zamkowym, kąpielisko przy MOSiR-ze nad jeziorem Raduń, a także kąpielisko COS i kąpielisko przy tawernie „Pod Wieżą” nad tym samym jeziorem.

Popularnością cieszą się też naturalne ścieżki piesze i rowerowe, a także stadniny koni. Wielką atrakcją Wałcza jest Centralny Ośrodek Sportu Ośrodek Przygotowań Olimpijskich. Stanowi on miejsce budowania formy sportowej polskich i zagranicznych olimpijczyków, którzy właśnie tu przygotowują się do największych imprez światowych. Wszystko to sprawia, że Wałcz i jego okolice pozwalają na uprawianie turystyki aktywnej oraz na dobry wypoczynek z dala od wielkomiejskiego zgiełku.

W przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania badaniu ankietowym poproszono mieszkańców miasta o ocenę oferty w zakresie sportu i rekreacji. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w mieście ofertę w zakresie sportu i rekreacji?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Na podstawie uzyskanych opinii, można stwierdzić, iż docenione zostały podejmowane w mieście Wałcz działania na rzecz tworzenia, a następnie rozwijania oferty w zakresie sportu i rekreacji, a sama oferta została wysoko oceniona przez mieszkańców. Zdaniem ponad 88% ankietowanych jest ona dobra lub dostateczna. Przeciwnego zdania było 11,6% respondentów.

11. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

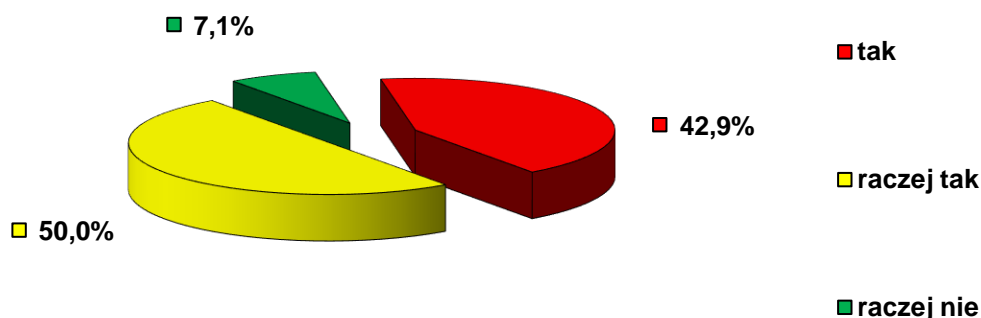
Według danych udostępnionych na potrzeby niniejszego dokumentu przez Komendę Powiatową Policji w Wałczu, w 2019 r. na terenie miasta Wałcz stwierdzono ogółem 468 przestępstw. Do najczęściej popełnianych czynów karalnych w 2019 r. należały: kradzież cudzej rzeczy – 94 przypadki, doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem – 91, kradzież z włamaniem – 72, zniszczenie lub uszkodzenie cudzej rzeczy – 51 oraz prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego – 41. Wśród 187 sprawców przestępstw odnotowano 13 osób nieletnich.

Na terenie miasta funkcjonuje też Straż Miejska z 5 funkcjonariuszami. W 2019 r. strażnicy dokonywali m.in. interwencji w sytuacjach spożywania alkoholu w miejscach zabronionych – udzielili 178 pouczeń, wypisali 31 mandatów karnych na kwotę 2.850 zł oraz skierowali 1 wniosek do sądu.

Według danych Prezesa Sądu Rejonowego w Wałczu w 2019 r. zanotowano 31 spraw nieletnich z gminy miejskiej Wałcz, którzy dokonali czynu karalnego lub wykazali przejawy demoralizacji. Nadzorem kuratora objęto 31 osób nieletnich.

W badaniu ankietowym mieszkańców miasta zapytano o poczucie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Rozkład odpowiedzi ilustruje wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Z wypowiedzi mieszkańców wynika, że zdecydowana większość (92,9%) badanych w miejscu zamieszkania czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie. Przeciwną opinię wyraziło 7,1% respondentów.

12. POMOC SPOŁECZNA

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałczu realizuje zadania Gminy Miejskiej w szczególności w zakresie: pomocy społecznej, wspierania rodziny, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, reintegracji społecznej i zawodowej osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i dłużników alimentacyjnych, zasiłków dla opiekunów, świadczeń wychowawczych, dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych.

Z końcem 2019 r. kadrę Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiło 48 pracowników. Dane na temat stanu zatrudnienia w Ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 26. Stan zatrudnienia w MOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.

rodzaj stanowiska	liczba etatów	o ile etatów powinno być więcej?
kadra kierownicza	3	–
pracownicy socjalni	13	–
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	–	–
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	–
pozostali pracownicy	32	–

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników. W 2019 r. w mieście Wałcz wskaźnik ten był spełniony, bowiem na jednego pracownika socjalnego przypadało 1 835 mieszkańców.

Tabela 27. Wykształcenie kadry MOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r.

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób	
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni
wykształcenie	wyższe kierunkowe	3	9
	średnie kierunkowe	0	4
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	2
		w trakcie realizacji	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–
		w trakcie realizacji	–
	specjalizacja II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–
		w trakcie realizacji	–
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej		1	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny		0	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny		2	

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu.

Z końcem 2019 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadały 3 osoby z kadry kierowniczej oraz 9 pracowników socjalnych, wykształceniem średnim kierunkowym legitymowało się 4 pracowników socjalnych. Dodatkowo 2 osoby z kadry kierowniczej i 2 pracowników socjalnych posiadało ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, natomiast I stopień specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego posiadało 5 pracowników socjalnych, II stopień posiadał 1 pracownik socjalny. Spośród osób zatrudnionych w MOPS-ie 1 osoba była zainteresowana podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej, a kolejne 2 osoby były zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

Przepisy prawa dokładnie precyzują, kto i kiedy może skorzystać ze wsparcia udzielanego przez powołane do tego instytucje. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych w latach 2017-2019 w mieście Wałcz na pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 28. Środki finansowe wydatkowane przez miasto na pomoc mieszkańcom w latach 2017-2019

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
ogółem	26 125 286	26 141 131	31 178 600
w tym na świadczenia pomocy społecznej	3 853 038	3 998 709	4 067 737
w tym na świadczenia rodzinne	5 807 681	5 947 088	5 976 754
na zadania własne miasta	5 189 494	5 298 011	5 409 982
na zadania zlecone miastu	20 935 792	20 843 120	25 768 618

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu.

Wartość środków przeznaczanych w mieście na pomoc społeczną w analizowanym okresie rosła – z 26 125 286 zł w 2017 r. do 31 178 600 zł w 2019 r.

W wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej MOPS współdziałał z innymi jednostkami organizacyjnymi miasta, ochroną zdrowia, Policją, Powiatowym Urzędem Pracy, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta wpływa na prawidłowe identyfikowanie zapotrzebowania na pomoc, zgodnie z obowiązującymi przepisami, a co się z tym wiąże – pośrednio wpływa na trafność udzielanego wsparcia i właściwą dystrybucję środków.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców miasta objętych przez MOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2017-2019.

Tabela 29. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	957	863	799
liczba rodzin	742	701	654
liczba osób w rodzinach	1 445	1 317	1 207
udział liczby osób w rodzinach w ogólnej liczbie ludności miasta	5,93%	5,47%	5,06%

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w mieście w latach 2017-2019 spadała. Analogicznie wypadał udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogólnej ludności miasta. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w 2019 r.

Tabela 30. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2019 r.

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach
0-17 lat	273
18-25 lat	84

26-35 lat	158
36-45 lat	183
46-55 lat	130
56-65 lat	225
66 lat i więcej	154
razem	1 207

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu.

Tabela 31. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2019 r.

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 lat, którym przyznano pomoc według decyzji administracyjnych
pracuje	45
pracuje dorywczo	68
nie pracuje	227
studiuje	0
uczy się	5
na rencie	78
na emeryturze	125
na zasiłku dla bezrobotnych	12
bezrobotny bez prawa do zasiłku	239

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców miasta objętych przez MOPS pomocą społeczną w 2019 r. wykazała, że największą grupę stanowiły dzieci i młodzież do lat 17. Drugą pod względem liczebności grupą beneficjentów były osoby w wieku 56-65 lat. Najliczniejszą grupą beneficjentów pomocy społecznej stanowiły osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku oraz osoby niepracujące. Szczegółowe dane liczbowe dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w mieście w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 32. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2017-2019

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
ubóstwo	583	484	425	1 161	897	765
sieroctwo	1	3	0	3	10	0
bezdomność	66	65	59	70	65	61

potrzeba ochrony macierzyństwa	93	79	71	358	311	279
bezrobocie	419	353	329	906	741	684
niepełnosprawność	262	252	232	403	344	321
długotrwała lub ciężka choroba	362	354	322	604	561	502
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	125	131	107	396	414	347
w tym rodziny niepełne	90	87	77	245	246	215
w tym rodziny wielodzietne	24	26	21	127	137	121
przemoc w rodzinie	7	7	4	18	11	12
alkoholizm	131	132	125	172	167	166
narkomania	16	18	20	21	18	22
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	16	14	9	22	18	14
zdarzenia losowe	1	5	2	1	13	4
sytuacja kryzysowa	1	1	0	1	2	0

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu.

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej w mieście w latach 2017-2019 były ubóstwo oraz bezrobocie. W obu przypadkach na przestrzeni rozpatrywanego okresu liczba rodzin korzystających ze wsparcia z tych powodów spadała. Istotnymi przyczynami udzielania mieszkańcom miasta wsparcia ze strony pomocy społecznej były długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Liczba rodzin w obu przypadkach także się zmniejszała w trakcie rozpatrywanego okresu.

Kolejnymi zauważalnymi powodami przyznawania wsparcia były: alkoholizm oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, gdzie liczba rodzin się wahała, jak również malejąca pod względem liczby rodzin potrzeba ochrony macierzyństwa i bezdomność. W mniejszym zakresie pomoc społeczną w mieście Wałcz przyznawano ze względu na rosnącą z roku na rok pod względem liczby rodzin narkomanię, a także trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego i przemoc w rodzinie, gdzie liczba rodzin objętych tym rodzajem wsparcia malała.

Znacznie rzadziej pomoc społeczna trafiała do rodzin, które wymagały takiego wsparcia z powodu zdarzenia losowego i sieroctwa. Jeszcze mniej, bowiem odnotowano tylko pojedyncze przypadki, było w mieście osób i rodzin, którym należało udzielić pomocy ze względu na sytuację kryzysową.

Trudności rodzin, będące jednym z warunków udzielania świadczeń z pomocy społecznej, wpływały nie tylko na wysokość pomocy finansowej, ale także na formę udzielanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wsparcia. Dane liczbowe dotyczące różnych form wsparcia za lata 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 33. Formy wsparcia udzielanego w mieście przez MOPS w latach 2017-2019

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
pieniężna	631	562	534	605	545	518	1211	1043	970
rzeczowa	444	418	372	338	321	285	730	639	571
praca socjalna	X	X	X	334	343	288	673	639	541
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	45	36	26	94	54	37
schronienie	23	27	19	23	27	19	23	27	19
usługi opiekuńcze	84	90	84	84	90	84	94	98	93
specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	35	36	43	X	X	X	X	X	X

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu.

W latach 2017-2019 na terenie miasta Wałcz najwięcej rodzin korzystało z pomocy pieniężnej, głównie w postaci zasiłków, przy czym ich liczba w tym okresie spadała. W mniejszym stopniu mieszkańcom przyznawano wsparcie w formie pomocy rzeczowej, która najczęściej świadczona jest w postaci posiłków, ubrań bądź sprzętów codziennego użytku, i pracy socjalnej. W przypadku pracy socjalnej liczba rodzin, którym przyznano pomoc, ulegała wahaniom, natomiast w przypadku świadczeń rzeczowych systematycznie spadała. Znacznie mniejsze rozmiary miała pomoc w formie usług opiekuńczych, poradnictwa specjalistycznego i schronienia.

Dodatkową formą pomocy jest kontrakt socjalny, czyli umowa zawarta przez pracownika socjalnego z rodziną lub osobą ubiegającą się o pomoc. Celem kontraktu jest przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Kontrakt określa zobowiązania i uprawnienia obu stron, a do wykonywania pewnych działań w oznaczonym terminie zobowiązują się zarówno osoba korzystająca ze świadczeń, jak i pracownik socjalny. W 2017 r. zawarto 36 takich kontraktów, w 2018 r. – 62, zaś w 2019 r. zawarto 41 kontraktów socjalnych.

Istotnym wsparciem dla borykających się z rozlicznymi problemami klientów pomocy społecznej jest pomoc asystenta rodziny. W 2019 r. 38 rodzin dysfunkcyjnych, w których wychowywało się 63 dzieci, skorzystało z takiej formy pomocy. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystenta rodziny w mieście w latach 2017-2019.

Tabela 34. Asystenci rodziny w mieście w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba asystentów rodziny	2	2	2
liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	30	33	38
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	71	62	63
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	22	24	22
koszty ponoszone przez miasto z tytułu zatrudnienia asystenta rodziny (w zł)	50 973	63 376	73 754

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez MOPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów i liczby osób w nich przebywających przedstawia kolejna tabela.

Tabela 35. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób z miasta skierowanych do DPS-u	10	11	12
liczba osób z miasta przebywających w DPS-ie	35	36	43

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu.

Szczególną formą pomocy jest **Karta Dużej Rodziny**. Zadania z tego zakresu realizuje Urząd Miasta Wałcz. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje

członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

1. w wieku do 18. roku życia,
2. w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy,
3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2019 r. prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje również wszystkim rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci. Dane na temat Kart Dużej Rodziny w mieście Wałcz zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 36. Karta Dużej Rodziny w mieście w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba wydanych kart	123	160	542
liczba rodzin objętych wsparciem	51	28	35
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	b.d.	b.d.	b.d.

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Na terenie miasta funkcjonuje też **Zachodniopomorska Karta Rodziny**, która uprawnia jej posiadaczy do korzystania ze stałych, tymczasowych, świątecznych lub okazjonalnych ulg i uprawnień oferowanych przez podmioty biorące udział w zadaniu Zachodniopomorska Karta Rodziny. ZKR mogą otrzymać rodziny mieszkające na terenie Wałcza, w skład których wchodzi minimum dwoje dzieci od 0 do 26 lat w przypadku kontynuowania nauki. Bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci, które otrzymały stypendium Prezesa Rady Ministrów lub otrzymały stypendium ministra właściwego ds. oświaty i wychowania albo otrzymały stypendium ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, lub legitymują się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej MOPS w Wałczu przyznawał mieszkańcom miasta **świadczenia rodzinne**. W latach 2017-2019 wielkość środków finansowych, jakie na ten cel przeznaczano, rosła, natomiast liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne, malała. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 37. Świadczenia rodzinne w mieście w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
łączna wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	5 807 681	5 947 088	5 976 754

liczba osób, którym przyznano świadczenie	2 077	2 076	1 923
---	-------	-------	-------

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu.

Dane szczegółowe obejmujące liczbę i rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w rozpatrywanym okresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 38. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2017-2019

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2017	2018	2019
zasiłek rodzinny	14 042	13 732	12 427
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	60	101	50
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	395	367	227
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	997	817	704
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	518	618	515
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	1 388	1 399	1 370
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	189	201	306
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 877	1 907	1 897
zasiłek pielęgnacyjny	5 667	5 997	6 185
świadczenie pielęgnacyjne	965	1088	1134
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	152	176	137
świadczenie rodzicielskie	773	708	630
razem	27 023	27 111	25 582

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu.

W latach 2017-2019 ogólna liczba wszystkich świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom miasta ulegała wahaniom.

Podstawowym świadczeniem rodzinnym jest zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Kolejność trzech najliczniej udzielanych dodatków do zasiłku rodzinnego była w latach 2017-2019 podobna: najczęściej przyznawano mieszkańcom dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego oraz z tytułu samotnego wychowywania dziecka. Nieco niższa była liczba dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego oraz z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego.

Poza zasiłkiem rodzinnym najczęściej wypłacanym mieszkańcom miasta świadczeniem był zasiłek pielęgnacyjny, który przyznaje się w celu częściowego

pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki dla osoby niezdolnej do samodzielnej egzystencji.

Poza wymienionymi wyżej świadczeniami rodzinnymi, uprawnionym mieszkańcom miasta wypłacano również na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci **świadczenie wychowawcze**, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Poniższe zestawienie prezentuje szczegółowe dane w tym zakresie za lata 2017-2019.

Liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia:

- w 2017 r.: 1 742,
- w 2018 r.: 1 609,
- w 2019 r.: 2 540.

Wartość wypłaconych świadczeń (w sumie):

- w 2017 r.: 13 012 340,52 zł,
- w 2018 r.: 12 010 320,90 zł,
- w 2019 r.: **16 753 302,32 zł.**

Do 30 czerwca 2019 r. świadczenie przysługiwało matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Wysokość świadczenia wynosiła 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. Świadczenie wychowawcze przysługiwało na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 800 zł. Jeżeli członkiem rodziny było dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługiwało, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 1 200 zł. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie w tej wysokości przysługuje także na pierwsze dziecko w rodzinie bez względu na osiągnięte dochody.

Szczególną formą wsparcia jest wypłacane na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży świadczenie „**Za życiem**”. **Jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł.** przyznaje się z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W analizowanym okresie w mieście Wałcz przyznano 3 takie świadczenia w 2017 r., 2 świadczenia w 2018 r. i ponownie 3 świadczenia w 2019 r.

Ponadto w 2019 r. wypłacano świadczenie „**Dobry Start**”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. 2018. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. Świadczenie trafiło do 1 963 rodzin i objęło łącznie 2 628 dzieci, a wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 788 100 zł.

W ramach programu „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” z pomocy skorzystało 223 dzieci i 107 osób dorosłych w 2017 r. oraz 198 dzieci i 93 osoby dorosłe w 2018 r., natomiast w ramach programu „**Posiłek w szkole i w domu**” pomoc otrzymało 173 dzieci i 95 osób dorosłych w 2019 r.

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu funkcjonują:

- Dzienny Dom Pomocy przeznaczony dla osób, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, a którym takiej pomocy nie może zapewnić rodzina.
- Klub Integracji Społecznej, który koncentruje się na pracy z klientami Ośrodka wykluczonymi społecznie bądź zagrożonymi wykluczeniem społecznym. Celem działań KIS-u jest praca z klientem, rodziną w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej. W 2019 r. z usług indywidualnych skorzystało 69 osób, z czego każda z osób przynajmniej raz w roku zwracała się o pomoc do pracownika KIS-u.

MOPS koordynuje zadania związane z wytypowaniem i przygotowaniem dokumentacji dzieci z terenu miasta zakwalifikowanych do skorzystania z bezpłatnego wypoczynku letniego, organizowanego przez Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty dla dzieci i młodzieży z terenu województwa zachodniopomorskiego, mających utrudniony dostęp do wypoczynku. W 2019 r. z tej formy pomocy skorzystało 17 dzieci z wałeckich rodzin. Dzieci wypoczywały w ośrodku wczasowym w miejscowości Małe Ciche (powiat zakopiański) w okresie od 22 do 31 lipca 2019 r. i od 01 do 10 sierpnia 2019 r.

Ponadto MOPS – w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), koordynował działania dotyczące udzielania pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych osobom i rodzinom, których dochód nie

przekraczał 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej. W okresie od 01.01.2019 r. do 30.06.2019 r. z paczek żywnościowych skorzystało 1 109 osób, a od 23.08.2019 r. do 31.12.2019 r. paczki żywnościowe otrzymało 816 osób. W ramach realizacji działań towarzyszących podprogramowi PO PŻ 2019, MOPS angażował się w przygotowania w zakresie organizacji warsztatów kulinarno-żywnościowych i warsztatów ekonomicznych dla odbiorców żywności oraz zapewniał ich przeprowadzenie w Dziennym Domu Pomocy. Z warsztatów skorzystało 6 osób.

Kolejną formę świadczeń udzielanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej stanowiły **świadczenia alimentacyjne**. Ta pomoc finansowa, świadczona zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 39. Świadczenia alimentacyjne przyznane w mieście w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	305	290	293
liczba przyznanych świadczeń	3 226	3 035	3 091
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	1 219 419,91	1 145 399,20	1 179 210,00

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu.

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej i społecznej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Wykaz tych jednostek wraz z informacją na temat liczby miejsc przedstawia poniższa tabela.

Tabela 40. Jednostki wsparcia na terenie miasta Wałcz, z oferty których korzystali mieszkańcy miasta w 2019 roku

lp.	nazwa instytucji	adres podmiotu (78-600 Wałcz)	liczba osób objętych wsparciem
1.	Środowiskowy Dom Samopomocy	ul. Nowomiejska 4	35
2.	Stowarzyszenie Dzieci Niepełnosprawnych „Uśmiech”		70
3.	Dzienny Dom Pomocy	ul. T. Kościuszki 15a	70 (liczba miejsc)
4.	Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy	ul. Sądowa 9	11

5.	Zakład Aktywności Zawodowej	ul. Wronia 38	86 (w tym 61 niepełnosprawnych)	
6.	Warsztaty Terapii Zajęciowej	ul. Południowa 10A	30	
7.	Dom Pomocy Społecznej	ul. Orla 35	60 (4 osoby oczekujące)	
8.	Ogrzewalnia miejska	ul. Budowlanych 9	15	
9.	Punkt Konsultacyjny i Interwencji Kryzysowej – PCPR w Wałczu	Al. Zdobywców Wału Pomorskiego 54	160 (osoby, które skorzystały z porad)	
10.	Poradnia Zdrowia Psychicznego	ul. Kościuszkowców 10	209 osób uzależnionych od alkoholu	
11.	Poradnia Zdrowia Psychicznego przy 107 Szpitalu Wojskowym w Wałczu	ul. Kołobrzaska 54	X	
12.	Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna Fundacji „Planeta Kreatywna”	ul. Okulickiego 32	112	
13.	Czasowe miejsce pobytu dla osób doznających przemocy w rodzinie „Hostel” na terenie MOSiR-u w Wałczu	ul. Chłodna 12	1 rodzina (w tym 6 dzieci)	
14.	Stowarzyszenie Wspierania i Rozwoju Dzieci, Młodzieży oraz Osób Dorosłych z Autyzmem i Zaburzeniami Pokrewnymi oraz ADHD „Drużyna Ananasów i Przyjaciele”	Os. Dolne Miasto 29/18	X	
15.	Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna	Al. Zdobywców Wału Pomorskiego 11	X	
16.	Wałeckie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Korona” (AA, AL.-ANON, DDA)	ul. Wojska Polskiego 2-6	X	
17.	Caritas pw. św. Antoniego w Wałczu (AA, AL.-ANON, DDA)	ul. Orla 11	X	
18.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny Przedszkole Terapeutyczno-Rewalidacyjne „Piękny Umysł”	ul. 12 Lutego 9	X	
19.	Świetlice realizujące program opiekuńczo-wychowawczy	SP Nr 1 im. K. Makuszyńskiego	ul. Robotnicza 23	X
		SP Nr 4 im. Zdobywców Wału Pomorskiego	ul. Tysiąclecia 19	X
		SP Nr 5 im. Polskich Olimpijczyków	Os. Dolne Miasto 14 A	X

20.	Rodziny zastępcze – 17 w tym rodziny zastępcze pełniące obowiązki pogotowia rodzinnego – 1		24 2
21.	Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna	ul. Południowa 10B, 78-600 Wałcz	X
22.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Al. Zdobywców Wału Pomorskiego 54, 78-600 Wałcz	X
23.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności		X

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałczu jest główną instytucją udzielającą wsparcia w mieście. Należy jednak zaznaczyć, że mieszkańcy miasta mogą korzystać z pomocy innych, które obejmują swoim wsparciem teren miasta. Wykaz tych jednostek wraz z informacją na temat osób objętych przez nie wsparciem w 2019 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 41. Jednostki wsparcia działające poza terenem miasta, z oferty których korzystali mieszkańcy miasta w 2019 roku

lp.	nazwa jednostki	adres jednostki	liczba osób z miasta objętych wsparciem
1.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego	Ostrowiec 179, 78-600 Wałcz	3
2.	Dom dla Dzieci i Młodzieży „Szansa” w Kosewie	ul. Słupecka 2, 62-402 Kosewo	1
3.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Człuchowie	ul. Koszalińska 2, 77-300 Człuchów	3
4.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Drawsku Pomorskim	ul. Połczyńska 9, 78-500 Drawsko Pomorskie	1
5.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Olecku	ul. Gołdapska 18, 19-400 Olecko	3
6.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego w Białobłotach	Białobłoty 81, 63-308 Gizalki	2
7.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu socjalizacyjnego w Pacanowie	ul. Radziwiłłówka 4, 28-133 Pacanów	3
8.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Szczęśliwa Trzynastka” w Okonku	ul. Zdobywców Wału Pomorskiego 13, 64-965 Okonek	1
9.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Rawie Mazowieckiej	ul. Łowicka 15, 96-200 Rawa Mazowiecka	3
10.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Promyk” w Zakrzewie	ul. Towarowa 7, 77-424 Zakrzewo	1
11.	SOS Wioska Dziecięca w Siedlcach	Dzieci Zamojszczyzny 37, 08-110 Siedlce	4

12.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Zaczarowany Domek” Jastrowie	ul. Kieniewicza 35, 64-915 Jastrowie	4
13.	Rodzina zastępcza	powiat pleszewski	1
14.	Rodzina zastępcza	powiat pilski	2
15.	Rodzinny Dom Dziecka	powiat lipski	2
16.	Rodzina zastępcza	miasto Gdańsk	1
17.	Rodzina zastępcza	miasto Poznań	1
18.	Pogotowie rodzinne	powiat szczecinecki	1
19.	Pogotowie rodzinne	powiat łobeski	1
20.	Zakład Leczenia Uzależnień w Charcicach	ul. Charcice 12, 64-412 Chrzypsko Wielkie	13
21.	Pilskie Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR MARKOT	ul. Długosza 33, 64-920 Piła	17
22.	Dom dla Bezdomnych „OAZA”	78-451 Przeradz 63	1
23.	Stowarzyszenie „DIOGENES”	Rynowo 27, 73-150 Łobez	2
24.	Stowarzyszenie na rzecz Bezdomnych „AGAPE”	ul. Mickiewicza 32, 82-230 Nowy Staw	1
25.	Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przesłaniem w Ostrowcu k. Wałcza	Ostrowiec 1, 78-600 Wałcz	16

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wałczu w roku szkolnym 2018/2019 obejmowała wsparciem dzieci i młodzież z terenu miasta Wałcz. Sporządzono łącznie 787 diagnoz, w tym 453 psychologiczne, 207 pedagogicznych i 127 logopedycznych. Na terenie Poradni przeprowadzono 286 terapii, w tym 161 psychologicznych, 92 logopedyczne i 33 pedagogiczne. Wydano 86 orzeczeń i 137 opinii, w tym:

- orzeczenie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka – 21,
- orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego – 21,
- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – upośledzenie umysłowe stopnia lekkiego – 3,
- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – upośledzenie umysłowe stopnia umiarkowanego lub znacznego – 3,
- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – autyzm – 10,
- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – niepełnosprawność sprzężona – 5,

- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – zagrożenie niedostosowaniem społecznym – 14,
- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – niepełnosprawność ruchowa (w tym afazja) – 3,
- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – słabowidzenie – 3,
- orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – słabosłyszenie – 3,
- opinia o zindywidualizowanej ścieżce kształcenia – 33,
- opinia o dostosowaniu wymagań – 13,
- opinia o objęciu pomocą w szkole – 48,
- opinia o objęciu pomocą w przedszkolu – 11,
- opinia o odroczeniu obowiązku szkolnego – 10,
- opinia o przyczynach niepowodzeń szkolnych – 1,
- opinia o specyficznych trudnościach w nauce (dysleksja, dyskalkulia) – 16,
- opinia o kontynuacji nauki w szkole dla dorosłych – 2,
- zgoda na zatrudnienie młodocianych – 2,
- opinia o indywidualnym toku lub programie nauki – 1.

W analizowanym okresie PPP zorganizowała także następujące warsztaty: „System kar i nagród w wychowaniu dziecka”, „Jak przygotować dziecko do szkoły”, „Jak motywować dzieci do nauki”, „Kształtowanie umiejętności społecznych”, „Mnemotechniki”. Wzięło w nich udział 288 uczniów szkół podstawowych oraz 79 uczniów z ZS 4 i LO w Wałczu. Ponadto prowadzone też były warsztaty dla rodziców, w których wzięło udział 200 uczestników.

Pracownicy PPP w 2019 r. przeprowadzili też 28 interwencji kryzysowych.

Ważną instytucją wsparcia jest **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu**. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące działalności PCPR-u w mieście w odniesieniu do jego mieszkańców w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 42. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców miasta w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba dzieci z miasta zgłoszonych do adopcji	9	7	3
liczba dzieci z miasta adoptowanych	6	1	1
liczba dzieci z miasta umieszczonych w rodzinach zastępczych	5	5	4
liczba dzieci z miasta umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	3	1	11
liczba dzieci z miasta przebywających w rodzinach zastępczych	35	35	34

liczba dzieci z miasta przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	32	29	36
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z miasta	21	21	21
liczba usamodzielnianych dzieci z miasta	4	7	5

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu.

13. SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE

W 2019 r. na terenie gminy miejskiej Wałcz funkcjonowały 74 organizacje pozarządowe. Samorząd podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom realizacji zadań własnych, dofinansowywania działalności statutowej, wsparcia rzeczowego i lokalowego oraz doradztwa i konsultacji. Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie miasta zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 43. Wykaz organizacji pozarządowych w mieście

Ip.	nazwa organizacji	adres	charakterystyka prowadzonych działań
1.	Stowarzyszenie Gmin Pojezierza Wałeckiego	ul. Poczтовая 14, 78-600 Wałcz	kultura, ochrona dziedzictwa
2.	Stowarzyszenie Inicjatyw Gospodarczych	ul. Dąbrowskiego 2, 78-600 Wałcz	wspieranie przedsiębiorczości
3.	Stowarzyszenie Dzieci Niepełnosprawnych „Uśmiech”	ul. Nowomiejska 2, 78-600 Wałcz	wsparcie dla osób niepełnosprawnych
4.	PZN Okręg Zachodniopomorski Koło Wałcz	ul. Wojska Polskiego 24a, 78-600 Wałcz	osoby niedowidzące i niewidome
5.	PZG, Terenowy Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Niestyszających	ul. Okulickiego 32, 78-600 Wałcz	osoby niedosłyszące i głuchonieme
6.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków	ul. Kościuszkowców 10, 78-600 Wałcz	diabetycy
7.	Stowarzyszenie Kobiet Ziemi Wałeckiej Amazonka	Al. Zdobywców Wału Pomorskiego 52-54, 78-600 Wałcz	wsparcie dla kobiet po raku piersi
8.	Klub Abstynentów Korona	Al. Tysiąclecia 2a, 78-600 Wałcz	klub AA, osoby uzależnione i współuzależnione
9.	Fundacja Prosvita	ul. Okulickiego 10-14/12, 78-600 Wałcz	wsparcie kultury ukraińskiej
10.	Związek Ukraińców w Polsce	Dolne Miasto 19/6, 78-600 Wałcz	wsparcie kultury ukraińskiej
11.	Wałeckie Towarzystwo Muzyczne	ul. Konopnickiej 2, 78-600 Wałcz	ognisko muzyczne
12.	Wałecki Klub Miłośników Miasta	Al. Tysiąclecia 10, 78-600 Wałcz	historia miasta
13.	Klub Współpracy Międzynarodowej	Al. Tysiąclecia 10, 78-600 Wałcz	współpraca z partnerami zagranicznymi miasta

14.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	ul. Kościuszkowców 1, 78-600 Wałcz	osoby starsze i niepełnosprawne
15.	Liga Obrony Kraju	ul. Wojska Polskiego 56, 78-600 Wałcz	liga obrony kraju
16.	Caritas Parafii Św. Antoniego	ul. Orla 11, 78-600 Wałcz	profilaktyka uzależnień, wsparcie rodzin
17.	Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Parafii Św. Mikołaja	ul. Papieża Jana XXIII 13, 78-600 Wałcz	wsparcie dla rodzin ubogich i potrzebujących
18.	Stowarzyszenie na rzecz Rodzin Dzieci Niepełnosprawnych „Piccoli Cuori-Małe Serca”	ul. Andersa 9, 78-600 Wałcz	wsparcie dla osób niepełnosprawnych
19.	Stowarzyszenie Bractwo Rycerzy Bezimiennych	Plac Zesłańców Sybiru, 78-600 Wałcz	historia średniowieczna
20.	Wałecka Lokalna Organizacja Turystyczna	ul. Okulickiego 10-14/12, 78-600 Wałcz	turystyka i krajoznawstwo
21.	Stowarzyszenie Kombatantów Misji Pokojowych Narodów Zjednoczonych Koło 49 w Wałczu	ul. Mazowiecka 2, 78-600 Wałcz	opieka nad kombatantami
22.	Związek Inwalidów Wojennych	Harcówka, Al. Tysiąclecia 19, 78-600 Wałcz	opieka nad kombatantami
23.	Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych i Twórczych Ewa	ul. Okulickiego 32, 78-600 Wałcz	działalność edukacyjno-kulturalno-oświatowa
24.	Fundacja na rzecz PWSZ	ul. Bydgoska 50, 78-600 Wałcz	działalność oświatowa, kulturalna
25.	Wałecki Uniwersytet Trzeciego Wieku	Plac Zesłańców Sybiru 3, 78-600 Wałcz	działalność na rzecz seniorów
26.	Stowarzyszenie Przyjaciół Harcerstwa Ziemi Wałeckiej	Dolne Miasto 14a, 78-600 Wałcz	harcerstwo
27.	Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Psychiczną i Intelektualną „Przyjazny Dom”	ul. Nowomiejska 4, 78-600 Wałcz	działalność na rzecz osób niepełnosprawnych
28.	WOPR Wałcz	Plac Polski 3, 78-600 Wałcz	ratownictwo wodne
29.	Fundacja Społeczeństwo Obywatelskie	ul. Okulickiego 10-14/12, 78-600 Wałcz	edukacja obywatelska
30.	Stowarzyszenie Wspierania i Rozwoju Dzieci, Młodzieży oraz Osób Dorosłych z Autyzmem i Zaburzeniami Pokrewnymi oraz ADHD „Drużyna Ananasów i Przyjaciele”	Dolne Miasto 29/18, 78-600 Wałcz	działalność na rzecz osób niepełnosprawnych
31.	Stowarzyszenie Rodzina Wojskowa	ul. Mazowiecka 4, 78-600 Wałcz	zrzeszenie rodzin wojskowych
32.	Stowarzyszenie Razem dla Zwierząt	ul. Okulickiego 12, 78-600 Wałcz	pomoc zwierzętom bezdomnym
33.	Stowarzyszenie Miłośników Wody Drako	Kłębowiec 11a, 78-600 Wałcz	sporty wodne

34.	Stowarzyszenie Mieszkańców Osiedla Zatorze	ul. Wojska Polskiego 62/15, 78-600 Wałcz	działalność społeczna
35.	Stowarzyszenie Rumor	ul. Okulickiego 13 /1, 78-600 Wałcz	działalność kulturalna
36.	Stowarzyszenie Związek Sybiraków	Al. Tysiąclecia 10/30, 78-600 Wałcz	kombatanci
37.	Związek Żołnierzy Wojska Polskiego Koło nr 10	ul. Kościuszki 19/29, 78-600 Wałcz	kombatanci
38.	Światowy Związek Żołnierzy AK	ul. Dąbrowskiego 17, 78-600 Wałcz	kombatanci
39.	Północna Izba Gospodarcza	ul. Dąbrowskiego 2/1, 78-600 Wałcz	wsparcie dla przedsiębiorców
40.	Stowarzyszenie „Mens Agitat Molem”	ul. Mazowiecka 3/1, 78-600 Wałcz	działalność edukacyjno-kulturalna
41.	WTZ Wałcz	ul. Południowa 10a, 78-600 Wałcz	działalność na rzecz osób niepełnosprawnych
42.	Towarzystwo Przyjaciół Wilna i Ziemi Wileńskiej	ul. Królowej Jadwigi 14/22, 78-600 Wałcz	kultura edukacja
43.	Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych	ul. Tysiąclecia 19, 78-600 Wałcz	kombatanci
44.	Polski Związek Wędkarski	ul. Orła 3, 78-600 Wałcz	promowanie sportów wędkarskich
45.	Armatorski Klub Żeglarski w Nakielnie	Al. Zdobywców Wału Pomorskiego 62/1, 78-600 Wałcz	sport, edukacja
46.	Stowarzyszenie Grup Warownych Pojezierza Wałeckiego	ul. Nowomiejska 36, 78-600 Wałcz	kultura, dziedzictwo narodowe
47.	Stowarzyszenie Parafii Św. Antoniego	ul. Orła 11, 78-600 Wałcz	profilaktyka uzależnień, wsparcie rodzin, ubogich
48.	Stowarzyszenie Osób Przewlekłe Chorych Ignis	ul. Różewo 107/4, 78-600 Wałcz	działalność na rzecz osób niepełnosprawnych
49.	Stowarzyszenie „Familia Et Miraculum Vitae”	ul. Orła 11, 78-600 Wałcz	zdrowie, integracja, działalność prorodzinna
50.	Stowarzyszenie „Na Straży Bezpieczeństwa”	ul. Okulickiego 32, 78-600 Wałcz	bezpieczeństwo, zdrowie, edukacja, szkolenia sportowo-pożarnicze
51.	Wolontariat 10!	ul. Okulickiego 32, 78-600 Wałcz	działania wolontariackie
52.	Fundacja Planeta Kreatywna	ul. Wronia 36, 78-600 Wałcz	profilaktyka uzależnień
53.	Stowarzyszenie Pojezierze Wałeckie	ul. Krucza 4, 78-600 Wałcz	kultura, edukacja, działalność społeczna
54.	Młodzi Wałcza	ul. Okulickiego 32, 78-600 Wałcz	kultura, edukacja, działalność społeczna
55.	Międzynarodowy Instytut Nauki, Kultury i Biznesu	ul. Królowej Jadwigi, 78-600 Wałcz	kultura edukacja

56.	Koło Pszczelarzy Zarząd Rejonowy	Al. Zdobywców Wału Pomorskiego 30/6, 78-600 Wałcz	branżowe – pszczelarze
57.	Stowarzyszenie Przedsiębiorców i Kupców Ziemi Wałeckiej	Plac Wolności 8, 78-600 Wałcz	przedsiębiorczość
58.	Wałeckie Stowarzyszenie „Zdrowy Styl Życia”	ul. Kołobrzaska 44, 78-600 Wałcz	zdrowie
59.	Stowarzyszenie Zapobiegania Tragediom na Drogach oraz Wspierania Ofiar Przestępstw i Poszkodowanych w Wypadkach Komunikacyjnych „Bezpieczeństwo i Pomoc”	ul. Kołobrzaska 37, 78-600 Wałcz	bezpieczeństwo, pomoc społeczna
60.	Wałecki Klub Sportowy Bukowina	ul. Sienkiewicza 3, 78-600 Wałcz	sport
61.	Stowarzyszenie Wspólny Wałcz	ul. Parkowa 9/3, 78-600 Wałcz	samorządność
62.	Stowarzyszenie Plastyczno- Terapeutyczne „Asylum” w Wałczu	ul. Poznańska 3, 78-600 Wałcz	pomoc społeczna
63.	Stowarzyszenie „Razem dla Zwierząt”	ul. Okulickiego 10-14, 78-600 Wałcz	ochrona przyrody
64.	Stowarzyszenie Ogólnopolski Komitet Interwencji	ul. Kilińszczaków 30/40, 78-600 Wałcz	obrona interesów obywateli polskich we wszystkich sprawach administracyjno- prawnych
65.	Stowarzyszenie „Raduń”	Al. Zdobywców Wału Pomorskiego 103, 78-600 Wałcz	realizowanie projektów i inicjatyw służących uczynieniu z gminy Wałcz gminy rolniczo- przemysłowej oraz atrakcyjnego miejsca wypoczynku i rekreacji o europejskim standardzie życia i rozwoju
66.	Powiatowe Stowarzyszenie Ludowców w Wałczu	ul. Rataja 7, 78-600 Wałcz	inicjowanie, promowanie, popularyzowanie, wspieranie i realizowanie wszelkich działań służących rozwijaniu aktywności społecznej w różnych dziedzinach życia
67.	Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich „Alternatywa” w Wałczu	Al. Zdobywców Wału Pomorskiego 74B/44, 78-600 Wałcz	działalność społeczna
68.	Stowarzyszenie „Aktywni w Mieście”	ul. Staszica 11/1, 78-600 Wałcz	kultura, edukacja, działalność społeczna
69.	Stowarzyszenie Akademia Turystyki	ul. Emilii Plater 18/2, 78-600 Wałcz	turystyka, sport

70.	Stowarzyszenie Ziemi Wałeckiej „Niezależni”	ul. Zaulek Chełmiński 14A, 78-600 Wałcz	kultura, integracja
71.	Stowarzyszenie „Pojezierze Wałeckie”	ul. Krucza 4, 78-600 Wałcz	sport, integracja
72.	Stowarzyszenie Powiatu Wałeckiego „Inicjatywa”	Dolne Miasto 13/57, 78-600 Wałcz	działania na rzecz mieszkańców miasta
73.	Wałeckie Towarzystwo Koszykówki	Al. Zdobywców Wału Pomorskiego 99, 78-600 Wałcz	sport, integracja
74.	Stowarzyszenie „Husaria Wałcz”	ul. Okulickiego 32, 78-600 Wałcz	kultura fizyczna

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

W 2019 r. w mieście Wałcz funkcjonowały 4 parafie Kościoła rzymskokatolickiego, 1 parafia prawosławna oraz zbor kościoła zielonoświątkowego. Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane w tym zakresie.

Tabela 44. Parafie i kościoły na terenie miasta w 2019 r.

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Antoniego (parafia prowadzi poradnię rodzinną, jak również działania na rzecz wsparcia rodzin z problemami alkoholowymi, w parafii funkcjonuje Parafialny Zespół Caritas)	ul. Orła 11, 78-600 Wałcz
2.	Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Mikołaja (parafia prowadzi poradnię rodzinną)	ul. Papieża Jana XXIII 13, 78-600 Wałcz
3.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Miłosierdzia Bożego	ul. Gen. Andersa 21, 78-600 Wałcz
4.	Parafia Papieska pw. św. Kościoła z Asyżu	ul. Wojska Polskiego 101, 78-600 Wałcz
5.	Parafia Prawosławna pw. Św. Trójcy	ul. Kujawska 15, 78-600 Wałcz
6.	Kościół Zielonoświątkowy „Nowe Życie”	ul. Wilcza 8, 78-600 Wałcz

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

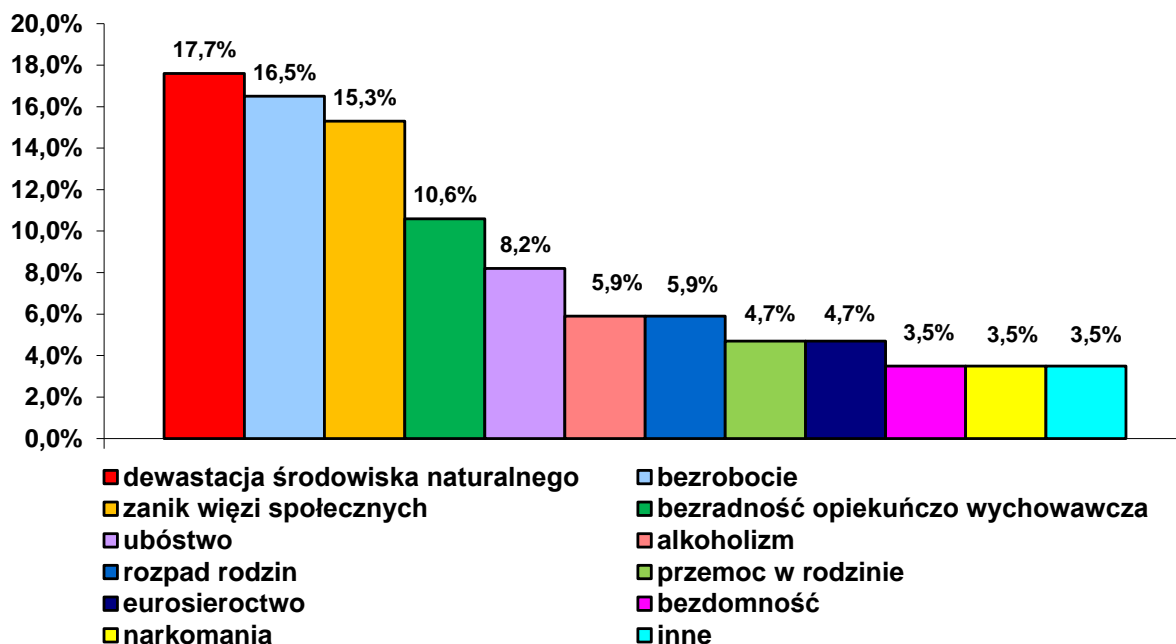
14. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

W ramach identyfikacji problemów społecznych miasta Wałcz oraz próby określenia stopnia ich natężenia zostały przeprowadzone badania przy zastosowaniu ankiety skierowanej do mieszkańców miasta. W badaniu ankietowym wzięło udział 43 respondentów. Grupa badawcza nie stanowiła w rozumieniu formalnym grupy reprezentatywnej. W badaniu mogła wziąć udział każda osoba zainteresowana podzieleniem się opinią w zakresie określonym przez ankietę.

Uczestników badania poproszono o wskazanie problemów bądź niekorzystnych zjawisk, które ich zdaniem są w mieście najbardziej widoczne. Pytanie to miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru.

Wśród problemów i niekorzystnych zjawisk, które najbardziej uwidaczniają się w mieście, respondenci najczęściej wskazywali dewastację środowiska naturalnego, bezrobocie oraz zanik więzi społecznych i bezradność opiekuńczo-wychowawczą. W dalszej kolejności wymieniali ubóstwo, alkoholizm i rozpad rodzin, a także przemoc w rodzinie i eurosieroctwo. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

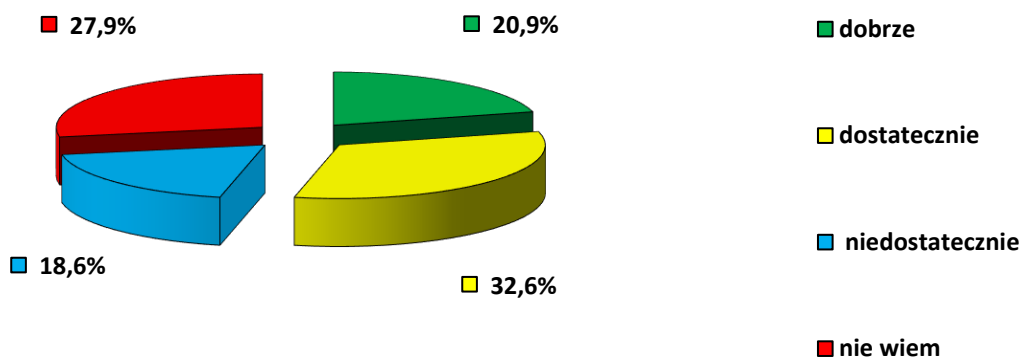
Wykres 6. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w mieście?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W kolejnym pytaniu poruszono kwestię oceny realizowanych w mieście działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu. Poniższy wykres zawiera rozkład odpowiedzi.

Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość ankietowanych pozytywnie oceniła realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu. Zdaniem 32,6% badanych są one dostateczne,

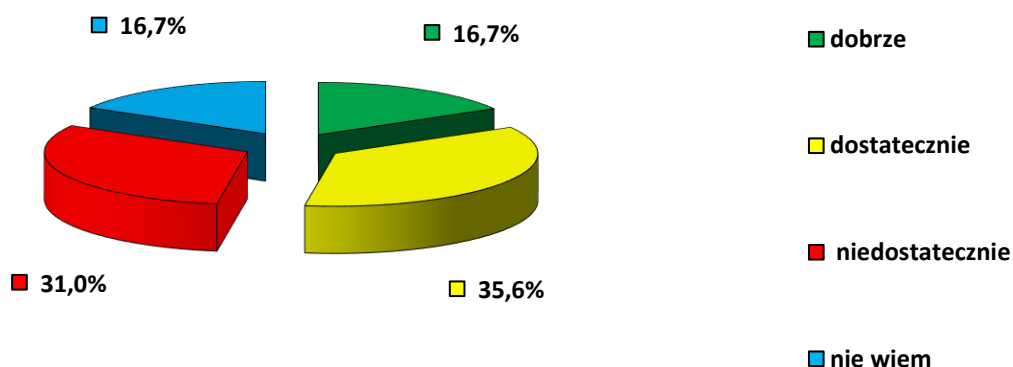
a kolejne 20,9% respondentów przyznało, że są dobre. Jednocześnie 18,6% uczestników badania stwierdziło, że są one niedostateczne. Wysoki odsetek (27,9%) pytanym nie wyraził opinii w tej sprawie.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania i inicjatywy, jakie należałoby podjąć w mieście, aby integrować i aktywizować społeczność lokalną. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na konieczność organizowania imprez integracyjnych (np. pikników, festynów rodzinnych, jarmarków i wycieczek), wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych i zawodów sportowych oraz tworzenia miejsc spotkań i rozszerzenia oferty skierowanej do różnych grup wiekowych. Wspomniano także o potrzebie propagowania działalności organizacji pozarządowych, zwiększenia środków na budżet obywatelski, podejmowania inicjatyw integrujących lokalną społeczność (np. wspólne budowanie miejsc wypoczynku) oraz lepszej promocji organizowanych imprez i wydarzeń.

Wskazując działania, które mogłyby przyczynić się do łagodzenia bądź rozwiązywania problemów społecznych oraz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, uczestnicy badania wymieniali najczęściej organizowanie spotkań społeczności lokalnej z burmistrzem i władzami miasta dotyczące ważnych i konkretnych zagadnień, dalszy rozwój infrastruktury sportowej (wytyczanie ścieżek rowerowych, budowa wyciągu do nart wodnych), rozwój budownictwa mieszkaniowego i budowę placówki wsparcia dziennego dla seniorów oraz tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości, a także zwiększenie liczby miejsc parkingowych.

W sondażu poruszono także kwestię oceny komunikacji między władzami samorządowymi a mieszkańcami. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad 52% respondentów pozytywnie oceniło komunikację z władzami samorządowymi. Za dostateczną uznało ją 35,6% badanych, a 16,7% ankietowanych przyznało, że jest na dobrym poziomie. Jednak 31% respondentów stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Opinii w tej sprawie nie przedstawiło 16,7% pytanym.

Z przeprowadzonego badania wynika, że miasto Wałcz jest dobrym miejscem do zamieszkania, bowiem na pytanie o ocenę poziomu zadowolenia z faktu bycia mieszkańcem miasta, zdecydowana większość (95,3%) respondentów wyraziła opinię pozytywną. Przeciwnego zdania było tylko 4,7% uczestników.

15. BEZROBOCIE

Sytuacja na rynku pracy w mieście Wałcz w latach 2017-2019 ulegała poprawie, bowiem z roku na rok malała liczba zarejestrowanych w urzędzie pracy osób bezrobotnych, w tym kobiet, które stanowiły większość ogółu osób pozostających bez pracy. W latach 2017-2019 zmniejszyła się także udział bezrobotnych w liczbie ludności miasta w wieku produkcyjnym. Dane w tym zakresie zawiera tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 45. Stan bezrobocia w mieście w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku produkcyjnym	14 746	14 330	13 987
liczba bezrobotnych w mieście ogółem	614	545	517
liczba bezrobotnych kobiet w mieście	362	293	284
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	4,2%	3,8%	3,7%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wałczu.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2017-2019 w powiecie wałeckim, województwie zachodniopomorskim i w kraju.

Tabela 46. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
stopa bezrobocia w powiecie wałeckim	9,7%	8,7%	8,4%
stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim	8,7%	7,4%	6,7%
stopa bezrobocia w kraju	6,6%	5,8%	5,2%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wałczu i Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2017-2019 powiat wałecki charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa zachodniopomorskiego, jak i w stosunku do kraju stopą bezrobocia. Zarówno w województwie, powiecie, jak i w kraju poziom bezrobocia sukcesywnie malał w trakcie rozpatrywanego okresu.

Dla scharakteryzowania problemu bezrobocia w mieście ważna jest analiza danych dotyczących podziału bezrobotnych według wieku, czasu pozostawania bez pracy i wykształcenia. Dane szczegółowe w tym zakresie na koniec 2019 r. dla miasta Wałcz przedstawia poniższa tabela.

Tabela 47. Bezrobotni w mieście na koniec 2019 roku według wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia

wiek	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
18-24 lata	47	32	68,1%
25-34 lata	124	83	66,9%
35-44 lata	129	79	61,2%
45-54 lata	96	52	54,2%
55-59 lat	71	38	53,5%
60 lat i więcej	50	x	x
czas pozostawania bez pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
do 1 miesiąca	69	37	53,6%
1-3 miesiące	140	68	48,6%
3-6 miesięcy	84	54	64,3%
6-12 miesięcy	76	50	65,8%
12-24 miesiące	60	35	58,3%
powyżej 24 miesięcy	88	40	45,5%
wykształcenie	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
wyższe	65	42	64,6%
policealne i średnie zawodowe	121	87	71,9%
średnie ogólnokształcące	57	40	70,2%
zasadnicze zawodowe	136	42	30,9%
gimnazjalne i niższe	138	73	52,9%
staż pracy	liczba bezrobotnych		udział kobiet (w %)
	ogółem	kobiet	
bez stażu	41	28	68,3%
do 1 roku	94	64	68,1%
1-5 lat	142	94	66,2%
5-10 lat	81	41	50,6%

10-20 lat	92	34	37,0%
20-30 lat	43	18	41,9%
30 lat i więcej	24	5	20,8%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wałczu.

Na koniec 2019 r. wśród bezrobotnych w mieście największe grupy stanowiły osoby w wieku 35-44 lata i 25-34 lata, osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zawodowym, osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy i powyżej 24 miesięcy oraz osoby ze stażem pracy od 1 do 5 lat i do 1 roku. Najmniej bezrobotnych w 2019 r. było w następujących grupach: osób w wieku 18-24 lata, osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy, osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz osób ze stażem pracy powyżej 30 lat.

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy, osób w wieku 18-24 lata oraz osób bez stażu pracy.

Wśród ogółu bezrobotnych 408 osób (w tym 232 kobiety) znalazło się w szczególnej sytuacji na rynku pracy – 98 osób było w wieku do 30. roku życia, w tym 47 osób do 25. roku życia, 227 osób było długotrwale bezrobotnych, 160 osób było w wieku powyżej 50 lat, 5 osób korzystało ze świadczeń pomocy społecznej, 81 osób posiadało co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat, 43 osoby były niepełnosprawne.

Tabela 48. Bezrobotni w mieście na koniec 2019 roku według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy	liczba bezrobotnych	liczba ofert pracy
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11	0
przetwórstwo przemysłowe	77	3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	44	0
budownictwo	44	0
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	74	2
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	20	0
transport i gospodarka magazynowa	9	0
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7	3
działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	0
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	14	0
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	29	10

administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	25	1
edukacja	10	0
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	16	0
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	7	0
pozostała działalność usługowa	18	1
działalność niezidentyfikowana	69	–

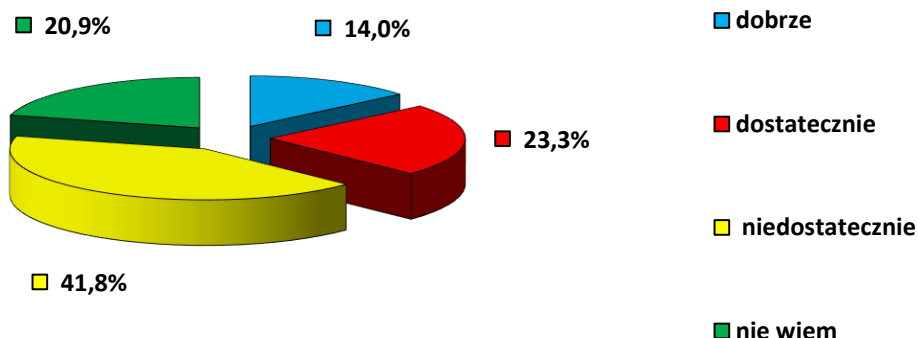
Dane Powiatowego Urzędu w Wałczu.

Na koniec 2019 r. wśród bezrobotnych w mieście dominowały osoby, dla których ostatnimi miejscami pracy były podmioty gospodarcze funkcjonujące w takich działach, jak: przetwórstwo przemysłowe (77 osób), handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli (74 osoby), budownictwo oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami (po 44 osoby), a także działalność niezidentyfikowana (69 osób). Na koniec 2019 r. najwięcej ofert pracy dla osób bezrobotnych dostępnych było w sektorze usług administrowania i działalności wspierającej (10 ofert).

W ramach działań Klubu Integracji Społecznej w okresie od 1.02.2019 r. do 31.03.2019 r. 15 osób bezrobotnych oraz w okresie od 01.04.2019 r. do 30.11.2019 r. 25 osób bezrobotnych zostało skierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych w Zakładzie Gospodarki Komunalnej Wałcz.

W mieście Wałcz bezrobocie było drugim, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej. W ostatnich latach jego poziom ulegał niewielkiemu spadkowi, ale skutki wyższego poziomu tego zjawiska w latach wcześniejszych są nadal odczuwane w rodzinach, szczególnie tych najuboższych, gdzie pojawiły się uzależnienia, konflikty, problemy wychowawcze. Zjawiska te, występujące długotrwale, prowadzą do ich rozpadu, a niektórzy członkowie takich rodzin zmuszeni są szukać pomocy w wyspecjalizowanych instytucjach.

Uczestnicy badania ankietowego oceniali realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu. Rozkład odpowiedzi ilustruje wykres.

Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Działania realizowane w mieście w zakresie przeciwdziałania bezrobociu zostały ocenione negatywnie przez 41,8% ankietowanych. Jednocześnie jako dostateczne uznało je 23,3% badanych, a kolejne 14% pytanych przyznało, że są one dobre. Prawie 21% respondentów nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

16. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność to zjawisko społeczne polegające na braku domu lub miejsca stałego pobytu gwarantującego jednostce lub rodzinie poczucie bezpieczeństwa, zapewniającego schronienie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zaspokojenie podstawowych potrzeb na poziomie uznawanym w danym społeczeństwie za wystarczający. Natura bezdomności wyklucza zamkniętą i jednoznaczną klasyfikację jej przyczyn, ponieważ doprowadza do niej cały zespół nakładających się na siebie sił sprawczych, zespół postaw, zachowań determinowanych predyspozycjami osobowościowymi, którym sprzyjają sytuacje społeczne i sposób funkcjonowania służb socjalnych.

Liczba osób korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w mieście Wałcz z powodu bezdomności w latach 2017-2019 nieznacznie się zmniejszała, co uwidacznia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 49. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy MOPS-u z powodu bezdomności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	66	65	59
liczba osób w rodzinach	70	65	61

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu.

W okresie zimowym bezdomni mogą korzystać ze wsparcia czynnej od godz. 18.00 do 8.00 ogrzewalni miejskiej, mieszczącej się przy ul. Budowlanych 9.

Ogrzewalnia jest pomieszczeniem dla osób bezdomnych przebywających na terenie Gminy Miejskiej Wałcz, które z powodu braku stałego miejsca pobytu nie mają innej możliwości zabezpieczenia przed zimnem w nocy. Na terenie ogrzewalni istnieje możliwość wykonania podstawowych zabiegów higienicznych, wypicia gorącej herbaty i spędzenia nocy w pozycji siedzącej.

W 2019 r. osoby bezdomne z Wałcza korzystały również z pomocy placówek mieszczących się poza miastem, schronisk dla bezdomnych, m.in. Pilskie Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR-MARKOT w Pile, Domu dla Bezdomnych „Oaza” w Przeradzu i Stowarzyszenia na rzecz Bezdomnych „Agape” w Nowym Stawie.

17. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Skuteczne przeciwdziałanie problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminacja ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo wymaga prowadzenia działań związanych z profilaktyką i łagodzeniem zarówno objawów, jak i skutków tych zjawisk. Na szczeblu gmin działania te wyznaczane są w ramach gminnych programów profilaktyki, takich jak:

- Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii;
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W latach 2017-2019 wysokość kwot uzyskiwanych z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście Wałcz rosła (z 625 957,11 zł w 2017 r. do 670 662,19 zł w 2019 r.), a wysokość kwot przeznaczanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień ulegała wahaniom. Dane prezentują poniższe tabele.

Tabela 50. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2017-2019

rodzaj	wartość w zł		
	2017 r.	2018 r.	2019 r.
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	625 957,11	659 324,36	670 662,19

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wałczu.

Tabela 51. Środki finansowe przeznaczone w mieście w latach 2017-2019 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	442 639,63	431 063,87	643 047,35
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	39 276,72	50 000,00	29 864,00

na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	16 700,00	14 500,00	19 830,33
razem	498 616,35	495 563,87	692 741,68

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wałczu.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odgrywa ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie. Wybrane dane dotyczące działalności MKRPA w Wałczu przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 52. Liczba członków MKRPA w latach 2017-2019

zakres danych	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba osób zaangażowanych w prace MKRPA	7	7	7

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wałczu.

Tabela 53. Działalność MKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	56	22	32
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których MKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	28	15	20

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wałczu.

W latach 2017-2019 liczba osób, z którymi MKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, ulegała wahaniom i wyniosła odpowiednio: 56, 22 i 32 osoby. Komisja występowała także z wnioskami do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego, w 2017 r. złożono 28 takich wniosków, w 2018 r. 15, a w 2019 r. liczba składanych wniosków wzrosła do 20.

Tabela 54. Działania MKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie MKRPA	10	4	8
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których MKRPA skierowała na terapię	0	6	7
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym MKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	0	1	0

Dane Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wałczu.

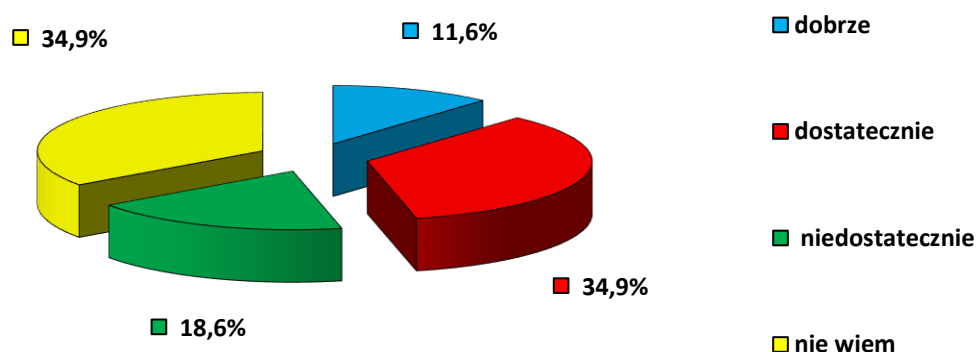
Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w analizowanym okresie MKRPA kontaktowała się z 10 osobami dotkniętymi tym problemem w 2017 r., 4 osobami w 2018 r. i 8 osobami w 2019 r. oraz kierowała na terapię sprawców przemocy w rodzinie – 6 osób w 2018 r. i 7 osób w 2019 r. W 2018 r.

MKRPA złożyła do prokuratury zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przeciwko jednemu sprawcy przemocy w rodzinie.

Według danych KPP w Wałczu w 2019 r. policjanci podjęli łącznie 141 interwencji w związku ze spożywaniem alkoholu w miejscu publicznym. Jedna interwencja dotyczyła spożywania alkoholu przez osobę nieletnią. Ujawniono ogółem 788 wykroczeń przeciwko przepisom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, z czego złożono 41 wniosków o ukaranie do sądu, wypisano 171 mandatów karnych oraz udzielono 574 pouczeń.

O ocenę działań, jakie prowadzone są w mieście w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, zapytano w badaniu ankietowym mieszkańców. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ujęto w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?

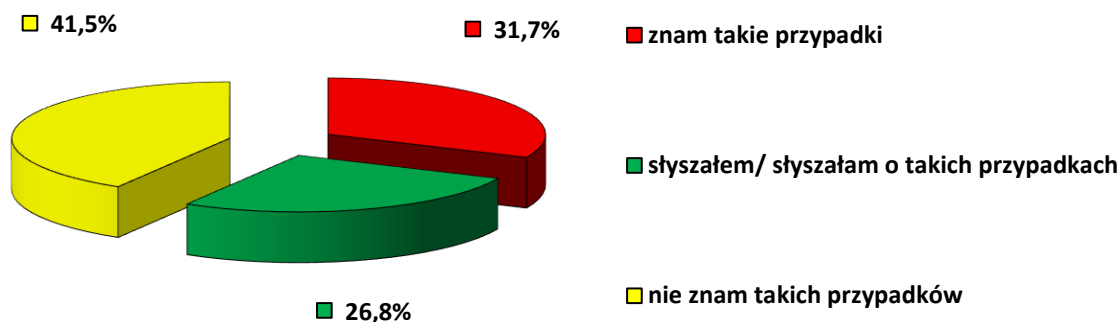

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym

Działania przeciwdziałające uzależnieniom zostały uznane za dostateczne przez 34,9% badanych, a kolejne 11,6% ankietowanych stwierdziło, że są one dobre. Jednocześnie 18,6% pytanych wyraziło przeciwną opinię. Wysoki odsetek (34,9%) respondentów nie potrafił tych działań ocenić. Potwierdzeniem tych opinii są wyniki badania ankietowego, gdzie alkoholizm był często wskazywanym problemem lokalnym dostrzeganym przez respondentów.

W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy odnieśli się także do styczności pośredniej lub bezpośredniej z osobami doświadczającymi lub stosującymi przemoc. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 11. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie miasta lub o nich słyszała/słyszał?

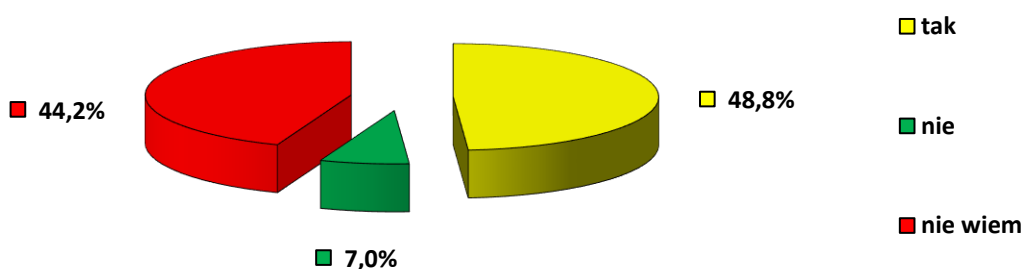

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem prawie 59% uczestników badania zna przypadki stosowania przemocy w rodzinie lub o nich słyszało. Jednocześnie takich przypadków nie zna 41,5% ankietowanych.

Oceniając ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie miasta, prawie 49% ankietowanych potwierdziło takie obawy. Odmiennej opinii wyraziło tylko 7% badanych. Wysoki odsetek (44,2%) respondentów wskazał na odpowiedź „nie wiem”, co może świadczyć o braku świadomości części badanej społeczności co do zagrożenia tym zjawiskiem.

Wykres 12. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie miasta?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie umożliwiają i normują odpowiednie akty prawne, a do podstawowych w tym zakresie należy Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 31 marca 2011 r. w sprawie procedury przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie.

Skuteczne przeciwdziałanie problemom wynikającym z uzależnień i przemocy w rodzinie powinno opierać się na ścisłej współpracy wszystkich powołanych do tego instytucji i organizacji. Konieczne jest dokładne rozpoznanie danego problemu i okoliczności jego występowania oraz zapewnienie ciągłości działań podejmowanych wcześniej, jak choćby w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy w rodzinie lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskiej Karty”. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli MOPS-u, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, MKRPA i organizacji pozarządowych, a wszystkie te działania koordynuje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zakończenie procedury Niebieskiej Karty następuje w przypadku:

- 1) ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo
- 2) rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Dane dotyczące funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego prezentuje tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 55. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście Wałcz w latach 2017-2019

zakres danych	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	14	14	14
liczba spotkań ZI w ciągu roku	5	4	4
liczba spotkań grup roboczych	298	349	319
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	81	86	88
w tym sporządzone przez Policję	75	71	75
w tym sporządzone przez pracowników socjalnych	4	4	5
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	57	95	72
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	38	60	49
liczba spraw sądowych z powodu przemocy w rodzinie	2	0	1
zakończonych wyrokiem	2	0	1
zakończonych wyrokiem skazującym na osadzenie w zakładzie karnym	0	0	0
zakończonych wyrokiem w zawieszeniu	2	0	0
umorzonych	0	0	1

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Wałczu.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, a także Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w placówkach oświatowych realizowane były liczne przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie kampanii, programów, wykładów, spotkań ze specjalistami, szkoleń, warsztatów i pogadarek oraz konkursów, imprez sportowych, artystycznych i okolicznościowych. Sfinansowano warsztaty edukacyjne, koncerty profilaktyczne, wycieczki, wyjazdy integracyjne, półkolonie letnie, zajęcia podczas ferii oraz zajęcia pozalekcyjne w świetlicach opiekuńczo-wychowawczych z elementami socjoterapii dla dzieci z rodzin dotkniętych problemami patologii społecznych, jak również konsultacje i poradnictwo psychologiczne oraz materiały edukacyjne i pomoce dydaktyczne.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy również Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 131 rodzinom (172 osobom w rodzinach) w 2017 r., 132 rodzinom (167 osobom w rodzinach) w 2018 r. i 125 rodzinom (166 osobom w rodzinach) w 2019 r. Pomocy z powodu narkomanii udzielono 16 rodzinom (21 osobom w rodzinach) w 2017 r., 18 rodzinom (18 osobom w rodzinach) w 2018 r. i 20 rodzinom (22 osobom w rodzinach) w 2019 r. W analizowanym okresie wsparcie ze względu na przemoc w rodzinie przyznawano 7 rodzinom (18 osobom w rodzinach) w 2017 r., 7 rodzinom (11 osobom w rodzinach) w 2018 r. i 4 rodzinom (12 osobom w rodzinach) w 2019 r.

W ramach działań Klubu Integracji Społecznej realizowany był **projekt socjalny „Rodzina w stronę słońca”** przeznaczony dla rodzin z problemem alkoholowym i/lub z problemem przemocy w rodzinie. Uczestnikami projektu było 9 rodzin, w tym 5 rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” (łącznie 31 osób, w tym: 15 osób dorosłych i 16 dzieci). Projekt realizowano w okresie od maja do grudnia 2019 r. Na realizację projektu KIS pozyskał środki w wysokości 14 580,33 zł z Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wałczu. Celem projektu było zapoznanie jego uczestników z wiedzą na temat uzależnień i przemocy w rodzinie, wskazanie dróg do uzdrowienia i prawidłowego funkcjonowania członków rodziny we własnym gronie oraz w społeczeństwie. Działania do osiągnięcia celu opierały się na pracy uczestników projektu ze specjalistami oraz pracownikami instytucji pomocowych, to jest z: psychoterapeutą, terapeutą ds. uzależnień, lekarzem psychiatrą, prokuratorem,

policją, doradcą zawodowym, pedagogiem, inspektorem ds. lokalowych, asystentami rodziny i pracownikami socjalnymi. W okresie trwania projektu odbyły się 233 godziny zajęć.

Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie (obok MOPS-u, MKRPA i ZI) funkcjonujących na terenie miasta zawiera poniższa tabela.

Tabela 56. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, które funkcjonowały na terenie miasta Wałcz w 2019 roku

lp.	nazwa jednostki	adres 78-600 Wałcz	rodzaj jednostki
1.	Poradnia Zdrowia Psychicznego w Wałczu	ul. Kościuszkowców 10	<ul style="list-style-type: none"> • przychodnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia • poradnia dla osób z problemami alkoholowymi • grupa AA – 3 grupy
2.	Poradnia Zdrowia Psychicznego przy 107 Szpitalu Wojskowym w Wałczu	ul. Kołobrzaska 54	<ul style="list-style-type: none"> • przychodnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia • poradnia dla osób z problemami alkoholowymi
3.	Fundacja Planeta Kreatywna, Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna w Wałczu	ul. Okulickiego 32	<ul style="list-style-type: none"> • poradnia dla osób z problemami alkoholowymi • grupa wsparcia dla osób uzależnionych • punkt konsultacyjny
4.	107 Szpital Wojskowy z Przychodnią SPZOZ w Wałczu	ul. Kołobrzaska 44	<ul style="list-style-type: none"> • oddział detoksykacyjny
5.	Wałeckie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „KORONA” w Wałczu	ul. Wojska Polskiego 2-6	<ul style="list-style-type: none"> • stowarzyszenie abstynenckie (klub abstynenta) • jedna grupa AA
		ul. Tysiąclecia 12a	<ul style="list-style-type: none"> • grupa AL-ANON • samopomocowa grupa DDA (dorosłe dzieci alkoholików)
6.	Stowarzyszenie Przyjaciół Parafii św. Antoniego w Wałczu	ul. Orla 11	<ul style="list-style-type: none"> • jedna grupa AA • grupa AL-ANON • samopomocowa grupa DDA (dorosłe dzieci alkoholików)
7.	Punkt Konsultacji i Interwencji Kryzysowej w Wałczu	al. Zdobywców Wału Pomorskiego 54	<ul style="list-style-type: none"> • punkt konsultacyjny

			<ul style="list-style-type: none"> ośrodek interwencji kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie
8.	Urząd Miasta Wałcz	ul. Chłodna 12 (MOSiR Wałcz)	<ul style="list-style-type: none"> schronisko/hostel dla ofiar przemocy w rodzinie
9.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy MOPS-ie w Wałczu	ul. Nowomiejska 4	<ul style="list-style-type: none"> interdyscyplinarny zespół ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
10.	SP Nr 1 im. K. Makuszyńskiego	ul. Robotnicza 23	<ul style="list-style-type: none"> świetlica realizująca program opiekuńczo-wychowawczy
11.	SP Nr 4 im. Zdobywców Wału Pomorskiego	ul. Tysiąclecia 19	<ul style="list-style-type: none"> świetlica realizująca program opiekuńczo-wychowawczy
12.	SP Nr 5 im. Polskich Olimpijczyków	Os. Dolne Miasto 14 A	<ul style="list-style-type: none"> świetlica realizująca program opiekuńczo-wychowawczy

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Mieszkańcy miasta mogą korzystać m.in. ze wsparcia Punktu Konsultacyjnego i Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Wałczu dla uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy w Rodzinie przy NZOZ Poradni Zdrowia Psychicznego i Uzależnień w Wałczu. Udziela on porad z zakresu walki z uzależnieniem od alkoholu bądź przemocą w rodzinie. Osoby dotknięte problemem alkoholowym czy też doświadczające przemocy mogą zasięgnąć tam informacji dotyczących instytucji pomocowych. Zapewniona jest pomoc adekwatna do zgłaszanego problemu. Osoby potrzebujące mogą zostać objęte pomocą prawną oraz psychologiczną. Ponadto poszukujący wsparcia mogą skorzystać z konsultacji indywidualnych z terapeutą uzależnień bądź z doradcą zawodowym w ramach aktywizacji zawodowej. W 2019 r. w Poradni Zdrowia Psychicznego leczonych było ogółem 209 osób uzależnionych od alkoholu, w tym 173 mężczyzn i 36 kobiet. Zobowiązanych do leczenia odwykowego postanowieniem Sądu było 25 osób, pozostałe osoby to pacjenci leczeni dobrowolnie oraz w toku oddziaływań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wałczu.

Punkt Konsultacyjny i Interwencji Kryzysowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu świadczy pomoc terapeutyczną dla osób uzależnionych i ich rodzin, pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie i stosującym przemoc oraz pomoc prawną dla osób doznających przemocy w rodzinie. W 2019 r. z pomocy Punktu

skorzystała następująca liczba osób: konsultacje psychologiczne – 180 osób, konsultacje Radcy Prawnego – 60 osób, konsultacje terapeuty ds. uzależnień – 90 osób, program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy ukończyło 7 osób.

Na MOSiR-ze w Wałczu prowadzone jest czasowe miejsce pobytu dla osób doznających przemocy w rodzinie. W 2019 r. w czasowym miejscu pobytu przebywała 1 osoba dorosła doznająca przemocy z 5 dziećmi. Rodzina ta objęta była procedurą „Niebieskie Karty”.

W analizowanym roku Caritas Parafii św. Antoniego zorganizował 1 wyjazd wypoczynkowy dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych patologiami – wypoczynek w Skomielnej Czarnej dla 10 osób. Uczestnicy wypoczynku letniego zwiedzali zabytkowe miejsca. Na spotkaniach z trzeźwiejącymi alkoholikami i osobami współuzależnionymi z miejscowych grup AA, AL-ANON i DDA uczono się zachowań asertywnych, zwiększano swoje kompetencje społeczne, uczestniczono w zajęciach sportowych i rekreacyjnych. Stowarzyszenie Przyjaciół Parafii św. Antoniego, wraz z grupami AA, AL-ANON oraz DDA, prowadziło 3 razy w miesiącu terapię indywidualną i grupową dla osób uzależnionych i współuzależnionych. W 2019 r. z tej formy pomocy skorzystało 61 osób, zaś dwie osoby zostały zmotywowane do leczenia w formie stacjonarnej w zakładach leczenia uzależnień. Ponadto w integracyjnym wyjeździe do Częstochowy uczestniczyło 25 osób, a do Lichenia – 32 osoby (trzeźwiejący alkoholicy, osoby współuzależnione oraz dorosłe dzieci alkoholików).

Fundacja Planeta Kreatywna w okresie od 8.02.2019 r. do 31.12.2019 r. prowadziła Poradnię Profilaktyczno-Konsultacyjną, która udzielała wsparcia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od narkotyków oraz udzielała pomocy rodzinom tych osób. Pomoc uzyskało 112 osób, z tego 8 osób zostało skierowanych do stacjonarnych ośrodków terapii uzależnień ze względu na wieloletnie uzależnienie od narkotyków, 8 osób zostało skierowanych do oddziałów szpitalnych w celu detoksykacji; 3 osoby z wyrokiem elektronicznego dozoru zostały umieszczone w ośrodku leczenia uzależnień nie tylko ze względu na uzależnienie. Dla osób z problemem niewydolności wychowawczej zrealizowane zostały warsztaty w zakresie komunikacji i edukacji, w których w sumie wzięło udział 57 osób. Były to osoby kierowane przez sąd, kuratorów, asystentów rodziny oraz pedagogów.

Wałeckie Stowarzyszenie Klubu Abstynentów „Korona” w 2019 r. zmotywowało 12 nowych osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia leczenia oraz uczęszczania na mitingi, udzielano też wsparcia osobom po zakończeniu leczenia –

28 osób spośród nich uczestniczyło w grupie wsparcia oraz terapii indywidualnej i grupowej. W 2019 r. Stowarzyszenie pomogło umieścić 6 osób w zakładach leczenia uzależnień. Z doradztwa i pomocy specjalistów z Pracowni Profilaktyki i Terapii Uzależnień oraz Gabinetu Terapii Uzależnień, którzy przyjeżdżali do stowarzyszenia, korzystało miesięcznie od 20 do 35 osób – terapia indywidualna oraz 24 osoby miesięcznie – terapia grupowa. Z mitingów AL-ANON co tydzień korzystało 6-8 osób, z mitingów Grupy AA Odnowa 6-8 osób, w mitingach Grupy Korona spotykało się tygodniowo 10-14 osób. Z porad w trakcie dyżurów pełnionych przez wolontariuszy korzystało około 20 osób miesięcznie.

18. PROBLEMY RÓWNOŚCI PŁCI

Polityka równości szans płci jest celowym, systematycznym i świadomym ocenianiem prowadzonych działań z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć i osiągnięcie równości kobiet i mężczyzn. Problemy oraz doświadczenia kobiet i mężczyzn powinny być integralnym elementem planowania, wdrażania i monitorowania realizowanych programów i projektów, aby nierówność się nie utrwałała, a kobiety i mężczyźni odnosili równe korzyści. Dzięki wdrażaniu zasady równości szans płci w realizowanych przedsięwzięciach, odpowiadają one lepiej na specyficzne potrzeby zarówno kobiet, jak i mężczyzn.

Wprowadzenie w życie zasad polityki równości płci wymaga przeprowadzenia analizy sytuacji kobiet i mężczyzn, która opiera się na przedstawieniu danych ilościowych i jakościowych w podziale na płeć oraz odniesieniu się do występujących barier równości płci. W latach 2017-2019 w mieście Wałcz struktura ludności pod względem płci była stabilna; stale nieco więcej niż połowę mieszkańców stanowiły kobiety. Dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 57. Udział kobiet w liczbie ludności miasta w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba ludności miasta ogółem	24 372	24 066	23 849
liczba kobiet	12 866	12 736	12 627
udział kobiet w liczbie ludności miasta ogółem	52,79%	52,92%	52,95%

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Wałczu, w całym rozpatrywanym okresie, kobiety stanowiły ponad połowę ogółu osób bezrobotnych w mieście.

Tabela 58. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w mieście w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba bezrobotnych ogółem	614	545	517
liczba bezrobotnych kobiet	362	293	284
udział kobiet w liczbie osób bezrobotnych	58,96%	53,76%	54,93%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Wałczu.

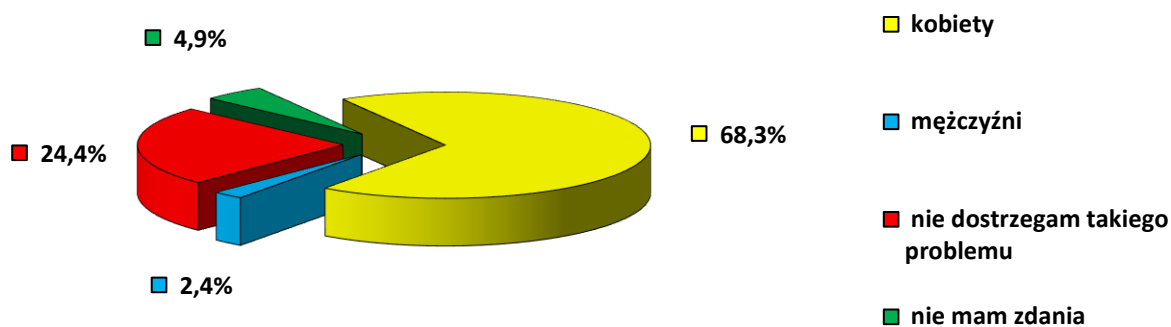
Analiza struktury bezrobocia w mieście pod względem płci wykazała, że kobiety zdecydowanie przeważały we wszystkich wyróżnionych kategoriach, zarówno jeśli chodzi o wiek, czas pozostawania bez pracy, wykształcenie i staż pracy. Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym, średnim ogólnokształcącym, oraz wyższym, osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy i od 3 do 6 miesięcy, osób bez stażu pracy, o stażu do 1 roku i o stażu od 1 do 5 lat, a także osób w wieku 18-24 lata oraz 25-34 lata.

Może to wskazywać na istnienie nierówności szans kobiet i mężczyzn na lokalnym rynku pracy, co jednocześnie implikuje konieczność działań sprzyjających aktywizacji zawodowej kobiet, a w działaniach tych należy uwzględnić szeroki zakres rozwiązań ułatwiających kobietom godzenie pracy zawodowej i życia rodzinnego.

Problemy dotyczące równości szans płci nie ograniczają się jedynie do zagadnień związanych z zatrudnieniem. Dlatego w ramach diagnozy sytuacji w zakresie równości płci w mieście Wałcz przeprowadzono badanie przy zastosowaniu anonimowej ankiety, w której pytano o wybrane zagadnienia dotyczące równości szans kobiet i mężczyzn oraz dyskryminacji ze względu na płeć. Do analizy przedłożono w sumie 41 ankiet wypełnionych przez mieszkańców, którzy zdecydowali się wziąć udział w badaniu.

Zasada równości szans płci ma ograniczać dyskryminację zarówno kobiet, jak i mężczyzn, przypisując im taką samą wartość społeczną, równe prawa oraz równy dostęp do zasobów. Uwzględniając powyższe, pytano respondentów, kto, ich zdaniem, jest bardziej zagrożony problemem nierówności szans. Rozkład uzyskanych odpowiedzi zawarto w wykresie zamieszczonym poniżej.

Wykres 13. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?

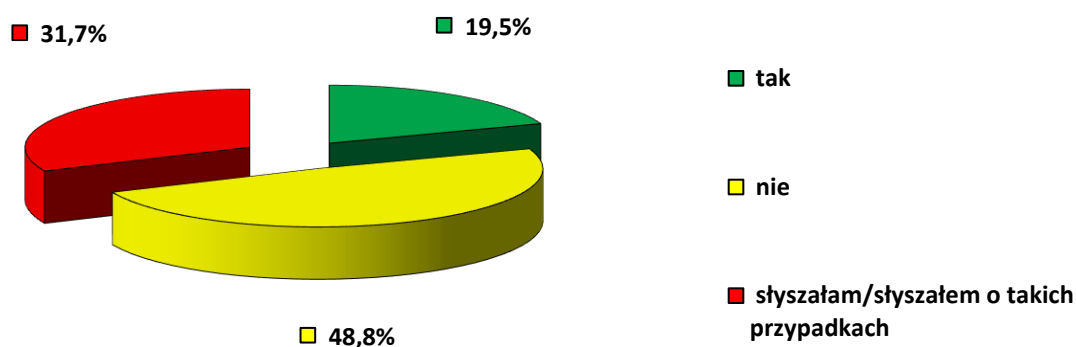

Dane z badania ankietowego.

Ponad 68% badanych uważa, że bardziej zagrożone dyskryminacją ze względu na płeć są kobiety. Tylko 2,4% ankietowanych stwierdziło, że są to mężczyźni. Jednocześnie 24,4% respondentów nie dostrzega problemu zawartego w pytaniu. Opinii w tej sprawie nie wyraziło 4,9% pytanym.

Badanie ankietowe pozwoliło również poznać wiedzę biorących w nim udział respondentów na temat problematyki równości szans kobiet i mężczyzn w ich lokalnym środowisku. Ponad 51% spośród pytanym mieszkańców stwierdziło, iż słyszało o przypadkach dyskryminacji ze względu na płeć w mieście lub przyznało, że spotkało się z takimi przypadkami. Jednak 48,8% badanych odpowiedziało, że nie spotkało się z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w mieście. Uzyskane odpowiedzi ilustruje poniżej zamieszczony wykres.

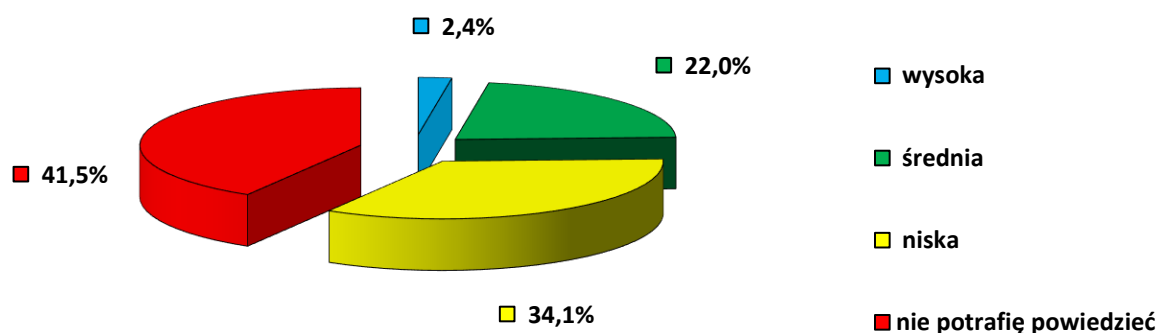
Wykres 14. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w mieście lub o nich słyszała/ słyszał?

Dane z badania ankietowego

Do uczestników badania skierowano też pytanie dotyczące określenia skali problemu nierówności płci w mieście. Poniższy wykres zawiera rozkład odpowiedzi.

Wykres 15. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w mieście?

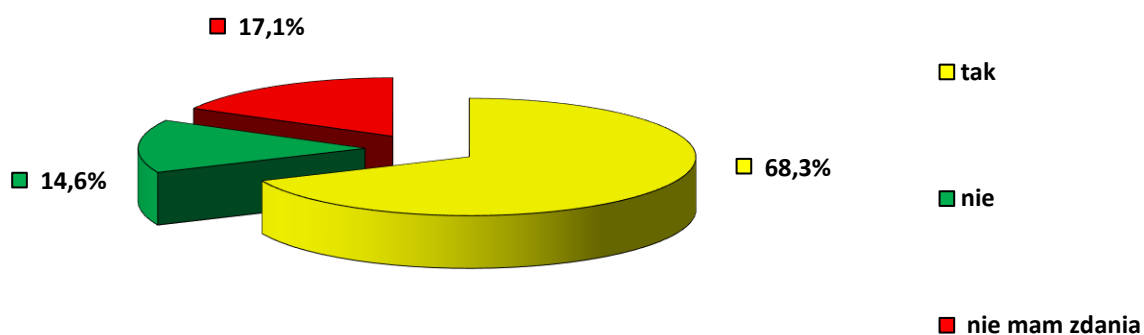

Dane z badania ankietowego

Zdaniem 34,1% badanych skala problemu nierówności płci na terenie miasta jest niska, 22% ankietowanych przyznało, że jest ona średnia, zaś jako wysoką określiło ją 2,4% pytanych. Wysoki odsetek (41,5%) respondentów nie potrafił odpowiedzieć na to pytanie.

Uczestnicy badania udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące potrzeby podejmowania działań na rzecz równości kobiet i mężczyzn oraz mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji płciowej. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje zamieszczony poniżej wykres.

Wykres 16. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w mieście działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć?

Dane z badania ankietowego.

Ponad 68% badanych uznało, że takie działania są potrzebne. Jednocześnie 14,6% ankietowanych nie widzi potrzeby podejmowania takich działań. Tak sformułowanej kwestii nie potrafiło rozstrzygnąć 17,1% respondentów.

Kolejne pytanie dotyczyło obszarów, w jakich powinno się podejmować działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn przeciwdziałające dyskryminacji

ze względu na płeć. Respondenci najczęściej wskazywali rynek pracy (32,8%), płace (22,4%), życie rodzinne (15,5%) i awans zawodowy (10,3%), a także udział we władzach samorządowych (6,9%) oraz działalność społeczną i ochronę zdrowia (po 5,2%).

Odpowiadając na pytanie o konkretne działania, jakie należy podejmować na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć, ankietowani zwrócili uwagę na potrzebę podnoszenia świadomości społecznej w tym zakresie i propagowania równości obu płci, wyrównania szans na rynku pracy, szczególnie w zakresie płac i dostępu do stanowisk oraz rozbudowy bazy oświatowej, zwłaszcza żłobków i przedszkoli, ułatwiającej powrót kobiet na rynek pracy. Wspomniano także o organizowaniu spotkań ze specjalistami przybliżającymi tę tematykę, edukowaniu dzieci i młodzieży, a także podejmowaniu działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez wsparcie kobiet, które przemocy doświadczają.

Z wypowiedzi udzielonych dla badania ankietowego, na którym opiera się w znacznej mierze niniejsze opracowanie, wynika, że ankietowani dostrzegają problemy nierówności szans oraz dyskryminacji płciowej i identyfikują je nie tylko w obszarze zatrudnienia. Ponad 68% ankietowanych stwierdziło, że zagrożone problemem nierówności są kobiety, nadto ponad 51% respondentów zna lub słyszało o przypadkach dyskryminacji ze względu na płeć w mieście, a większość respondentów potrafiła ocenić także skalę tego problemu. Jednocześnie przy analizie wypowiedzi uczestników ankiety na temat równości szans kobiet i mężczyzn daje się zauważyć znaczny odsetek respondentów, którzy wybierali odpowiedź „nie mam zdania” czy „nie potrafię powiedzieć”. Dowodzi to stosunkowo niewielkiej znajomości tych problemów, a co za tym idzie, także skutków, jakie powyższe problemy wywołują w funkcjonowaniu jednostek i społeczeństwa. Zmiana tego stanu rzeczy z pewnością wymaga wyraźniejszej obecności tej tematyki w sferze publicznej.

19. SYTUACJA DZIECKA

Analiza sytuacji dziecka w mieście została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie szkołach podstawowych, prowadzonych przez Gminę Miejską Wałcz. Do analizy przedłożono ankiety wypełnione przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Kornela Makuszyńskiego w Wałczu (liczba uczniów: 456, liczba nauczycieli: 60),
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Roberta Schumana w Wałczu (liczba uczniów: 182, liczba nauczycieli: 39),
- Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Zdobyców Wału Pomorskiego w Wałczu (liczba uczniów: 722, liczba nauczycieli: 97),
- Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Polskich Olimpijczyków w Wałczu (liczba uczniów: 456, liczba nauczycieli: 70),

Zasoby i oferta

Z analizy ankiet dotyczących roku szkolnego 2019/2020 wynika, iż 4 placówki zatrudniają pedagoga, 3 placówki logopedę, doradcę zawodowego i zapewniają opiekę pielęgniarską. Uczniowie wszystkich 4 szkół mają dostęp do sali gimnastycznej i boiska sportowego. W 4 placówkach jest możliwość korzystania z Internetu. Wszystkie placówki prowadzą dożywianie uczniów; bezpłatne posiłki spożywało w sumie 59 uczniów. W 2 szkołach funkcjonują klasy integracyjne. Wszystkie placówki organizują nauczanie indywidualne i zapewniają opiekę w ramach zajęć świetlicowych.

Wszystkie placówki oferują zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wymieniono wśród nich zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne, psychoterapeutyczne, rewalidacyjne, rehabilitacyjne, zajęcia rozwijające uzdolnienia, kompetencje emocjonalno-społeczne a także umiejętności uczenia się.

Zajęcia dodatkowe proponowane w szkołach

Wszystkie placówki z terenu miasta mają w swojej ofercie zajęcia dodatkowe. Znalazły się wśród nich: rozliczne koła rozwijające zainteresowania i predyspozycje uczniów: koła przedmiotowe, lingwistyczne, sportowe (szachowe, gimnastyka korekcyjna), artystyczne (wokalne, muzyczne, teatralne, rytmiczne, taneczne, plastyczne), dziennikarskie, modelarskie, informatyczne, kulinarne, religijne, a także gry planszowe, harcerstwo i koło wolontariatu.

Negatywne zachowania uczniów i dysfunkcje w rodzinach

Przedstawiciele szkół zapytano o patologiczne zjawiska i negatywne zachowania obserwowane w społeczności uczniowskiej i otoczeniu szkoły. Uczestnicy badania stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje w tej kwestii zawiera poniższa tabela.

Tabela 59. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	4	49	–
sięganie po alkohol	3	22	1
sięganie po narkotyki	2	3	2
niszczenie mienia szkolnego	2	8	2
kradzieże na terenie szkoły	2	12	2
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	2	6	2
udział w grupach negatywnych	3	33	1
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	4	96	–
autoagresja	4	16	–
ucieczki z domu	2	2	2
przestępczość ujawniona	1	6	3
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	3	11	1

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych miasta.

Wśród negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych ujawniono najwięcej przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, palenia papierosów oraz udziału uczniów w grupach negatywnych.

Przedstawiciele dwóch badanych placówek zauważyli wzrost uzależnień behawioralnych wśród uczniów w ciągu ostatnich trzech lat (głównie dotyczył on używania wulgaryzmów, prowokujących zachowań, cyberprzemocy oraz pojawienia się w szkole starszych rocznikowo dzieci z powodu likwidacji gimnazjum). Jeden z respondentów nie zauważył takiego wzrostu, zaś czwarty z ankietowanych nie był w stanie stwierdzić, czy w analizowanym okresie taki wzrost nastąpił.

Przedstawiciele szkół zapytano również o stwierdzone dysfunkcje i patologie w otoczeniu domowym uczniów. Szczegółowe informacje w tej kwestii zawiera poniższa tabela.

Tabela 60. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	71
zaniedbanie	16
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	22
przemoc w rodzinie	24
wykorzystywanie seksualne dzieci	1
przestępczość	1

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych miasta.

Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów stwierdzono najwięcej przypadków bezzadności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz zaniedbań dziecka, a także przemocy w rodzinie oraz uzależnień.

Przedstawiciel jednej z badanych placówek zauważył wzrost w ciągu ostatnich trzech lat zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji w rodzinach uczniów, dwóch ankietowanych nie zauważyło takiego wzrostu, natomiast jeden respondent miał trudności z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie.

Współpraca szkół z rodzicami dzieci przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez wszystkich uczestników badania.

Współpraca placówek z instytucjami i organizacjami jest, zdaniem ankietowanych przedstawicieli szkół zadowalająca. Do podmiotów, z którymi placówki najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urząd Miasta, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendę Powiatową Policji, Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich, Straż Pożarną, Jednostkę Wojskową, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Wałeckie Centrum Kultury, Muzeum Ziemi Wałeckiej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Stowarzyszenie Kobiet Ziemi Wałeckiej „Amazonka”, Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych „EWA”, Stowarzyszenie „Uśmiech” oraz Polski Związek Głuchych w Wałczu.

Pomoc, jaką placówki oferują dzieciom z rodzin ubogich, polega przede wszystkim na zapewnieniu dofinansowania dożywiania w formie obiadów, jak również

pomocy materialnej w dofinansowaniu półkolonii z posiłkiem w czasie ferii i wakacji, obniżeniu składek na Radę Rodziców. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na objęcie pomocą w nauczaniu oraz zajęcia opiekuńczo-wychowawcze z kolacją w świetlicy popołudniowej. Placówki organizują także wsparcie rzeczowe w postaci np. paczek świątecznych, odzieży a także monitorują sytuację rodzin objętych wsparciem i pomocą.

Pomoc, jaką placówki oferują dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie, przebiega we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, terapeutami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych, monitorowana jest sytuacja rodzinna uczniów. W placówkach organizowane są warsztaty kompetencji rodzicielskich, porady i konsultacje, zajęcia terapeutyczne, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia i pogadanki o tematyce profilaktycznej, a także zajęcia pozalekcyjne. Dzieci uczestniczą też w programach profilaktyczno-edukacyjnych.

Poprawa funkcjonowania placówek oraz efektywności procesu kształcenia i wychowania wymaga, zdaniem uczestników badania, zatrudnienia na pełny etat psychologów, organizowania warsztatów ze specjalistami dla uczniów i rodziców, a także dalszej pedagogizacji rodziców. Niezbędne jest zintensyfikowanie działań w zakresie diagnozowania i analizowania potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli, stałego samodoskonalenia się kadry nauczycielskiej dostosowanego do rozwoju i postępu technicznego oraz budowania integracji środowiska szkolnego i rodzinnego. Ankietowani podkreślili też konieczność kontynuowania dotychczasowych działań oraz zacieśniania i poszerzania współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Poprawa efektywności procesu edukacji i wychowania wymaga także zwiększenia budżetu przeznaczonego na wzbogacenie bazy dydaktycznej.

20. SYTUACJA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH

SYTUACJA OSÓB STARSZYCH

W latach 2017-2019 liczba osób w wieku poprodukcyjnym stale rosła, systematycznie zwiększał się także udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności miasta. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 61. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności miasta w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkańców miasta ogółem	24 372	24 066	23 849
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	5 538	5 703	5 887
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności miasta	22,7%	23,7%	24,7%

Dane Urzędu Miasta Wałcz.

Przytoczone dane pozwalają na sformułowanie wniosku, iż społeczność miasta wpisuje się w dominujące w ogólnym procesie demograficznym tendencje i powoli zaczyna się starzeć. Starzenie się społeczeństwa powoduje konieczność dokonania zmian organizacyjnych w funkcjonowaniu rodzin zobligowanych moralnie i prawnie do opieki nad członkiem rodziny, ale jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych, z uwagi na konieczność dostosowania tych usług do potrzeb osób niesamodzielnych, niepełnosprawnych, wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałczu w 2019 r. udzielił pomocy 143 osobom w wieku powyżej 66 lat, co przełożyło się na 14% ogółu odbiorców pomocy społecznej w mieście.

W ramach swojej działalności MOPS świadczy m.in. usługi opiekuńcze. Jest to szczególna forma pomocy kierowana przede wszystkim do osób starszych, chorych i samotnych. Usługi te polegają m.in. na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych i pielęgnacji. Dane w tym zakresie zawiera poniższa tabela.

Tabela 62. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	84	90	84
liczba osób łącznie w rodzinach	94	98	93

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu.

W analizowanym okresie specjalistyczne usługi opiekuńcze nie były świadczone przez Ośrodek.

Ponadto seniorzy mogą korzystać z oferty dysponującego 60 miejscami **Domu Pomocy Społecznej** w Wałczu. W 2019 r. na miejsce oczekiwało 4 seniorów z miasta (okres oczekiwania wynosił ok. 2-3 miesięcy).

W Wałczu funkcjonuje też **Dzienny Dom Pomocy**, który jest komórką organizacyjną MOPS-u. DDP zapewnia pomoc osobom starszym, samotnym i niepełnosprawnym. Jego zadaniem jest: zapewnienie pensjonariuszom pobytu bez

noclegów wraz z posiłkiem, zapewnienie gorącego posiłku osobom, które nie korzystają z dziennego pobytu, zapewnienie dostępu do kultury i rekreacji, organizowanie zajęć w ramach terapii służącej do utrzymania sprawności psychofizycznej zgodnie z wiekiem i możliwościami placówki, zapewnienie podstawowych świadczeń opiekuńczych oraz w zakresie higieny osobistej, pomoc w rozwiązywaniu indywidualnych problemów. W 2019 r. z pobytu w DDP korzystało 17 pensjonariuszy. W kuchni placówki przygotowywano posiłki dla 141 osób: z wyżywienia w „Ośrodku Wsparcia” miesięcznie średnio korzystały 102 osoby, 114 osób pobierało obiady „na wynos”, 95 osób korzystało z pomocy w formie gorącego dania obiadowego w ramach programu „Posiłek w domu i w szkole”.

Seniorzy korzystający z DDP uczestniczyli w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego 2014 – 2020 w projekcie „Poszukiwacze Zaginionych Inicjatyw”. Przedmiotem rewitalizacji był „Różany Ogród” przy Dziennym Domu Pomocy. Celem tego projektu była integracja i aktywizacja edukacyjna i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem. Uczestnicy brali udział w szkoleniach, pracach na rzecz ogrodu oraz brali udział w wydarzeniu animacyjnym i wspólnym poczęstunku na zakończenie projektu. Chętni mieli możliwość uczestniczyć w nagraniu filmu dokumentalnego dotyczącego realizowanego projektu.

Kolejny udział seniorów DDP to projekt - Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020, realizowany przez Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych i Twórczych EWA. Projekt współfinansowany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Podopieczni wzięli udział w szkoleniach wzmacniających kondycję psychiczną, warsztatach plastycznych, sportowych, udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach oraz wyjeździe studyjnym nad morze. Całość działań projektu znacznie wpłynęła na integrację oraz poprawę dobrostanu seniorów placówki.

Na terenie Wałcza działa **Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Wałczu**. Celem organizacji jest niwelowanie barier i izolacji społecznej poprzez aktywne oraz twórcze uczestnictwo w życiu środowiskowym i reprezentowanie osób starszych oraz niepełnosprawnych wobec władz ustawodawczych i administracji samorządowej.

Związek prowadzi działalność integracyjną poprzez organizowanie różnorodnych świąt takich jak Światowy Dzień Inwalidy, Międzynarodowy Dzień Seniora, a także

uroczystości okolicznościowych, wycieczek, pikników, czy też wieczorków tanecznych i towarzyskich. Organizuje wyjazdy wypoczynkowe w kraju i za granicą.

Organizacja zabiega również o środki finansowe z których dofinansowuje zabiegi rehabilitacyjne i działalność sportowo-rekreacyjną. Wydaje zaświadczenie na zniżki kolejowe wszystkim emerytom i rencistom. Związek prowadzi dla swoich członków świetlicę „Wesoła Piwnicza”, będącą miejscem spotkań integracyjnych Seniorów. Organizacja bierze aktywny udział w akcjach, imprezach organizowanych na terenie miasta. Organizacja skupia ponad 650 członków.

Seniorzy mieszkający na terenie miasta Wałcz, którzy ukończyli 60 lat, mogą się też ubiegać o **Zachodniopomorską Kartę Seniora**, która uprawnia jej posiadaczy do korzystania ze stałych, tymczasowych, świątecznych lub okazjonalnych ulg i uprawnień.

Warto dodać, że seniorzy mogą się integrować i uczestniczyć w zajęciach, których celem jest m.in. rozwijanie sprawności intelektualnej i fizycznej, aktywizacja społeczna oraz upowszechnianie kultury i sportu. Na terenie miasta Wałcz działa **Uniwersytet Trzeciego Wieku**, w którego zajęciach uczestniczy 300 osób. Ponadto w 2019 r. utworzono **Klub Seniora** z przeznaczeniem dla 15 osób.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. Odpowiadając na pytanie, jakie problemy najczęściej dotyczą osób starszych w mieście, respondenci wskazywali głównie na samotność, niewystarczający dostęp do specjalistycznych usług i opieki medycznej, brak zainteresowania i opieki ze strony rodziny, trudności komunikacyjne, niedostosowane do możliwości seniorów budynki użyteczności publicznej i infrastruktura drogowa oraz niskie dochody przyczyniające się do ubóstwa. Zwrócono także uwagę na marginalizację i wykluczenie społeczne, brak miejsc spotkań i oferty społeczno-kulturalnej skierowanej do osób starszych, a także niewystarczające wsparcie i pomoc wolontariuszy przy czynnościach dnia codziennego.

Z przytoczonych opinii wynika, że mieszkańcy interesują się losem osób starszych, ankietowani dostrzegają różnego rodzaju problemy i trudności, jakie stoją przed seniorami, a których częstokroć nie są oni w stanie pokonać swoimi siłami. Świadomość tych utrudnień oraz ograniczeń związanych z wiekiem pozwoliła dokonać respondentom oceny zagrożenia seniorów marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz dostrzec braki w dotychczasowej ofercie pomocowej skierowanej do tej grupy.

Z wypowiedzi uzyskanych dla niniejszego badania wynika, iż większość respondentów stanowiły osoby przed 55. rokiem życia, a grupa wiekowa powyżej 65 lat, czyli najbardziej zainteresowana tą kwestią część mieszkańców miasta, była reprezentowana przez zaledwie 2% badanych.

Z pewnością dla lepszego rozpoznania potrzeb seniorów w mieście należałoby przeprowadzić odpowiednie badania adresowane tylko i wyłącznie do tej grupy wiekowej, której opinie, z uwagi na dużą świadomość i wiedzę o bieżącej sytuacji osób starszych, należy wykorzystać w planowaniu oferty pomocowej na najbliższe lata.

SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Bieżące informacje dotyczące osób niepełnosprawnych są trudne do dokładnego określenia, gdyż jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne. Dane z ostatniego spisu dotyczące osób niepełnosprawnych nie są dostępne na poziomie gmin. Informacje, które w pewnym stopniu umożliwiają obserwację zachodzących w kolejnych latach zmian liczebności osób niepełnosprawnych w mieście Wałcz, zawierają dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu wynika, że w latach 2017-2019 niepełnosprawność była czwartym, pod względem liczby rodzin, powodem przyznawania pomocy społecznej w mieście.

Poniższa tabela przedstawia dane na temat liczby rodzin oraz liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej świadczonej przez MOPS w latach 2017-2019.

Tabela 63. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	262	252	232
liczba osób łącznie w rodzinach	403	344	321

Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałczu.

Należy dodać, że w 2019 r. MOPS wypłacił 515 świadczeń w postaci dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego dla 58 rodzin z terenu miasta. Ważnymi świadczeniami dla rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności były także zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Warto również w tym miejscu przytoczyć informacje Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wałczu dotyczące orzeczeń o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności) w odniesieniu do mieszkańców miasta Wałcz.

Tabela 64. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom miasta w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z miasta	54	45	40
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych mieszkańcom miasta	383	400	420
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	79	115	132
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	163	160	169
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	141	125	119

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wałczu.

Osoby niepełnosprawne z terenu miasta Wałcz mogą korzystać również ze wsparcia finansowego udzielanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu, które dysponuje środkami na rehabilitację społeczną i zawodową. W tabeli zamieszczonej poniżej zawarto dane dotyczące tego rodzaju pomocy.

Tabela 65. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom miasta Wałcz w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób niepełnosprawnych z miasta, którym dofinansowano uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	19	77	14
liczba osób niepełnosprawnych z miasta, którym dofinansowano sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze	228	160	216
liczba osób niepełnosprawnych z miasta, którym dofinansowano likwidację barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się	14	17	6

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu.

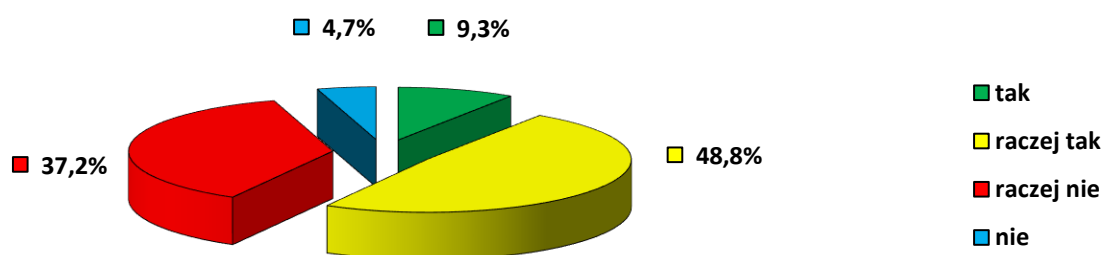
Osoby niepełnosprawne mogą korzystać z oferty Środowiskowego Domu Samopomocy, Dziennego Domu Pomocy, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zakładu Aktywności Zawodowej, Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego oraz Stowarzyszenia Dzieci Niepełnosprawnych „Uśmiech” – mieszczących się na terenie miasta Wałcz.

Uzupełnieniem powyższych informacji są wypowiedzi pozyskane z badania ankietowego przeprowadzonego w środowisku lokalnym. W ankiecie zapytano mieszkańców o problemy, jakie najczęściej dotyczą osób niepełnosprawnych w mieście. W odpowiedzi wymieniano najczęściej bariery architektoniczne, niedostosowanie infrastruktury miejskiej i budynków użyteczności publicznej, niewystarczający dostęp do specjalistycznej opieki medycznej i rehabilitacji oraz brak odpowiednich środków komunikacji publicznej przystosowanych do transportu osób niepełnosprawnych, a także niewielką liczbę ofert pracy i niskie dochody. Wskazywano także na izolację i wykluczenie społeczne, dyskryminację i brak tolerancji oraz pozostawianie osób niepełnosprawnych bez pomocy.

Większość respondentów biorących udział w badaniu ankietowym zauważa obecność osób niepełnosprawnych w środowisku. Mieszkańcy dostrzegają też niedostatki systemu ochrony zdrowia oraz braki w infrastrukturze, upatrując w tych sferach źródła problemów, z którymi borykają się osoby dotknięte niepełnosprawnością.

Pragnąc poznać opinie mieszkańców na temat sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych, w badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby niniejszego opracowania sformułowano pytanie odnoszące się do uwzględniania bądź nie potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w działaniach realizowanych na terenie miasta. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 17. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie miasta uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość (58,1%) mieszkańców uważa, że w działaniach realizowanych w mieście raczej uwzględnia się lub uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, ale jednocześnie 41,9% badanych nie podziela tej opinii.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT opiera się na wspólnym usystematyzowaniu posiadanych informacji z danego obszaru poprzez przyporządkowanie ich do jednej z czterech grup (mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia). Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona w ujęciu: mocne strony i słabe strony to czynniki zależne od nas (te, na które mamy wpływ planistyczny i zarządczy), a szanse i zagrożenia, to czynniki obiektywne, na które nie zawsze mamy bezpośredni wpływ sprawczy. Niniejsza analiza obejmuje następujące obszary: bezrobocie, ubóstwo, bezdomność; rodzina, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; starość; niepełnosprawność; kapitał społeczny i ludzki.

BEZROBOCIE, UBÓSTWO, BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie przez Gminę Miejską Wałcz działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy w mieście – materiały promocyjne, filmy inwestycyjne, spotkania z potencjalnymi inwestorami, spotkania z lokalnymi przedsiębiorcami (reinwestycje), współpraca z Pomorską Agencją Rozwoju Regionalnego zarządzającą Podstrefą Wałcz, portal sprzedaży działek na stronie Urzędu Miasta, udział w projekcie pn. „Standardy obsługi inwestora w samorządach województwa zachodniopomorskiego” • inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców – w ramach uchwały deminimis lokalni przedsiębiorcy mogą starać się o zwolnienie z podatku od nieruchomości • funkcjonowanie w Urzędzie Miasta Wałcz „Lokalnego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich” udzielającego informacji na temat pozyskania środków zewnętrznych • wzrost na przestrzeni lat 2017-2019 liczby osób podejmujących działalność gospodarczą • prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia • podejmowanie inicjatyw na rzecz przeciwdziałania bezrobociu wśród kobiet • prowadzenie przez PUP w Wałczu działań aktywizujących osoby bezrobotne i poszukujące pracy, dostosowanych do 	<ul style="list-style-type: none"> • dziedziczenie bezrobocia, ubóstwa i niezależności życiowej • zbyt mała liczba mieszkań socjalnych, komunalnych dla osób bezdomnych • uzależnienie od pomocy społecznej

<p>struktury zarejestrowanych osób bezrobotnych, kierowanie do tych osób usług lub instrumentów rynku pracy adekwatnych do ich potrzeb i oczekiwań</p> <ul style="list-style-type: none">• realizacja przez PUP w Wałczu projektów na rzecz ograniczenia bezrobocia wśród osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (długotrwale bezrobotnych, o niskich kwalifikacjach, bez doświadczenia, z niepełnosprawnościami, do 30. roku życia i po 50. roku życia) ze środków Funduszu Pracy, EFS-u, RPO• coroczne organizowanie prac społecznie użytecznych dla bezrobotnych klientów MOPS-u• inicjowanie działań zmierzających do tworzenia w mieście podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy• upowszechnianie informacji o wolnych miejscach pracy; o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych• organizowanie różnego rodzaju przedsięwzięć, np. akcji charytatywnych na rzecz ubogich i zagrożonych ubóstwem• realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem• realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 przy udziale organizacji pozarządowych z Wałcza i MOPS-u w Wałczu• realizacja wieloletniego Rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skierowanego do dzieci i młodzieży z rodzin najuboższych, osób starszych, schorowanych, niepełnosprawnych, bezdomnych• realizowanie wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2019-2023, którego celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i uczniów z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji• diagnozowanie problemu bezdomności w mieście• funkcjonowanie ogrzewalni miejskiej dla osób bezdomnych• współpraca MOPS-u w Wałczu z podmiotami udzielającymi wsparcia osobom bezdomnym: Piłskim Centrum	
--	--

<p>Pomocy Bliźniemu, „Monar Markot” w Pile, Stowarzyszeniem Diogenes w Rynowie, Stowarzyszeniem „MONAR” dla osób bezdomnych w Łagiewnikach</p> <ul style="list-style-type: none"> • realizacja „Miejskiego programu wsparcia mieszkańców w opłatach za gospodarowanie odpadami komunalnymi” • działania organizacji pozarządowych na rzecz rodzin, osób w trudnej sytuacji materialno-bytowej, osób bezdomnych • ścisła współpraca MOPS-u w Wałczu, Straży Miejskiej, Komendy Powiatowej Policji na rzecz zabezpieczenia potrzeb osób bezdomnych 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zainteresowanie potencjalnych inwestorów tworzeniem nowych miejsc pracy w mieście • zainteresowanie mieszkańców prowadzeniem własnej działalności gospodarczej • zmniejszająca się liczba osób długotrwale bezrobotnych – zgodnie z danymi PUP-u w Wałczu odnotowywany jest systematyczny spadek liczby takich osób w mieście • efektywna oferta działań aktywizujących dla bezrobotnych – osoby objęte działaniami znajdują zatrudnienie na lokalnym rynku pracy • podejmowanie prób tworzenia podmiotów ekonomii społecznej przez osoby bezrobotne • stale rosnąca liczba ofert pracy dla bezrobotnych • zainteresowanie osób bezrobotnych usługami poradnictwa zawodowego i udziałem w szkoleniach zawodowych • dostępność środków finansowych z funduszy zewnętrznych ograniczających bezrobocie w mieście • wzrastające zainteresowanie problemami osób ubogich i działaniami prowadzonymi na ich rzecz wśród lokalnej społeczności • wsparcie rodzin poprzez realizację programów socjalnych • brak zjawiska postępującego ubożenia wśród mieszkańców miasta • niewzrastająca liczba osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością 	<ul style="list-style-type: none"> • nieznaczny wzrost poziomu bezrobocia wśród kobiet • wzrost bezrobocia spowodowany osłabieniem gospodarczym związanym z epidemią COVID-19 • wyuczona bezradność klientów pomocy społecznej, bierność i pasywność, nasilanie się postaw roszczeniowych • konieczność zapewnienia całodobowej opieki osobom bezdomnym ze względu na wiek, sytuację zdrowotną, niepełnosprawność generująca wzrost kosztów pomocy społecznej (odpłatność za DPS) • brak prób wyjścia z bezdomności, wzrost zachowań destrukcyjnych, pogłębienie w uzależnieniu w chorobie alkoholowej, wykluczenie społeczne

Analiza uwarunkowań dla obszaru **bezrobocie, ubóstwo, bezdomność** wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: podejmowanie przez

Gminę Miejską Wałcz działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów mogących stworzyć nowe miejsca pracy w mieście, inicjowanie działań sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości wśród mieszkańców, podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej bezrobotnych, prowadzenie działań na rzecz ograniczenia bezrobocia, realizacja przez PUP w Wałczu projektów na rzecz ograniczenia bezrobocia wśród osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, coroczne organizowanie prac społecznie użytecznych dla bezrobotnych, inicjowanie działań zmierzających do tworzenia w mieście podmiotów ekonomii społecznej mogących zapewnić nowe miejsca pracy, upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach zawodowych, jak również organizowanie akcji charytatywnych oraz realizowanie programów i projektów na rzecz osób zagrożonych i dotkniętych ubóstwem, a także współpraca MOPS-u w Wałczu z podmiotami udzielającymi wsparcia osobom bezdomnym.

Szczególnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają jednak słabe strony i zagrożenia, do których należy zaliczyć: dziedziczenie bezrobocia, ubóstwa i niezależności życiowej, uzależnienie od pomocy społecznej, zbyt małą liczbę mieszkań socjalnych i komunalnych dla osób bezdomnych, wzrost bezrobocia spowodowany osłabieniem gospodarczym związanym z epidemią COVID-19, wyuczoną bezradność klientów pomocy społecznej, bierność i pasywność, nasilanie się postaw roszczeniowych, brak prób wyjścia z bezdomności, wzrost zachowań destrukcyjnych, pogłębianie w uzależnieniu w chorobie alkoholowej, wykluczenie społeczne, jak również konieczność zapewnienia całodobowej opieki osobom bezdomnym ze względu na wiek, sytuację zdrowotną, niepełnosprawność, co generuje wzrost kosztów pomocy społecznej (odpłatność za DPS).

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w mieście • wsparcie asystenta rodziny dla rodzin dysfunkcyjnych – udział Gminy Miejskiej Wałcz w realizacji programu MRPiPS „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”, pozwalający na zatrudnienie wystarczającej liczby asystentów rodziny • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • dostęp do poradnictwa specjalistycznego – psychologa – w placówkach oświatowych, finansowanego ze środków MKRPA • wsparcie psychologa dla rodzin niewydolnych wychowawczo w MOPS-ie • funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży – utworzenie placówki wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej w środowisku osób małoletnich zagrożonych marginalizacją i demoralizacją • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 • utworzenie żłobka miejskiego i zapewnienie jego funkcjonowania w ramach projektu „Mama i tata do pracy wraca” • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w mieście kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych poprzez realizację projektów współfinansowanych z EFS-u w ramach tzw. kontraktów samorządowych • dobra współpraca instytucji tworzących lokalny system wspierania rodziny • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • dobra współpraca instytucji tworzących lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego • zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca liczba miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, wysokie koszty odpłatności za pobyt w żłobkach niepublicznych • brak psychologa zatrudnionego na cały etat w każdej z placówek oświatowych • brak kandydatów na pełnienie funkcji rodziny wspierającej

<ul style="list-style-type: none"> • możliwość korzystania z poradnictwa Punktu Interwencji Kryzysowej w Wałczu dla rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie • funkcjonowanie czasowego miejsca pobytu dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie – „Hostelu” na MOSIR w Wałczu • zapewnienie rodzinom, w których występują dysfunkcje, różnych form wsparcia przez placówki oświatowe: dożywianie, świetlica popołudniowa, pomoc materialna (stypendia, zasiłki), ferie zimowe i letnie wraz z posiłkiem, pomoc rzeczowa • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • nienasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • niewzrastająca lecz utrzymująca się na podobnym poziomie liczba rodzin dysfunkcyjnych • utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • wystarczająca oferta opieki przedszkolnej • zaspokojenie potrzeb w zakresie edukacji dzieci i młodzieży na poziomie szkoły podstawowej przez samorząd miasta • zapewnienie dostępu do psychologa w każdej z placówek oświatowych (pełny etat w każdej z placówek oświatowych) • pedagogizacja rodziców na temat zjawisk i problemów zagrażających prawidłowemu funkcjonowaniu dzieci oraz potrzeby reagowania na występujące przypadki • organizowanie w placówkach oświatowych projektów, programów, spotkań, kampanii, koncertów profilaktycznych o tematyce zagrożeń, na które narażone są dzieci i młodzież • działalność Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wałczu oraz dostosowanie godzin pracy do potrzeb osób korzystających • wystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • funkcjonowanie Poradni Profilaktyczno-Konsultacyjnej prowadzonej przez Fundację Planeta Kreatywna, 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • niezaspokajająca potrzeb mieszkańców oferta w zakresie opieki żłobkowej • wzrost liczby negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych w placówkach oświatowych, np. używki, agresja i przemoc rówieśnicza, udział w grupach negatywnych, autoagresja • wzrost przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego • wzrost liczby dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo umieszczanych w pieczy zastępczej

<p>udzielającej wsparcia osobom z problemem uzależnień i ich rodzinom</p> <ul style="list-style-type: none"> • ścisła współpraca placówek oświatowych, Sądu Rejonowego, MOPS-u w Wałczu, KPP, PPP, PCPR-u w zakresie pomocy rodzinom niewydolnym wychowawczo oraz dotkniętym przemocą w rodzinie • wzrost świadomości społecznej nt. możliwości skorzystania z poradnictwa specjalistycznego • niewzrastająca liczba przypadków przemocy w rodzinie na terenie miasta (nieznaczny wzrost na przestrzeni 3 lat) 	
---	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc w rodzinie** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: zapewnianie rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, dostęp do psychologa w placówkach oświatowych, wsparcie psychologa dla rodzin niewydolnych wychowawczo, utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i opiekę przedszkolną, dysponowanie odpowiednią kadrami i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój dzieciom i młodzieży, podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych poprzez realizację projektów współfinansowanych z EFS-u w ramach tzw. kontraktów samorządowych, dobra współpraca instytucji tworzących lokalny system wspierania rodziny, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, zapewnianie pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, możliwość korzystania z poradnictwa Punktu Interwencji Kryzysowej w Wałczu, funkcjonowanie czasowego miejsca pobytu dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie – „Hostelu” na MOSIR-ze w Wałczu, zapewnienie rodzinom, w których występują dysfunkcje, różnych form wsparcia przez placówki oświatowe: dożywianie, świetlica popołudniowa, pomoc materialna (stypendia, zasiłki), ferie zimowe i letnie wraz z posiłkiem, pomoc rzeczowa oraz inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy.

Dostrzeganie mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinien zwłaszcza wzrost przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, wzrost liczby dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo umieszczanych w pieczy zastępczej,

wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych oraz rodzin wymagających specjalistycznego wsparcia, wzrost liczby negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych w placówkach oświatowych, np. używki, agresja i przemoc rówieśnicza, udział w grupach negatywnych, autoagresja, a przy tym niezmnieszenie się społecznego przyzwolenia na zjawisko przemocy – to kwestie, które należy uwzględnić w programowaniu działań w tym obszarze.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczony dostęp mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • funkcjonowanie przy PCPR-ze w Wałczu Punktu Konsultacyjnego i Interwencji Kryzysowej zapewniającego wsparcie psychologiczne, terapeutyczne i prawne • działalność Poradni Zdrowia Psychicznego w Wałczu w zakresie leczenia osób uzależnionych od alkoholu • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • działania organizacji pozarządowych w zakresie wsparcia osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych oraz ich rodzin, propagowania zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • realizacja w placówkach oświatowych programów prozdrowotnych propagujących zdrowy styl życia • bogata oferta różnych form aktywności fizycznej skierowana do dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów • prowadzenie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w mieście oraz 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych • długi okres oczekiwania do lekarzy specjalistów

<p>realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa oświetlenia w mieście, monitoring miejski, poprawa bezpieczeństwa na drogach poprzez budowę progów zwalniających, wyniesionych przejść dla pieszych • montaż w mieście fotoradarów • ścisła współpraca straży miejskiej, policji i MOPS-u w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa osobom bezdomnym, zwłaszcza w okresie jesienno-zimowym • realizacja przez organizacje pozarządowe projektów proekologicznych, skierowanych do mieszkańców Wałcza, dzieci i młodzieży szkolnej (Zero waste, Rupieciarnia – życie dla recyklingu) 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • brak barier finansowych i lokalowych utrudniających prawidłowe zabezpieczenie dostępu do świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • nieznaczna poprawa stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach – podejmowanie przez samorząd działań na rzecz ochrony środowiska • niezwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • niewzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • utrzymujące się na tym samym poziomie zagrożenie przestępczością wśród nieletnich w mieście • wzrost poziomu bezpieczeństwa mieszkańców miasta oraz poziomu bezpieczeństwa na drodze – dzięki podejmowanym przez gminę działaniom 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki – zgłaszane przez szkoły przypadki sięgania po używki, akty agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, udziału w grupach negatywnych

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: zabezpieczony dostęp mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, podejmowanie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, funkcjonowanie przy PCPR-ze w Wałczu Punktu Konsultacyjnego i Interwencji Kryzysowej zapewniającego wsparcie psychologiczne,

terapeutyczne i prawne, działalność Poradni Zdrowia Psychicznego w Wałczu w zakresie leczenia osób uzależnionych od alkoholu, działania organizacji pozarządowych w zakresie wsparcia osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych oraz ich rodzin, propagowania zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej, prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, bogata oferta różnych form aktywności fizycznej skierowana do dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, realizacja przez organizacje pozarządowe projektów proekologicznych skierowanych do mieszkańców Wałcza, ścisła współpraca straży miejskiej, policji i MOPS-u w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa osobom bezdomnym, prowadzenie przez samorząd miasta działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w mieście oraz realizowanie inwestycji podnoszących poziom bezpieczeństwa na drodze.

Mimo znaczącej przewagi mocnych stron i licznych szans w tym obszarze wskazane słabe strony i zagrożenia (długi okres oczekiwania do lekarzy specjalistów, wzrost liczby ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych oraz wzrastająca liczba nieletnich sięgających po używki, akty agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, udziału w grupach negatywnych) mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń budowanej strategii.

STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie sytuacji demograficznej miasta z uwzględnieniem struktury wiekowej mieszkańców • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • zapewnienie usług opiekuńczych osobom starszym wymagającym opieki • analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi • funkcjonowanie na terenie miasta form wsparcia osób starszych – Dziennego Domu Pomocy i Klubu Seniora w strukturze MOPS-u • funkcjonowanie w Wałczu Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych • zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej 	<ul style="list-style-type: none"> • samotność, wykluczenie społeczne osób starszych • trudna sytuacja materialno-bytowa osób starszych

<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie Uniwersytetu III Wieku • realizacja przez organizacje pozarządowe projektów na rzecz poprawy jakości i poziomu życia osób starszych • realizacja przez organizacje pozarządowe projektów skierowanych do emerytów, rencistów i inwalidów, mających na celu promocję zdrowia, integrację tej grupy oraz wsparcie specjalistyczne 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niewzrastająca liczba osób starszych korzystających ze wsparcia z pomocy społecznej (na podobnym poziomie od 4 lat) • dostęp do takich form wsparcia, jak klub seniora i dom dziennego pobytu przez osoby starsze z miasta • zaspokajanie potrzeb w zakresie kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób starszych • aktywizacja osób starszych przez instytucje działające w mieście oraz rozszerzanie działań organizacji pozarządowych na rzecz osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> • stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców • pogarszająca się sytuacja demograficzna w mieście • nieznaczny wzrost liczby osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych • występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin

Analiza uwarunkowań dla obszaru **starość** uwypukla mocne strony, takie jak: informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy, analizowanie potrzeb rodzin sprawujących opiekę nad seniorami, zapewnienie usług opiekuńczych osobom starszym wymagającym opieki, realizacja przez organizacje pozarządowe projektów na rzecz poprawy jakości i poziomu życia osób starszych, jak również projektów skierowanych do emerytów, rencistów i inwalidów, mających na celu promocję zdrowia, integrację tej grupy oraz wsparcie specjalistyczne, zapewnianie osobom starszym warunków do kontynuowania aktywności społecznej, edukacyjnej i zawodowej, działalność Uniwersytetu III Wieku, funkcjonowanie na terenie miasta form wsparcia osób starszych – Dziennego Domu Pomocy i Klubu Seniora w strukturze MOPS-u oraz Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych.

Uwagę zwracają jednak liczne zagrożenia: stale rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności mieszkańców, pogarszająca się sytuacja demograficzna w mieście, nieznacznie zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych, a także budzące niepokój występowanie przypadków pozostawiania osób starszych bez należytej opieki przez najbliższych członków rodzin. W obliczu postępującego starzenia się społeczeństwa

te kwestie powinny znaleźć się w obszarze zainteresowania wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się polityką społeczną.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • monitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom miasta • informowanie osób niepełnosprawnych z miasta o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy • informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych • funkcjonowanie na terenie miasta Środowiskowego Domu Samopomocy świadczącego specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi • funkcjonowanie na terenie miasta Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zakładu Aktywności Zawodowej • prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością • działalność Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego dla dzieci niepełnosprawnych w Wałczu • funkcjonowanie na terenie miasta przedszkoli specjalnych dla dzieci niepełnosprawnych • funkcjonowanie klas integracyjnych w placówkach oświatowych, zaspokajających potrzeby na terenie miasta w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością • działalność Stowarzyszenia Dzieci Niepełnosprawnych „Uśmiech” prowadzącego działania w zakresie wczesnego diagnozowania i rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • trudności w organizowaniu i świadczeniu specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie miasta (brak chętnych osób w MOPS-ie)

szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej • brak wzrostu liczby osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych (wg danych MOPS-u nie wzrasta, jednak z informacji ze środowiska lokalnego – występuje wzrost) • realizacja programu Stowarzyszenia „Przyjazny Dom” w ramach Środowiskowego Domu Samopomocy na rzecz profilaktyki zdrowia psychicznego i aktywacji życiowo-społecznej osób z zaburzenia psychicznymi i ich rodzin • rozwój usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach tworzonych mieszkań chronionych i zapewnienie bieżącego ich funkcjonowania przez okres 10 lat • wzrost samodzielności życiowej i społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi jako efekt realizowanych programów • społeczna akceptacja likwidacji barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym • lokalny rynek pracy dysponujący ofertami pracy dla osób niepełnosprawnych • oferty zatrudnienia osób niepełnosprawnych przez lokalnych przedsiębiorców • niewzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami, wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych • poprawienie bazy lokalowej instytucji pomocy społecznej, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych w mieście

Analiza uwarunkowań dla obszaru **niepełnosprawność** uwypukla mocne strony, takie jak: monitorowanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych mieszkańcom miasta, likwidowanie barier utrudniających codzienne życie osobom niepełnosprawnym, informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy, upowszechnianie wśród osób niepełnosprawnych ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, funkcjonowanie na terenie miasta Środowiskowego Domu Samopomocy, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zakładu Aktywności Zawodowej,

informowanie przedsiębiorców o możliwości refundacji ze środków PEFRON-u kosztów zatrudniania osób niepełnosprawnych, a także prowadzenie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością, działalność Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego dla dzieci niepełnosprawnych w Wałczu, działalność Stowarzyszenia Dzieci Niepełnosprawnych „Uśmiech” prowadzącego działania w zakresie wczesnego diagnozowania i rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych, funkcjonowanie na terenie miasta przedszkoli specjalnych dla dzieci niepełnosprawnych oraz klas integracyjnych w placówkach oświatowych, które zaspokajają potrzeby na terenie miasta w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży dotkniętych niepełnosprawnością. Nie należy jednak tracić z oczu słabych stron i zagrożeń, jakie występują w tym obszarze, a zaliczają się do nich: wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych w mieście oraz trudności w realizacji specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie miasta – brak chętnych osób w MOPS-ie. Rozwiązywanie tych problemów wymaga współpracy zarówno organów samorządowych, instytucji pomocowych, jak i organizacji pozarządowych oraz tych podmiotów, które w sferze swojego zainteresowania mają pomoc osobom niepełnosprawnym.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do podniesienia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej • dobrze wykwalifikowana kadra pomocy społecznej, możliwość podnoszenia 	<ul style="list-style-type: none"> • wypalenie zawodowe pracowników socjalnych • niedostateczna motywacja do pracy • brak poszanowania dla zawodu pracownika socjalnego • zbyt mała liczba osób młodych zaangażowanych w działalność organizacji pozarządowych

<p>kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu • działalność Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Wałczu • duża liczba organizacji pozarządowych działających na terenie miasta, włączających się w działania służące łagodzeniu problemów społecznych • działalność Wałeckiego Centrum Kultury, Muzeum Ziemi Wałeckiej i Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji na rzecz integracji społeczności lokalnej • działania wolontariackie organizacji pozarządowych i szerzenie idei wolontariatu, np. w placówkach oświatowych (szkolne koła wolontariatu) • działalność Centrum Wolontariatu i Mentoringu Seniorów w Wałczu przy Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Szczecińskiego, działającego przy Stowarzyszeniu Kobiet Aktywnych Ewa w Wałczu 	
<p>szanse</p>	<p>zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie miasta • wzrost zainteresowania mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • zwiększająca się liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • dopływ środków zewnętrznych pozwalających m.in. na podniesienie skuteczności realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej • niewzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej • dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • zainteresowanie mieszkańców działalnością wolontarystyczną • realizacja inicjatyw i projektów zgłaszanych przez społeczność lokalną poprzez realizację budżetu obywatelskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • znaczna część pracowników socjalnych ośrodka znajduje się w wieku przedemerytalnym • brak zainteresowania wykonywaniem pracy w zawodzie pracownika socjalnego

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** pokazała mocne strony, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców miasta, zachęcanie ich do podejmowania inicjatyw lokalnych, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, duża liczba organizacji pozarządowych na terenie miasta włączających się w działania służące łagodzeniu problemów społecznych, coraz atrakcyjniejsza oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna oraz popularyzowanie wśród mieszkańców miasta informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych, działalność Wałeckiego Centrum Kultury, Muzeum Ziemi Wałeckiej i Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji na rzecz integracji społeczności lokalnej, pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, propagowanie i inicjowanie wolontariatu, działalność Centrum Wolontariatu i Mentoringu Seniorów, a także Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Wałczu. Należy także podkreślić wysokie kwalifikacje kadry pomocy społecznej oraz możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej.

III. PROGRAMOWANIE

Ocena wdrożenia założeń poprzednio realizowanej strategii, wnioski płynące z tej oceny oraz uzyskane wyniki diagnozy problemów społecznych na terenie miasta, na którą złożyła się analiza danych z tzw. źródeł zastanych, analiza wyników badań ankietowych oraz analiza SWOT, pozwoliły na opracowanie założeń polityki społecznej Gminy Miejskiej Wałcz na lata 2021-2026. Zostały one przedstawione w formie misji, celów i kierunków działań.

1. MISJA

Misją Gminy Miejskiej Wałcz jest **skuteczne aktywizowanie osób zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, podniesienie jakości życia mieszkańców i stwarzanie im warunków do rozwoju, wzmocnienie rodzin oraz integrowanie społeczności lokalnej.**

Realizacja wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Wałcz na lata 2021-2026 celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działań pozwoli na wypełnienie przyjętej misji oraz przyczyni się do rozwiązywania problemów społecznych występujących na terenie gminy, a także zapobiegania problemom i trudnościom, z jakimi borykają się jej mieszkańcy.

2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Celem Strategii jest podjęcie systemowych rozwiązań problemów społecznych występujących w mieście i destabilizujących życie mieszkańców. Wytyczone cele zrealizowane zostaną przy wykorzystaniu istniejących instytucji, organizacji i innych podmiotów działających w sferze społecznej. Zintegrowanie lokalnego środowiska zagwarantuje pomoc i wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej oraz umożliwi ludziom życie w poczuciu poszanowania godności każdej osoby, eliminowanie dysfunkcji oraz równy dostęp do zasobów podstawowych usług.

CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW – PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom wymagającym wsparcia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom w trudnej sytuacji materialnej. 2. Zabezpieczanie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego. 3. Wspieranie osób i rodzin pracą socjalną z wykorzystaniem kontraktów socjalnych i projektów socjalnych. 4. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich oraz z Kościołami i związkami wyznaniowymi. 5. Realizacja programów i projektów na rzecz osób zagrożonych lub dotkniętych ubóstwem. 	działania ciągłe

<p>2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom bezrobotnym, aktywizowanie zawodowe osób bezrobotnych i pomoc osobom poszukującym pracy.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie zjawiska bezrobocia, w tym bezrobocia wśród kobiet. 2. Upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym i stażach. 3. Łagodzenie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową MOPS. 4. Praca socjalna z osobami bezrobotnymi z wykorzystaniem kontraktów socjalnych. 5. Organizowanie we współpracy z PUP prac interwencyjnych, społecznie użytecznych i robót publicznych na terenie miasta. 6. Zapewnienie możliwości osobom bezrobotnym i poszukującym zatrudnienia korzystania z poradnictwa specjalistycznego. 7. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców. 8. Wspieranie i promocja działań zmierzających do tworzenia w mieście podmiotów ekonomii społecznej. 9. Realizacja projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym bezrobotnych kobiet, z wykorzystaniem funduszy zewnętrznych. 10. Promowanie w obszarze rynku pracy zasady równości płci. 	<p>działania ciągłe</p> <p>w zależności od potrzeb</p>
<p>3. Pomoc osobom zagrożonym</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie zagrożeń prowadzących do występowania zjawiska bezdomności na terenie miasta. 	<p>działania ciągłe</p>

<p>bezdomnością i bezdomnym.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Podejmowanie interwencji na rzecz osób zagrożonych utratą lokalu mieszkalnego. 3. Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz wsparcia w załatwianiu spraw urzędowych osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością. 4. Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego i wsparcia medycznego. 5. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi na rzecz osób bezdomnych. 	
---	--	--

MIERNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 1.

miernik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
wielkość środków wydatkowanych na pomoc mieszkańcom miasta	zł	31 178 600	34 200 000	UM/MOPS	raz w roku
liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej	osoba	799	700	MOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu					

pomocy społecznej z powodu:					
ubóstwa	osoba	765	650	MOPS	raz w roku
bezrobocia	osoba	684	600	MOPS	raz w roku
bezdomności	osoba	61	51	MOPS	raz w roku
udział liczby osób w rodzinach korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności miasta	%	5,06%	4,2%	MOPS	raz w roku
liczba osób w rodzinach objętych pracą socjalną	osoba	541	480	MOPS	raz w roku
liczba realizowanych kontraktów socjalnych	kontrakt	41	35	MOPS	raz w roku
liczba osób bezrobotnych	osoba	517	430	PUP	raz w roku
liczba bezrobotnych kobiet w mieście	osoba	284	220	PUP	raz w roku
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w mieście w liczbie osób w wieku produkcyjnym	%	3,7%	2,9%	PUP	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 1. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, świetlice	Powiatowy Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, ogrzewalnia, noclegownie i schroniska spoza miasta, organizacje pozarządowe, Kościoły, związki wyznaniowe, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 2. PRACA NA RZECZ RODZINY – PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie potencjału rodzin.	<ol style="list-style-type: none"> Promowanie prawidłowego modelu rodziny. Edukowanie rodzin niezaradnych wychowawczo w celu nabycia i podniesienia świadomości w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych oraz rozwiązywania konfliktów rodzinnych. Udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą. 	działania ciągłe

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Zapewnienie wsparcia asystentów rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. 6. Zapewnienie ciągłości działalności placówki wsparcia dziennego dla małoletnich mieszkańców Wałcza, zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i demoralizacją. 7. Rozwijanie współpracy z pedagogami szkolnymi. 8. Poszerzenie dostępu do poradnictwa rodzinnego dla rodzin naturalnych oraz zastępczych. 9. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem. 10. Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w mieście poprzez współpracę różnych podmiotów instytucjonalnych, organizacji pozarządowych i Kościoła. 	
<p>2. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie zagrożeń mających wpływ na jakość i poziom procesu kształcenia i wychowania dzieci i młodzieży w mieście i podejmowanie interwencji w tym zakresie. 2. Doskonalenie kadr oświatowych poprzez zapewnienie nauczycielom możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych. 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy i wsparcia dostępu do specjalistów. 4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. 	<p>działania ciągłe</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Monitorowanie środowiska uczniów pod kątem zabezpieczenia ich potrzeb przez dom rodzinny. 6. Rozszerzanie w miarę posiadanych możliwości oferty zajęć pozalekcyjnych. 7. Rozwój alternatywnych form spędzania czasu wolnego przy wykorzystaniu zasobów kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych miasta. 	
<p>3. Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie osobom uzależnionym, w szczególności od alkoholu i środków psychoaktywnych, dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. 2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego. 3. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami przemocy domowej dostępu do wsparcia psychologicznego i prawnego, a w razie potrzeby zapewnienie schronienia w celu odizolowania od sprawców przemocy. 4. Kierowanie sprawców przemocy domowej do udziału w programach korekcyjnych. 5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. 	<p>działania ciągłe</p>

	<p>6. Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, podnoszenie kwalifikacji członków zespołu w kwestiach przeciwdziałania i zapobiegania przemocy w rodzinie.</p> <p>7. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi na rzecz pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, problemami alkoholowymi i narkomanią.</p>	
--	---	--

MIERNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 2.

miernik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej	rodzina	654	550	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	rodzina	107	80	MOPS	
liczba rodzin objętych pracą socjalną	rodzina	288	240	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	rodzina	38	28	MOPS	raz w roku

liczba rodzin objętych wsparciem z powodu:					
alkoholizmu	rodzina	125	85	MOPS	raz w roku
narkomanii	rodzina	20	15	MOPS	raz w roku
przemocy w rodzinie	rodzina	4	2	MOPS	raz w roku
liczba interwencji przeprowadzonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zakończonych założeniem Niebieskiej Karty	karta	88	70	ZI	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń rodzinnych	osoba	1 923	1600	MOPS	raz w roku
liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	osoba	293	250	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem Karta Dużej Rodziny	rodzina	35	45	UM	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 2. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Straż Miejska, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice	pozarządowe, Kościoły, związki wyznaniowe, społeczność lokalna.	
--	---	--

CEL STRATEGICZNY 3. PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Realizacja idei „starzenia się w zdrowiu”.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych oraz kontaktów z otoczeniem osobom starszym i niepełnosprawnym. 3. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym. 4. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi. 5. Wspieranie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu i cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych. 6. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne. 7. Inicjowanie przedsięwzięć zapewniających integrację osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem. 8. Podejmowanie współpracy z kościołami, związkami wyznaniowymi i organizacjami pozarządowymi w celu wzmocnienia wsparcia adresowanego do osób starszych i niepełnosprawnych. 	działania ciągłe

	<p>9. Poszerzenie zakresu usług wsparcia środowiskowego na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.</p> <p>10. Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.</p>	
<p>2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Udzielanie przez MOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym 2. Likwidowanie barier ograniczających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej i w otoczeniu domowym. 3. Poszerzenie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym również dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. 4. Pobudzanie aktywności obywatelskiej w zakresie wspierania osób niepełnosprawnych w ramach budżetu obywatelskiego. 5. Współpraca z lokalnymi pracodawcami w celu upowszechniania wiedzy na temat warunków i możliwości tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. 6. Rozpowszechnianie ofert pracy dla osób niepełnosprawnych. 7. Uwzględnianie udziału osób niepełnosprawnych w organizowanych kursach zawodowych i szkoleniach. 8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby niepełnosprawne. 9. Zabezpieczenie funkcjonowania utworzonych mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ich rodzin i opiekunów przez okres 10 lat oraz podjęcie działań zmierzających do utworzenia mieszkań chronionych dla osób starszych i przewlekle chorych. 	<p>działania ciągłe</p>

MIERNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 3.

miernik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	osoba	5 887	6400	UM	raz w roku
udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców miasta	%	24,7%	26,5%	UM	raz w roku
liczba osób w wieku powyżej 66 lat objętych wsparciem z pomocy społecznej	osoba	143	160	MOPS	raz w roku
liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	rodzina	232	270	MOPS	raz w roku
liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi,	osoba	84	105	MOPS	raz w roku
liczba osób z miasta przebywających w DPS	osoba	43	50	MOPS	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 3. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki ochrony zdrowia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kościoły, związki wyznaniowe, społeczność lokalna.	budżet samorządowy i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW MIASTA.

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Zaspakajanie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia i zdrowego stylu życia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. 2. Promocja zdrowia, zdrowego stylu życia, prowadzenie profilaktyki zdrowotnej, opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych. 3. Dbalność o profilaktykę prozdrowotną w przedszkolach i szkołach na terenie miasta. 4. Podejmowanie działań zmierzających do poszerzenia zakresu usług medycznych świadczonych na terenie miasta. 5. Zwiększenie oferty bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców miasta. 6. Rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej dostępnej dla mieszkańców. 	działania ciągłe
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z Policją, Prokuraturą i Sądem Rejonowym na rzecz przeciwdziałania przestępczości i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta. 	działania ciągłe

<p>mieszkańców miasta.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Zwiększenie częstotliwości patroli Straży Miejskiej oraz Policji w miejscach szczególnie zagrożonych. 3. Prowadzenie akcji informacyjnych, w tym w szczególności w środowisku seniorów, na temat zagrożeń przestępczością. 4. Podejmowanie inwestycji mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa na drodze. 5. Rozwój systemu powiadamiania mieszkańców miasta o zagrożeniach z wykorzystaniem telefonii komórkowej i internetu. 	
<p>3. Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym uczniów.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uwrażliwianie rodziców i opiekunów uczniów na kwestie związane z prawidłowym i bezpiecznym zachowaniem się na terenie szkoły i w otoczeniu domowym. 2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci w drodze do i ze szkoły. 3. Podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym. 4. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych na temat uzależnień, przemocy w rodzinie, przestępczości i jej negatywnych skutków. 5. Integrowanie społeczności szkolnej, budowanie na terenie szkoły pozytywnych relacji uczniów z nauczycielami i rówieśnikami. 	<p>działania ciągłe</p>

MIERNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 4.

miernik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
przedsięwzięcia w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej i aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego	programy, projekty, imprezy	102	120	UM, NGO-s, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	raz w roku
przestępstwa i wykroczenia popełnione na terenie miasta, w tym z udziałem nieletnich	przestępstwo/wykroczenie	468	430	Policja	raz w roku
liczba realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach oraz liczba osób nimi objętych	program/osoba	104 programy 2046 uczniów	120 programów	placówki oświatowe, PPP	raz w roku

liczba i wartość zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze	inwestycja/zł	6 437 627,12	6 500 000,00	UM	raz w roku
--	---------------	--------------	--------------	----	------------

CEL STRATEGICZNY 4. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Straż Miejska, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH, PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA, WZMACNIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO

cel operacyjny	kierunki działań	czas realizacji
1. Wzmacnianie kadr i służb pomocowych, podnoszenie jakości i efektywności świadczonych usług.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doskonalenie kadr pomocy społecznej poprzez zapewnienie środków na szkolenia i inne formy doskonalenia zawodowego. 2. Zapewnienie właściwych warunków pracy umożliwiających sprawną i efektywną obsługę beneficjentów systemu pomocy społecznej. 3. Rozwój usług elektronicznych w obszarze wsparcia społecznego. 	działania ciągłe

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań z zakresu polityki społecznej. 5. Rozwijanie współpracy różnych podmiotów w celu skuteczniejszego wsparcia osób uzależnionych oraz ich rodzin. 6. Realizowanie zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych przy współpracy z jednostkami funkcjonującymi na terenie miasta 	
<p>2. Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie dialogu społecznego.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inicjowanie działań zmierzających do włączania się mieszkańców w życie społeczne miasta. 2. Realizowanie przy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami projektów służących aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych. 3. Promowanie działalności organizacji pozarządowych oraz udzielanie im pomocy w pozyskiwaniu środków z innych niż budżet miasta źródeł finansowania. 4. Podejmowanie inicjatyw mających na celu wzmacnianie dialogu władz samorządowych z mieszkańcami. 5. Poszerzanie dostępu informacyjnego do planowanych przez samorząd zamierzeń o charakterze społecznym i gospodarczym. 	<p>działania ciągłe</p>

MIERNIKI REALIZACJI CELU STRATEGICZNEGO 5.

miernik	jednostka miary	stan początkowy (2019 r.)	stan docelowy (2026 r.)	źródło danych	częstotliwość pomiaru
liczba szkoleń i innych form doskonalenia zawodowego, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej,	szkolenie	18 (56 osób)	40	MOPS	raz w roku
liczba organizacji pozarządowych w mieście, w tym funkcjonujących w obszarze polityki społecznej	organizacja	74	90	UM, NGO-s, MOPS	raz w roku
liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów podejmowanych w celu rozwiązywania problemów społecznych	przedsięwzięcie	19	30	UM, MOPS, ZI, MKRPA, NGO-s	raz w roku
wsparcie finansowe samorządu miasta dla organizacji pozarządowych	organizacja	273 490,18 zł (organizacje społeczne) 491 739,29 zł (kluby sportowe)	250 000 zł (organizacje społeczne) 300 000,00 zł (kluby sportowe)	UM, NGO-s	raz w roku
liczba spotkań przedstawicieli samorządu miasta z mieszkańcami	spotkanie	693	800	UM	raz w roku

CEL STRATEGICZNY 5. – PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, PARTNERZY, ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

podmioty odpowiedzialne	partnerzy	źródła finansowania
Burmistrz, Rada Miasta, Urząd Miasta, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, świetlice.	Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Straż Pożarna, organizacje pozarządowe, Kościoły, związki wyznaniowe, społeczność lokalna	budżet samorządowy i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, sponsorzy indywidualni.

3. PROGNOZA ZMIAN

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych w strategii działań zostaną wykorzystane sformułowane powyżej mierniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Wdrożenie projektowanych działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych wypracowanych w niniejszym dokumencie powinno przyczynić się do osiągnięcia przedstawionych w poniższym zestawieniu zmian.

Zmianą społeczną, jak definiuje to Piotr Sztompka, autor licznych opracowań z zakresu socjologii, skupiający swoje zainteresowania naukowe wokół zagadnień zmian społecznych oraz koncepcji systemu społecznego, jest „(...) różnica między stanem systemu społecznego (grupy, organizacji) w jednym momencie czasu i stanem tego samego systemu w innym momencie czasu”.¹

cel strategiczny	prognoza zmian
CEL STRATEGICZNY 1. PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZROBOCIU I BEZDOMNOŚCI.	- ograniczenie zagrożeń mających wpływ na utrwalanie się zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego,

¹ Piotr Sztompka, Stawanie się społeczeństwa: pomiędzy strukturą a zmianą, (w:) Joanna Kurczewska (red.), Zmiana społeczna. Teoria i doświadczenia polskie, Warszawa 1999, IFIS PAN, ss. 41-42.

	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa sytuacji osób ubogich, - podniesienie kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenie ich szans na podjęcie zatrudnienia - zwiększenie liczby osób zaktywizowanych zawodowo, - zmniejszenie skali zjawiska tzw. dziedziczenia bezrobocia, - zmniejszenie liczby osób bezrobotnych, - eliminowanie zjawiska dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy, - zmniejszenie liczby beneficjentów pomocy społecznej
<p>CEL STRATEGICZNY 2. PRACA NA RZECZ RODZINY – PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sprawnie funkcjonujący system wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży, uprzedzający sytuacje kryzysowe i zapewniający różnorodne formy pomocy, m.in. w kształceniu i wszechstronnym rozwoju, - sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie, - spadek liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, - podniesienie kompetencji w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, - zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin, - podniesienie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, - zwiększenie szans edukacyjnych dla dzieci mających problemy w nauce, - poszerzenie wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień,

	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie dostępności wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, - zmniejszenia skali przemocy w rodzinie,
<p>CEL STRATEGICZNY 3. WSPIERANIE OSÓB STARSZYCH ORAZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym i zawodowym, - podniesienie atrakcyjności oferty w zakresie możliwości spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne, - zapobieganie wykluczeniu społecznemu cyfrowemu osób starszych i niepełnosprawnych, - zwiększenie udziału seniorów i osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, - podniesienie jakości usług świadczonych osobom starszym i niepełnosprawnym, - poprawa komfortu funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku, - pełniejsza integracja seniorów i osób niepełnosprawnych ze środowiskiem
<p>CEL STRATEGICZNY 4. DBAŁOŚĆ O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE MIESZKAŃCÓW MIASTA.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie liczby mieszkańców aktywnych fizycznie i stosujących się do zasad zdrowego trybu życia, - zmniejszenie zagrożenia przestępczością, - zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie placówek oświatowych, - zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta, - zwiększenie bezpieczeństwa na drodze

**CEL STRATEGICZNY 5. ROZWÓJ KADR POMOCOWYCH,
PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI WSPARCIA,
WZMACNIANIE DIALOGU SPOŁECZNEGO.**

- podniesienie profesjonalizmu kadry pomocy społecznej,
- podniesienie jakości świadczonych usług,
- większa aktywność społeczna mieszkańców miasta,
- wzrastająca liczba inicjatyw lokalnych

4. RAMY FINANSOWE

Ustawa o pomocy społecznej (art. 16b ust. 2 pkt 3 podpunkt c) nakłada obligatoryjny wymóg określenia ram finansowych Strategii. Planowane wydatki Gminy Miejskiej Wałcz na realizację zadań z obszaru pomocy społecznej w roku 2021 wynoszą **46 573 083,00** zł. W kolejnych latach wdrażania założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Wałcz na lata 2021-2026 szacuje się, że wysokość kwot przeznaczonych na realizację tych zadań będzie nie niższa niż w roku 2019, przy założeniu, że wielkość dotacji na realizację zadań zleconych będzie co najmniej na takim samym poziomie.

5. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI, EWALUACJA

Koordynatorem realizacji działań wyznaczonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Wałcz na lata 2021-2026 będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z jego Dyrektorem. Zespół monitorujący postęp wdrażania zapisów strategicznych, w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji, w tym pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, będzie oceniał poziom wdrożenia zapisów strategicznych i przedstawiał ocenę skuteczności polityki społecznej prowadzonej w gminie Burmistrzowi i Radzie Miasta, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań (np. programów celowych) oraz, w przypadku stwierdzenia istotnych zmian społecznych, podjęcie ewentualnych działań korygujących, mających na celu aktualizację obowiązującej strategii. Pierwsza ocena nastąpi po trzech latach wdrażania założeń strategii i zostanie przygotowana w formie raportu monitoringowego.

Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane m.in. sformułowane w dokumencie mierniki realizacji celów. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe mierniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań.

Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, której ogólnym celem jest podwyższanie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji strategii. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Wałcz na lata 2021-2026 jest bowiem dokumentem o charakterze otwartym, w związku z czym powinna dynamicznie reagować na pojawiające się wyzwania wynikające z nowych uwarunkowań wewnętrznych oraz zewnętrznych. Monitoring i ewaluacja pozwalają ocenić stopień realizacji Strategii oraz dokonać jej ewentualnej aktualizacji. Na poziomie Strategii monitoring prowadzony będzie w celu zapewnienia prawidłowości, ciągłości i efektywności realizacji Strategii. Bieżący monitoring pozwoli wykryć potencjalne zagrożenia, co może prowadzić do modyfikacji planowanych do realizacji działań lub podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację.

Monitoring realizacji założeń Strategii prowadzony będzie z wykorzystaniem analizy mierników przypisanych do celów strategicznych, składającej się z kilku etapów, takich jak: zbieranie danych i informacji, analiza danych i informacji,

przygotowanie sprawozdania z realizacji Strategii. Analiza prowadzona będzie corocznie. Zakres czasowy analizy obejmował będzie zmiany w stosunku do roku bazowego (2019 roku, jeżeli możliwe będzie pozyskanie danych) i roku ostatniego badania (dynamika).

Obok prowadzonego cyklicznie monitoringu procesu realizacji Strategii, w 2024 roku oraz po zakończeniu jej realizacji w 2027 roku Strategia podlegać będzie procesowi ewaluacji. Celem ewaluacji, w odróżnieniu od monitoringu jest usprawnienie danego projektu/programu. Projekt ewaluacji musi opierać się na założeniach dotyczących związków pomiędzy prowadzonymi działaniami, a ich efektami. Najczęściej spotykanymi kryteriami ewaluacyjnymi są:

- trafność – ocenia adekwatność planowanych celów interwencji i metod jej wdrażania do problemów i wyzwań społeczno-ekonomicznych, które zostały zidentyfikowane w diagnozie.
- skuteczność – ocenia stopień realizacji zakładanych celów (czy osiągnięto to, co zaplanowano), skuteczność użytych metod, instytucji oraz wpływ czynników zewnętrznych na ostateczne efekty;
- efektywność – ocenia relację między nakładami, kosztami zasobami (finansowymi, ludzkimi, administracyjnymi) a osiągniętymi efektami interwencji.;
- użyteczność – ocenia całość rzeczywistych efektów wywołanych przez interwencję (zarówno tych planowanych, jak i nieplanowanych, tzw. ubocznych), odnosząc je do wyzwań społeczno-ekonomicznych (często już zmienionych w czasie). W odróżnieniu od kryterium trafności ocena użyteczności jest prowadzona po zamknięciu interwencji lub w jej końcowej fazie wdrażania.;
- trwałość – ocenia ciągłość efektów (przede wszystkim pozytywnych) danej interwencji w perspektywie średnio i długookresowej (a więc po zakończeniu interwencji).

Ewaluacja ma na celu podnoszenie jakości prowadzonych działań poprzez zwiększenie ich skuteczności, adekwatności, efektywności, użyteczności oraz trwałości. Wyniki poprawnie przeprowadzonego procesu ewaluacji pozwalają zaproponować rozwiązania umożliwiające skuteczniejsze przewyciężanie i minimalizowanie problemów społecznych.

6. PROGRAMY I PROJEKTY

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Wałcz na lata 2021-2026 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

1. Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Wałcz
2. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miejskiej Wałcz;
3. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wałcz;
4. Program współpracy Gminy Miejskiej Wałcz z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

W ramach strategii mogą być realizowane projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia miasta i jego mieszkańców. Prezentowane poniżej projekty powstały bądź były realizowane w trakcie prac nad nową strategią. Ich autorami są przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych z terenu miasta.

Realizacja takich projektów jest niezwykle wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa jest dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

Projekt: „Aktywni, sprawni, samodzielni – kompleksowy program profilaktyki zdrowia psychicznego i aktywizacji życiowo-społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin.”

Wnioskodawca projektu:

Stowarzyszenie „Przyjazny Dom” / Środowiskowy Dom Samopomocy w Wałczu, ul. Nowomiejska 4, 78-600 Wałcz.

Cel główny projektu:

Wzrost samodzielności życiowej i społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi, wzrost wiedzy na temat zdrowia psychicznego w środowiskach współistniejących z osobami z zaburzeniami psychicznymi i w środowisku lokalnym.

Miejsce realizacji projektu:

Środowiskowy Dom Samopomocy w Wałczu, instytucje publiczne: kultury, sportu, użyteczności publicznej miasta Wałcz.

Beneficjenci projektu:

Osoby z zaburzeniami psychicznymi, rodzice/opiekunowie takich osób, młodzież szkół ponadpodstawowych miasta Wałcz.

Partnerzy:

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji Wałcz, Wałeckie Centrum Kultury, Kino Tęcza, Centralny Ośrodek Sportu Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Wałczu .

Czas realizacji projektu: od stycznia 2021 r. do grudnia 2021 r.

Projekt: „Strefa Zdrowego Myślenia – profilaktyka i edukacja w zakresie zdrowia psychicznego.”

Wnioskodawca projektu:

Środowiskowy Dom Samopomocy w Wałczu / Stowarzyszenie „Przyjazny Dom”, ul. Nowomiejska 4, 78-600 Wałcz.

Cel główny projektu:

Promocja działań z zakresu profilaktyki zdrowia psychicznego, wzrost wiedzy i kompetencji w zakresie chorób psychicznych i wsparcia osób cierpiących na zaburzenia psychiczne.

Miejsce realizacji projektu:

Teren miasta Wałcz: Środowiskowy Dom Samopomocy, szkoły ponadpodstawowe.

Beneficjenci projektu:

Społeczność miasta Wałcz, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów.

Partnerzy:

WCK, wałeckie placówki oświatowe, organizacje pozarządowe działające w sferze pomocy i wsparcia osób z niepełnosprawnością.

Czas realizacji projektu: od stycznia do grudnia 2022 r.

Projekt: „Rozwój usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach mieszkań wspieranych w Wałczu.”

Wnioskodawca projektu:

Gmina Miejska Wałcz, ul. Plac Wolności 1, 78-600 Wałcz / Środowiskowy Dom Samopomocy w Wałczu, ul. Nowomiejska 4, 78-600 Wałcz.

Cel główny projektu:

Wzrost samodzielności życiowej i społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

Miejsce realizacji projektu:

Mieszkania chronione, ul. Kilińszczków 23/4, 78-600 Wałcz.

Beneficjenci projektu:

14 osób z zaburzeniami psychicznymi oraz rodzice/opiekunowie takich osób.

Partnerzy:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałczu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałczu, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Wałczu, Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej w Wałczu.

Czas realizacji projektu: od stycznia 2021 r. do grudnia 2023 r.

Projekt: „Jak ryba w wodzie – rodzinne zabawy na basenie.”

Wnioskodawca projektu:

Stowarzyszenie Wspierania i Rozwoju Dzieci, Młodzieży oraz Osób Dorosłych z Autyzmem i Zaburzeniami Pokrewnymi oraz ADHD „Drużyna Ananasów i Przyjaciele”, Os. Dolne Miasto 29/18, 78-600 Wałcz.

Cel główny projektu:

Dzieci/młodzież ze spektrum autyzmu i zaburzeniami pokrewnymi oprócz zaburzonych relacji społecznych cechuje zwiększone ryzyko nadwagi, otyłości. Ich niezgrabność ruchowa, zaburzenia psychoruchowe, wybiórczość pokarmowa oraz decyzje dotyczące ich leczenia powodują nadmierny przyrost masy ciała. Świadomość większego ryzyka stawania się dzieci z autyzmem ofiarami otyłości i jej wyniszczających powikłań, stała się powodem podejmowania działań w celu zapobiegania temu, poprzez organizowanie zajęć które zwiększają ich aktywność ruchową. Zachęca się rodziny do pływania, rodzinnych zabaw na basenie, do świadomych zachowań sprzyjających utrzymaniu zdrowia, tężyzny fizycznej, do aktywności bez komputera i telefonów.

Miejsce realizacji projektu:

Pływalnia „Delfin” przy Centralnym Ośrodku Sportu OPO w Wałczu.

Beneficjenci projektu:

24 osoby zainteresowane aktywną formą zachowań sprzyjających utrzymaniu zdrowia – dzieci/młodzież ze spektrum autyzmu i z innymi trudnościami zachowań zamieszkujące lub uczące się w granicach miasta Wałcza, ich rodzeństwo oraz rodzice/opiekunowie.

Czas realizacji projektu: 24.08.2020 r. – 7.12.2020 r.

Projekt: „Zero waste – promocja życia bez produkowania śmieci (warsztaty, wykłady, akcje z własnym kubkiem itp.)”

Wnioskodawca projektu:

Stowarzyszenie Młodzi Wałcza, ul. Okulickiego 32, 78-600 Wałcz.

Cel główny projektu:

Ochrona środowiska poprzez edukację ekologiczną.

Miejsce realizacji projektu:

Miasto Wałcz.

Beneficjenci projektu:

Wszyscy mieszkańcy Wałcza.

Partnerzy:

NGO, WCK, Urząd Miasta, MOSiR, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej.

Czas realizacji projektu: bezterminowo.

Projekt: „Od pasa w dół – fizjoterapia kobieca.”

Wnioskodawca projektu:

Stowarzyszenie Młodzi Wałcza, ul. Okulickiego 32, 78-600 Wałcz.

Cel główny projektu:

Promocja i ochrona zdrowia.

Miejsce realizacji projektu:

Miasto Wałcz.

Beneficjenci projektu:

Mieszkancki Wałcza.

Partnerzy:

Podmioty prywatne.

Czas realizacji projektu: 2021 r. – uzależnione od pozyskania dotacji na realizację.

Projekt: „Wałcz miastem sportu – rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej wykorzystującej potencjał endogeniczny regionu.”

Wnioskodawca projektu:

Stowarzyszenie Młodzi Wałcza, ul. Okulickiego 32, 78-600 Wałcz.

Cel główny projektu:

Upowszechnianie kultury fizycznej i innych form aktywnego wypoczynku.

Miejsce realizacji projektu:

Miasto Wałcz.

Beneficjenci projektu:

Mieszkańcy Wałcza, turyści.

Partnerzy:

Urząd Miasta, MOSiR.

Czas realizacji projektu: 2021 r.+ – uzależnione od pozyskania dotacji na realizację (np. budżet obywatelski).

Projekt: „Wałecki Mistrz Prasowania.”

Wnioskodawca projektu:

Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych i Twórczych „EWA”, ul. Okulickiego 32, 78-600 Wałcz.

Cel główny projektu:

Zacieśnianie więzi międzypokoleniowej.

Miejsce realizacji projektu:

Dzienny Dom Pomocy w Wałczu.

Beneficjenci projektu:

50 osób – dzieci, młodzież, seniorzy oraz osoby niepełnosprawne.

Partnerzy:

ŚDS, DDP, DPS, WTZ, Amazonki, emeryci, Centrum Wolontariatu i Mentoringu Seniorów.

Czas realizacji projektu: sierpień – październik 2020 r., 2021 r. i w latach następnych.

Projekt: „Rupieciarnia – życie dla recyklingu.”

Wnioskodawca projektu:

Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych i Twórczych „EWA”, ul. Okulickiego 32, 78-600 Wałcz.

Cel główny projektu:

Mniej śmieci na naszym podwórku. Przydatność zepsutych przedmiotów. Przez zabawę do wiedzy.

Miejsce realizacji projektu:

Szkoły podstawowe w Wałczu.

Beneficjenci projektu:

Uczniowie klas 1-3.

Partnerzy:

Nauczyciele szkół, Centrum Wolontariatu i Mentoringu Seniorów.

Czas realizacji projektu: wrzesień – grudzień 2020 r.

Projekt: „Nasze radości w codzienności.”

Wnioskodawca projektu:

Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych i Twórczych „EWA”, ul. Okulickiego 32, 78-600 Wałcz.

Cel główny projektu:

Zdrowie jest w nas – dobre i tanie dostępne nawyki żywieniowe.

Miejsce realizacji projektu:

Centrum Wolontariatu i Mentoringu Seniorów, ul. Okulickiego 32, 78-600 Wałcz.

Beneficjenci projektu:

Seniorzy z Wałcza.

Partnerzy:

Polski Związek Emerytów i Rencistów.

Czas realizacji projektu: wrzesień – grudzień 2020 r.

Projekt: „Kraina radości i Aktywności ASOS.”

Wnioskodawca projektu:

Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych i Twórczych „EWA”, ul. Okulickiego 32, 78-600 Wałcz.

Cel główny projektu:

Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców w wieku 60+.

Miejsce realizacji projektu:

Różne miejsca w Wałczu.

Beneficjenci projektu:

Seniorzy z Wałcza – 100 osób 60+, 10 osób o ograniczonej sprawności, 15 osób potrzebujących pomocy rzeczowej.

Czas realizacji projektu: czerwiec – grudzień 2020 r.

Projekt: „Jestem ważny.”

Wnioskodawca projektu:

Fundacja Planeta Kreatywna, ul. Wronia 36, 78-600 Wałcz.

Cel główny projektu:

Grupa wsparcia dla osób dotkniętych przemocą emocjonalną – mobbing.

Miejsce realizacji projektu:

ul. Okulickiego 32, 78-600 Wałcz.

Beneficjenci projektu:

Osoby w trudnej sytuacji emocjonalnej, doznające przemocy psychicznej w miejscu pracy, zamieszkania.

Partnerzy:

MOPS, Policja, Sąd.

Czas realizacji projektu: 2021 r.

Projekt: „Niesienie pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz członkom ich rodzin.”

Wnioskodawca projektu:

Wałeckie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Korona”, Al. Tysiąclecia 2A, 78-600 Wałcz.

Cel główny projektu:

Organizowanie terapii indywidualnej i grupowej z terapeutami. Spotkania mitingowe AA, AL-ANON, DDA. Pełnienie dyżurów w Klubie Abstynenta. Organizowanie spotkań rocznicowych podopiecznych, zabaw integracyjnych oraz spotkań przy grillu, wigilijnych, sylwestrowych itp. Grupa Alateen – grupa pomocowa dla dzieci. Terapia indywidualna oraz warsztaty dla dzieci, psychoterapia. Utworzenie grupy AD Depresantów.

Miejsce realizacji projektu:

Wałeckie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Korona”, ul. Wojska Polskiego 2-6, 78-600 Wałcz.

Beneficjenci projektu:

Osoby uzależnione – kontynuacja terapii po ośrodku, udział w mitingach, osoby współuzależnione – terapia indywidualna, warsztaty, spotkania mitingowe.

Partnerzy:

Urząd Miasta, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, MOPS, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej Region Szczecinecki, PCPR.

Czas realizacji projektu: od stycznia do grudnia 2020 r.

Projekt: „Promocja zdrowia – zajęcia sportowe, rehabilitacyjne, rajdy rowerowe, spływy kajakowe, gra w bule, badania lekarskie. Integracja – pikniki, spotkania okolicznościowe, wycieczki, wieczorki taneczne, wypoczynek. Pomoc – psycholog, psychoterapeuta, prawnik, indywidualne i grupowe warsztaty i zajęcia.”

Wnioskodawca projektu:

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarząd Rejonowy, ul. Kościuszkowców 1, 78-600 Wałcz.

Cel główny projektu:

Rozwijanie i tworzenie warunków do funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych.

Miejsce realizacji projektu:

Siedziba Stowarzyszenia – świetlica związkowa, teren miasta, kraju, zagranica.

Beneficjenci projektu:

Emeryci, Renciści i Inwalidzi.

Partnerzy:

NGO, Urząd Miasta, Starostwo Powiatowe, PCPR, Sieć Zachodniopomorska Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej, sponsorzy.

Czas realizacji projektu: bezterminowo.

UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Wałcz na lata 2021-2026 ma charakter otwarty i elastyczny. Oznacza to, że poszczególne jej elementy w trakcie realizacji mogą być modyfikowane, zmienione i dostosowane do sytuacji społecznej.

Autorzy dokumentu pragną złożyć serdeczne podziękowania wszystkim, którzy mimo trudnego czasu pandemicznego uczestniczyli w jego budowie, przyczyniając się do identyfikacji problemów społecznych występujących w mieście. Jednocześnie chcą wyrazić nadzieję na dalszą współpracę w realizacji zapisów strategii.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy społeczne w opinii mieszkańców:.....	4
Tabela 2. Profil respondentów ankiety „Równość szans kobiet i mężczyzn”	5
Tabela 3. Struktura wiekowa ludności miasta w latach 2017-2019.....	25
Tabela 4. Ruch naturalny ludności miasta w latach 2017-2019.....	25
Tabela 5. Ruch migracyjny ludności w latach 2017-2019.....	25
Tabela 6. Infrastruktura techniczna w mieście w 2019 r.....	26
Tabela 7. Użytki rolne, lasy i grunty leśne	27
Tabela 8. Indywidualna działalność gospodarcza mieszkańców miasta w latach 2017-2019	28
Tabela 9. Najważniejsze inwestycje zrealizowane w mieście w latach 2017-2019	28
Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe w mieście w latach 2017-2019.....	29
Tabela 11. Dodatki mieszkaniowe przyznane w mieście w latach 2017-2019	30
Tabela 12. Opieka nad dziećmi do lat 3 w mieście w roku szkolnym 2019/2020.....	30
Tabela 13. Placówki wychowania przedszkolnego w mieście w roku szkolnym 2019/2020..	31
Tabela 14. Placówki oświatowe w mieście w roku szkolnym 2019/2020	31
Tabela 15. Wykaz placówek opieki nad dziećmi do lat 3, przedszkolnych i oświatowych działających w mieście w roku szkolnym 2019/2020	31
Tabela 16. Placówki kultury w mieście w 2019 r.	33
Tabela 17. Wykaz placówek kultury działających w mieście w roku 2019	33
Tabela 18. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w mieście w 2019 r.....	35
Tabela 19. Wykaz zakładów opieki zdrowotnej, poradni specjalistycznych i aptek w mieście w 2019 r.	35
Tabela 20. Schorzenia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat korzystających z POZ w mieście Wałcz w 2019 r.	37
Tabela 21. Schorzenia pacjentów w wieku 19 i więcej lat korzystających z POZ w mieście Wałcz w 2019 r.	38
Tabela 22. Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży w 2019 r.	38
Tabela 23. Sport i rekreacja w 2019 r.	40
Tabela 24. Wykaz obiektów rekreacyjno-sportowych oraz klubów sportowych na terenie miasta w 2019 r.	40
Tabela 25. Baza noclegowa w 2019 r.	43
Tabela 26. Stan zatrudnienia w MOPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r...	45
Tabela 27. Wykształcenie kadry MOPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2019 r. .	46
Tabela 28. Środki finansowe wydatkowane przez miasto na pomoc mieszkańcom w latach 2017-2019	47
Tabela 29. Beneficjenci pomocy społecznej w mieście w latach 2017-2019	47
Tabela 30. Struktura wiekowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2019 r.	47
Tabela 31. Aktywność zawodowa beneficjentów pomocy społecznej w mieście w 2019 r....	48
Tabela 32. Powody przyznania pomocy społecznej w mieście w latach 2017-2019.....	48
Tabela 33. Formy wsparcia udzielanego w mieście przez MOPS w latach 2017-2019.....	50
Tabela 34. Asystenci rodziny w mieście w latach 2017-2019.....	51
Tabela 35. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019	51
Tabela 36. Karta Dużej Rodziny w mieście w latach 2017-2019	52
Tabela 37. Świadczenia rodzinne w mieście w latach 2017-2019	52
Tabela 38. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w mieście w latach 2017-2019	53
Tabela 39. Świadczenia alimentacyjne przyznane w mieście w latach 2017-2019.....	56
Tabela 40. Jednostki wsparcia na terenie miasta Wałcz, z oferty których korzystali mieszkańcy miasta w 2019 roku	56
Tabela 41. Jednostki wsparcia działające poza terenem miasta, z oferty których korzystali mieszkańcy miasta w 2019 roku.....	58
Tabela 42. Działalność PCPR-u w odniesieniu do mieszkańców miasta w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019.....	60

Tabela 43. Wykaz organizacji pozarządowych w mieście	61
Tabela 44. Parafie i kościoły na terenie miasta w 2019 r.....	65
Tabela 45. Stan bezrobocia w mieście w latach 2017-2019.....	68
Tabela 46. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019	68
Tabela 47. Bezrobotni w mieście na koniec 2019 roku według wieku, czasu pozostawiania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia.....	69
Tabela 48. Bezrobotni w mieście na koniec 2019 roku według wybranych rodzajów działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy.....	70
Tabela 49. Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy MOPS-u z powodu bezdomności w latach 2017-2019.....	72
Tabela 50. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w mieście w latach 2017-2019.....	73
Tabela 51. Środki finansowe przeznaczone w mieście w latach 2017-2019 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie.....	73
Tabela 52. Liczba członków MKRPA w latach 2017-2019.....	74
Tabela 53. Działalność MKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w mieście	74
Tabela 54. Działania MKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie.....	74
Tabela 55. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście Wałcz w latach 2017-2019	77
Tabela 56. Wykaz jednostek i grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, które funkcjonowały na terenie miasta Wałcz w 2019 roku	79
Tabela 57. Udział kobiet w liczbie ludności miasta w latach 2017-2019.....	82
Tabela 58. Udział kobiet w liczbie bezrobotnych w mieście w latach 2017-2019.....	83
Tabela 59. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2019/2020	88
Tabela 60. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2019/2020.....	89
Tabela 61. Osoby w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności miasta w latach 2017-2019	91
Tabela 62. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych w latach 2017-2019	91
Tabela 63. Rodziny w mieście korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019.....	94
Tabela 64. Orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności wydane mieszkańcom miasta w latach 2017-2019.....	95
Tabela 65. Dofinansowanie rehabilitacji przyznane mieszkańcom miasta Wałcz w latach 2017-2019	95

Wykresy

Wykres 1. Jak Pani/Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w mieście?.....	34
Wykres 2. Jaka jest według Pani/Pana atrakcyjność oferty kulturalnej w mieście?	34
Wykres 3. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w mieście ofertę w zakresie ochrony zdrowia?	39
Wykres 4. Jak Pani/Pan ocenia dostępną w mieście ofertę w zakresie sportu i rekreacji?	44
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	45
Wykres 6. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uciążliwie występują w mieście?	66
Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania ubóstwu?	66
Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia komunikację między władzami samorządowymi a mieszkańcami?...	67
Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania bezrobociu?.....	72
Wykres 10. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w mieście działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom?.....	75
Wykres 11. Czy zna Pani/Pan przypadki przemocy w rodzinie na terenie miasta lub o nich słyszała/słyszał?	76

Wykres 12. Czy Pani/Pan zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy w rodzinie na terenie miasta?.....	76
Wykres 13. Kto jest wg Pani/Pana bardziej zagrożony dyskryminacją ze względu na płeć?	84
Wykres 14. Czy spotkała się Pani/ spotkał się Pan z przypadkami dyskryminacji ze względu na płeć w mieście lub o nich słyszała/ słyszał?	84
Wykres 15. Jaka Pani/Pana zdaniem może być skala problemu nierówności płci w mieście?	85
Wykres 16. Czy wg Pani/Pana powinno się podejmować w mieście działania na rzecz równości szans kobiet i mężczyzn lub w celu przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć? ...	85
Wykres 17. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie miasta uwzględnia się potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych?	96